

XXXI. ÉVFOLYAM.

CALGARY, ALBERTA, KANADA

2. szám

1978. október 31-én

Bajtársi Levél

A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

ALAPÍTOTTA 1948-ban néhai vitéz Karsay Jenő alezredes

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen.*

Kiadja:
a MKCsBK VEZETŐSÉGE

VETERANS' ASSOCIATION
of the former Royal Hungarina Gendarmerie
ADMINISTRATION CENTRE
712-54th Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0E1

VILÁGSZERVEZETÜNK

a M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG — MKCsBK —
alakult 1948-ban.

Bajtársaink hivatalosan bejegyzett jótékonycélu társadalmi
egyesületeket alapítottak

az Amerikai Egyesült Államokban:

Ohio államban: Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes
(Magyar Csendőrök Családi Közössége) Charter B.56-940,
Cleveland, Ohio, USA., 1958. július 14-én.

Kanadában:

Ontário tartományban: Royal Hungarian Gendarmerie Veterans'
Benevolent Association. No.10. Liber 1163
Province of Ontario, Toronto (Ont.)
1962. szeptember 27.

Quebec tartományban: Association des Veterans Gendarmes
Royaux Hongrois, MKCsBK No. 96 Libro C-268,
Quebec, (P.Q.) le decembre 1972.

Alberta tartományban: Veterans' Association of the former Royal
Hungarian Gendarmerie, No. 8775, Edmonton,
Alberta, 28th October, 1975.

A MKCsBK VEZETŐSÉGE:

vitéz Baranchi Tamáska Endre

MKCsBK vezető

A MKCsBK Vezetősége önként és önzetlenül intézi világszervezetünk
tájékoztató, nyilvántartó és segélyügyi szolgálatát.

FELADATAINK:

- 1./Bajtársainkkal az összeköttetést fenntartani, érdekeiket képviselni,
összejöveteleinkről és a személyi változásokról őket értesíteni.
- 2./Előadások, ünnepélyek társasvacsorák rendezésével anyagi alapot
teremteni és ebből rászoruló bajtársainkat és hozzátartozóinkat segí-
teni.
- 3./Ápolni a szolgálati ideálokat és kegyelettel megőrizni emlékét a volt
M.Kir. Csendőrség azon tagjainak, akik a törvény és a rend szolgál-
latában az emberi szabadságjogok és a közbiztonság védelmében
Hazájukért áldozták életüket.
- 4./Az állampolgári jogok és kötelességek megismerése és teljesítésében
segédkezni.

(Folytatás a borítólapon utolsó előtti oldalán)

BAJTÁRSI LEVÉL

A M.CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI
TÁJÉKOZTATÓJA

XXXI. Évfolyam

Calgary, 1978. október 31-én

2. szám

TARTALOM

1./ A MKCsBK Vezetőség hírei	
Vitéz Baranchi Tamáska Endre:	2
MKCsBK Jubileumi Diszérem alapítása	4
Körlevél	4
Kiadó Hivatal felállítása a Bajtársi Levél részére	5
2./ Tanulmányok, cikkek, leírások, versek.	
30 évvel ezelőtt jelent meg a BAJTÁRSI LEVÉL 1. száma	6
a grázi Magyar Csendőr Bajtársi Asztaltársaság kiadásában	
Dr. Bobula Ida: Advent	7
Dr. Tamás Gyula: Irodalmi méltatás	8
Botond István: Tovább megyek . . . (Vers)	9
Koltay Imre KSL: Ünnepi megemlékezés	10
Bodó Antal: Bálint nyulat fog	14
André Mihály: A nyugdíjas élete (Vers)	15
M.I. Öregcsendőr: Karácsonyest a csendőröknél	18
Horvay Bánk: Zászlólevonás	20
Kovács György gyűjteményéből: Aforizmák — gondolatok	21
Olchváry — Milvius Attila: Memorandum	23
Gábor Áron: Örökség	30
Utczás Mihály: Az adelaidei MKCsBK csoport története	32
Szittnyai Zoltán: A magyar emigráció	33
Mayor Joseph P. Riley: Levél a magyarsághoz	38
Dr. vitéz Körössy Zoltán: Búcsú néhai Nagy János barátomtól	39
Szabó Miklós: Memento — Memory Kerekes János alhdgy.	
közülünk történt váratlan eltávozására	40
Ady Endre: Karácsony (Vers)	43
3./ Közösségi egyesületi és társadalmi események.	
Beszámoló a Csendőrnapi, Hősök napja és más összejövetelekről	44
A magyar élet eseményei világszerte	51
4./ Bajtársi hírek.	
Apáik nyomdokában a magyarságért	58
Tagfelvétel, kitüntetés, elismerés, megbízás	59
Látogatás	62
Házasságok, születések, gratuláció	64
Betegségek, felgyógyulások	66
Halottaink	67
5./ Értesítések.	
A Múzeum hírei	74
Könyvismertetések	76
A Vezetőség levelesládájából	80
Értesítések	84
Helyesbítés	86
Pénzküldemények nyugtázása 1978. I. 1-től VI. 30-ig.	87

100 éves jubileumi díszérem
a M. Kir. Csendőrség
alapításának 100. évfordulójára
1881 — 1981

Tervezte: vitéz Baranchi Tamáska Endre. 1977.

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
JUBILEUMI DÍSZÉRME
A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐRSÉG ALAPÍTÁSÁNAK 100.
ÉVFORDULÓJÁRA

A MKCsBK Vezetősége a M. Kir. Csendőrség alapítása 100. évfordulójának megünneplésére és emlékére Calgaryban (Alberta, Kanada) 1978. február 11-én megtartott vezetői értekezleten Jubileumi Díszérmet alapított.

A díszérem leírása

Elsőoldalán kalapos, kakastollas csendőrfej (arccal jobbra). Felül körirat: Híven, Becsülettel, Vitézül! Hátsó oldalon közepén a csendőrkalapon viselt címer, Magyarország középcímere. Körirat felül Magyar Királyi Csendőrség. Alul: MKCsBK. Évszámok jobboldalon 1881 balról 1981. Az éremszalag színe a csendőr hajtóka színe, piros és zöld váltakozva.

A Díszérem elnyerésére jogosultak:

- 1.) Akik a volt m.kir. Csendőrségnél tényleges szolgálatot teljesítettek, a Testület eszméjéhez hűek maradtak, a közösségi célkitűzéseket erkölcsileg és körülményeikhez képest anyagilag is támogatják.
- 2.) A MKCsBK azon rendes és tb. tagjai, akik a volt Magyar Királyi Fegyveres Erők állományában teljesítettek szolgálatot, egyesületeink célkitűzéseit erkölcsileg és körülményeikhez képest anyagilag is támogatják.
- 3.) Azok a csendőr leszármazottak, hozzátartozók és csendőr barátok, akik egyesületeinkkel összeköttetésben állanak és közösségi célkitűzéseinket a helyi, vagy a magyar társadalmi életben támogatják.
- 4.) Egészen kivételes esetben a magyar emigráció olyan kiemelkedő vezető személyiségei, akik akár a múltban a m.kir. Csendőrséggel, akár az emigrációban egyesületeinkkel nemcsak kapcsolatot tartottak, illetve tartanak fenn, de azok munkáját önként és határozottan támogatják.

Megjegyzés:

a.) Azok a bajtársak, akik jogosultságukat az 1.) pont alapján nyerik el, a DÍSZÉREM szalagján a járőrvezetői jelvény, a Szt.Korona kicsinyített mását fogják viselni.

A volt M.Kir. Csendőrség minden egyes tagja, a MKCsBK tényleges, rendes tagja csendőr hozzátartozók és leszármazottak jogosultak megkapni a Díszérem első oldalának kicsinyített (gomblyuk) jelvényét, valamint a M.Kir. Csendőrség alapításának 100. évfordulójára készült Díszoklevelet is, aki az 1981 évet életben megéri.

A Díszérem adományozása

A csoport — szórványvezetők javaslatára (Személyi adatok: Név, szül. év, hó, nap, hely, utolsó csapattest, rf., jelen foglalkozás, kapcsolat a közösséggel, pontos cím) az ügyvezető és törzsének előterjesztésére: A MKCsBK VEZETŐJE.

Kelt Calgaryban, 1978. évi február 11-én.

vitéz Baranchi Tamáska Endre s.k.
MKCsBK vezetője.

vBTE-vez
9/1978.sz.

Pittsburgh, 1978. aug. 31.

1. sz. KÖRLEVÉL

Kedves Csendőr Bajtársam!

Keresztes Lajos szkv. m. kir. csendőrfőtörzsőrmester bajtárs az MKCsBK Ügyvezetője orvosa tanácsára — jelenlegi egészségi állapotára való tekintettel — 1978. aug. 31.-iki dátummal lemondott ügyvezetői tisztségéről.

Megindokolt lemondását tudomásul vettem és elfogadtam. Lemonadásával az általa választott ügyvezetői törzs tagjainak munkája is automatikusan megszűnt.

Keresztes Lajos volt ügyvezető bajtársnak — az ügyvezetői törzs tagjaival 1975. év elejétől ellátott munkáját a most említett dátumig — melyet becsülettel és fáradtságot nem ismerve láttak el — mind a magam, mind az egész MKCsBK nevében köszönetet mondok.

Tekintettel arra, hogy az új ügyvezetői törzs megszervezése időt vesz igénybe és az MKCsBK munkájának folyamatossága nem szűnhet meg ezen idő alatt sem — kérem Keresztes Lajos volt ügyvezető bajtársamat, hogy az ügyvezetői körrel kapcsolatos iratokat, előjegyzéseket, pénztárt lezárva jegyzőkönyv alapján adja át Dr. Kiss Gyula szv. m. kir. csendőrszázados bajtársunknak, aki az átmeneti időre az MKCsBK életének folyamatosságát „önként” elvállalta.

Minden ezután érkező levelet, csekket kérek Dr. Kiss Gyula bs. címére továbbítani, s a csoport (szórvány) vezetők, s valamint valamennyi bajtárs a Körlevelem vétele után azokat oda címezza, illetve küldje.

Az ügyvezetői törzs munkájának ellátására három olyan „önkéntes” bajtársat keresek, akik nem riadnak vissza egy kis munkától, s azt becsülettel el akarják látni s végezni. (Itt elsősorban Kanada, Calgary környéke jönne tekintetbe, de ha más megoldás nincs, akkor Ausztrália, vagy Dél-Amerika is számításba jöhet.)

Hiszem, hogy vannak még az emigráció 30-35 évében is olyan csendőrbajtársak, akik ezt a feladatot tudják vállalni, s büszkék lesznek arra, hogy ezzel is hozzájárulnak volt dicső Testületünk története 100. évfordulójának megtartásához. Az idő sürget, s nem

annyira javaslatot, vagy tanácsot várok, mint munkát, s arra való önkéntes jelentkezést. Remélem, hogy nem fogok csalódní.

HÍVEN, BECSÜLETTEL, VITÉZÜL !

Bajtársi köszöntéssel:
vitéz Baranchi Tamáska Endre s.k.
az MKCsBK vezetője

vBTE-vez
9/1978. II.sz.

Pittsburgh, 1978. aug. 31.

Dr. Kiss Gyula szkv. m. kir. csendőrszázados Úr,
a Bajtársi Levél Főszerkesztőjének, stb.

712-54th Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Kanada, T2V OE1

Kedves Bajtársam, kedves Gyula Barátom!

A MKCsBK Ügyvezetőjének 1978. aug. 22-én kel vBTE-vez 4/1978. sz. levelem 3. pontjában kértelek arra, hogy az 1978 aug. 31.-iki dátummal megszűnő Ügyvezetői Törzs munkájának megszüntével vállalad a Bajtársi Levél szerkesztésének további munkáját, mint azt tetted az elmúlt három év alatt, mint főszerkesztő.

Abban a reményben, hogy erről tudomást is szereztél, annál nagyobb volt az örömöm, mikor f.hó 30-án este telefonon felhívtál, s személyesen közölted velem, hogy ezt a munkát továbbra is vállalod. Ez igazi csendőrszellemben történt és ezért nemcsak a magam nevében, hanem több száz csendőrbajtársamnak a nevében a leg-hálásabb elismerésemet és köszönetemet fejezem ki.

Míg nincs új ügyvezetői Törzs, az MKCsBK élete nem állhat meg. A BAJTÁRSI LEVÉL és az abban közölt hírek, hivatalos értesítések tartják az egész világon szétszórt bajtársak között a kapcsolatot. Ez a mi legerősebb bajtársi láncunk. 1978. aug. 31.-iki KÖR-LEVELEM-ben arra kértelek, hogy az átmeneti időre vedd át az irattárat, a pénztárkönyvet és egyéb hivatalos iratokat, s azokat őrizd addig, amíg az új ügyvezetői Törzs meg nem szerveztetik.

Tekintettel arra, hogy a BAJTÁRSI LEVÉL nyomtatása, kiadása, postázása és az ezzel járó levelezések mind pénzbe kerülnek,

1.) Felhatalmazlak és megbízlak azzal, hogy egy új pénztárost és két pénztári ellenőrt keress, s bízz meg. Ezek nevét és címét majd kérem.

2.) Felhatalmazlak arra, hogy az ezután érkező leveleket felbontsd, a benne lévő csekket (M.O. vagy készpénz) vedd ki és azokat az új pénztárossal helyezd el a pénztárkönyv alapján a számlára a bankban.

3.) Feljogosítlak arra, hogy a BAJTÁRSI LEVÉL kiadásával kapcsolatos költségeket a pénztárból fedezd, valamint a legszükségesebb hivatalos leveleket is.

4.) Válaszolni csak az **igen fontos** levelekre kell, a többit a fontosság sorrendjében az új Ügyvezető fogja megtenni. Addig a levelek gyűjtendők.

5.) Az 1978. aug. 22-én kelt vBTE vez/4/1978. sz. levelem 2. pontja mely Szelei József volt pénztárosra vonatkozott, ezzel az írásommal érvényét veszti.

Ez a levelem, valamint a csatolt KÖRLEVELEM másolatként csatolva vagy az új Bajtársi Levélben kinyomtatva küldendő el az összes bajtársnak, hogy a MKCsBK jelenlegi helyzetéről minél hamarabb tudomást szerezzenek.

1 drb. melléklet.

HÍVEN, BECSÜLETTEL, VITÉZÜL !

Szelei József
MKCsBK Vezető

Jegenyész Pál főtörm.

vitéz Karsay Jenő alez.

BAJTÁRSI LEVÉL

1. szám. Ára: 1 Sch. Graz, 1948. november 20.

CÉLUNK MARAD CSAK A FORMA VÁLTOZIK

Megalakulásunk óta négyizben egyszerű levél formájában ismertettük céljainkat. Ez évi október 31-én megtartott összejövetelünkön azon elhatározásra jutottunk, hogy a jövőben ezen formában fordulunk havonta Hozzátok, mert eddigi közleményeinken túl valami újat, mindenkit érdeklő, talán hasznosat is tudunk nyújtani e bővebb formában.

Kit ne érdekelne közületek az általános világhelyzet? Avagy egy két régi, de ma is érvényes aforizma, közmondás, avagy régi szolgálatok során előfordult és szórakoztatásra is alkalmas esemény stb. Előfordulhat, hogy egyik bajtárs a másik hollétét szeretné tudni, üzenni szeretne neki, címét kutatja. Vagy általában olyanok, melyek mindannyiunk számára érdekesek és értékesek, de ezideig vagy az idegen nyelven való megjelenés vagy más okok miatt nem volt számunkra elérhető.

A Bajtársi Levél folyamatos megjelenhetésének azonban szellemi munkákra is szüksége van. Tudjuk, hogy vannak köztünk írói készséggel rendelkezők, akik elbeszélés, novella, költemény, érdekes nyomozások, történések, emlékek szórakoztató, lelkesítő, tanító megírására képesek, hívjuk elsősorban őket, de mindannyiukat, hogy segítsétek ebben is és küldjétek be kéziratokat. Ha megfelelő anyagot kapunk, úgy későbbi időben két hetenkint szerkeszteniük ily levelet.

Az ilyenképen befolyó pénzből is elsősorban a most kimenekülőni kényszerült, másodsorban pedig a régebben kintlévő, de bajba került bajtársakat segítjük.

Közleményeiteket minden hó 5. és 20-ig küldjétek el hozzánk.

Eddig tart a beköszöntő

A bajtársi Levél első vezércikkének meg lett a következménye. Míg 1947-ben az egyszerű levél formájában kézből kézbe adott tájékoztatónak mindössze 50 olvasója volt, 1951-ben már 650 bajtárs olvasta, 1978-ban pedig a légi posta közel 1000 címre viszi Közösségünk egyetlen megmaradt hírmondóját.

Illesse hála és elismerés a lelkes és bátor alapítókat, akik megkezdtek testületi hagyományaink fenntartását és megalapozták a bajtársi összefogást. Emlékezzünk azokra is, akik ugyancsak önként és önzetlenül a nyomukba léptek és végezetül azokra, akik ma is fönntartják, szerkesztik és kiadják a 30 éves Bajtársi Levelet.

Dr. Bobula Ida

ADVENT

Sötét téli hajnalokon, csikorgó hidegben, viharlámpát lóbálva mentek egykor templomba a régi magyar falvak, városkák katolikus hívői. Roráté-misére mentek, ádventi, Jézust váró időkben. Imádkozni mentek, hogy harmatozzanak az egek áldást, megváltást, Megváltót...

Sötét és hideg minden ádvent és csak a hit lámpása világít benne.

Sötétségben szenvedünk, jeges hidegben vacogunk mi szegény magyarok, akik valamikor „elindultunk szép Hazánkból, híres kis Magyarországból”. Elindultunk, eljöttünk, remélve, hogy fordul a sors, hogy Magyarország egyszer megint a magyaroké lesz és akkor mi is visszamegyünk. De a mi sötét és hideg ádventünk hosszúra nyúlik. Telnek az év-

tizedekek, forog az idő kereke és a mi karácsonyunk mégis késik. A hitünk abban, hogy el kell jönnie, ma is sziklaszilárd, de meglehet, hogy a mi generációnk nem fogja megérni. Nem vagyunk méltók erre, mert gögös, gyűlölködő, egymást nem szerető szívűek vagyunk.

Hogyha így a magyar Karácsonyt nem érzük meg, azt megértjük, — legyen meg az Úristen akarata — de ha mi nem leszünk, kié lesz az eljövendő magyar Karácsony?

Azoké, akik utánunk jönnek!

Akik ártatlan gyermekek, tiszta fiatalok, akik ma még talán az anyaméhben várnak a megszületésre!

Akik egyszer majd megfogják egymás kezét és mint egykor Árpád népe, megindulnak új hazát keresni egy régi hazában, mert magyarok!

Áldottak legyenek a megszületettek és a megszületendő gyermekek, akikben továbbmegy, sokezer éves múlt után a magyar jövő!

Egek harmatozzatok!

El fog jönni a magyar Karácsony!

(Fáklya, Warren, Ohio, USA, 1969.)

Dr. Tamás Gyula

Irodalmi méltatás Dr. vitéz Botond Pálról.

írói nevén Botond István

1912 — 1968

1978. április 20-án Sydney-ben (N.S.W., Ausztrália) meghalt Botond István író és költő.

Az emigrációs magyar irodalom megbecsült költője volt, több hazafias versét a Bajtársi Levél is közölte. Versei, költészete nagyrésztben a modern formák és kifejezésmódok világából valók, sőt azokon is túltettek sok esetben azok az új utak, amelyeken oly sikeresen haladt.

Mindez köszönhető volt gazdag szókincs állományának, átfogó enciklopédikus műveltségének és kiváló memóriájának... ezek tették lehetővé azt, hogy a lelkében elindult és megfogant gondolat és érzésvilágát olyan avantguard stílusban és formákban vetítette ki magából sokszor csaknem azon aggódva, hogy a modern költészet világirodalmi nagyságai mellett maradinak, szürkének fog feltűnni. Ezért sok verse az első olvasásra közömbösen hat a hétköznapi szemlélőre és csak amikor verseinek olvasója beleilleszkedik abba a hangulatba, vagy témakörbe, amit az író ki akar fejezni, akkor érti őt meg és csodálja nagyságát. Igaza van a Róla megjelent nekrológ írójának, hogy ő azoknak írt, akik még meg se születtek...

Azonban a formák és konvenciók konzervatív tisztelőit is kielégítette mondanivalójával és verselési technikájával. Különösen hazafias verseiben, izzó magyar érzésének szépen rímelő soraival az itteni magyar hazafias ünnepélyek, megmozdulások, emlékezések klasszikus megéneklője volt.

Prózája pedig élvezetes és lenyűgöző volt és nagy szellemi kincstár-ról tanúskodott. Sajnos ez az irodalmi ága gyéren és elvétve termett. „Az Árpádkori magyarnő élete” c. itt egy magyar szabadegyetemi előadáson tartott tanulmánya még sokunknak él emlékezetében, s értekezése a fentiekben elmondottakat csak alátámasztja.

Elmúlása fájdalmas. Vigasztaló ebben csak az, hogy emléke verses köteteiben örök...

Tovább megyek...

Szép pattogzott a nyárbeszéd zománca
s a rágós rétem, roskadt hintaszék
a cinkos tó tükrén sáncolt az ég
és fonnyadt bennem mámor eszterlánc

a süllyedt színek vérvarázsa halkul
s a tespedt víz pecsétje: békanyál
sós hangulat keserve megtalál
és nincs esélyem szívreményű alkun

a kardnyelö ősz tátongó torkával
bekapja tegnap csorbanyelvü kardját
és hetyke szélben gunykacajt sem átal

a fáradt gallyak lombvásárát tartják
hol mandulás késő utamra tálal...
elérhetném-e vágyak ifjú partját?

Koltay Imre KSL

ÜNNEPI MEGEMLEKEZÉS

(Részletek a szónok 1978. V. 20-án Sydney-ben elmondott
Csendőrnapi beszédéből.)

Hölgyeim és Uraim! Kedves jó Bajtársaim!

Miután meggyőződtem magam arról a fontos tényről, hogy sohasem, semmilyen körülmények közt nem szabad megsértődni és sértődöttségből a Közösség, helyesebben főként a Magyar Közösség rovására cselekedni, így elfogadtam a ma már nagyon szép szokássá, illetve rendszeressé vált csendőrnapi megemlékezést. Ha már a Sors úgy hozta, hogy vállalnom kellett ezt a nemes feladatot: meg volt bennem a jószándék, a nehézségeket legyűrő akarat, csupán az maradt számomra nyitott kérdés, hogy mit is mondjak ami igaz is, szép is és kedves a szívnek és elfogadható az értelemnek.

Pillanatokig úgy éreztem, hogy akik a múltban előttem szólottak, már mindent elmondtak... Ha korábban a hivatásból folyó tudás és gyakorlat vitte magasabb régiókba a szónokot, legyen szabad most nekem a szívem magyar dobbanását szavakba öntenem. Hála Istennek, boldog meglepéssel nyugtázom, hogy eddig egyetlen egy csendőrnapi ünnepélyről nem hiányoztam. Részem volt minden ünnepség sok sok kedves és tragikus múltat idéző, emlékeztető megnyilatkozásában. És ma, újra itt vagyok dr. Tamás Gyula csendőr százados Bajtársunk felkérésére, hogy úgy mondjam, mint ünnepi szónok. Igaz, Ő csak annyit mondott: „Imre, mondj valamit, vagy szavalj el egy szép verset”. Igaza volt, mert a költők a leggazdagabbak a lelkesítő szavak, nemzethűség és tiszta hazafiság területén. Száz meg száz formában tudják kifejezésre juttatni ugyanazt az érzést.

S most azért állok itt, hogy Sajó Sándor: „Magyarnak lenni...” c. számunkra ma is időszerű költeményét elmondjam. Azért választottam ezt, mert közel 40 évvel ezelőtt a salgótarjáni járőrtárs iskolán szavaltam, ahol néhai vitéz Karsay Jenő alezredes úr (akkor még őrnagy) mint szárnyparancsnok ő is jelen volt és az ünnepély után nem is annyira a

szavalathoz, mint inkább a szép vershez és annak szerencsés megválasztásához gratulált. Mindnyájan tudjuk, hogy Karsay alezredes úr volt a Bajtársi Levél alapítója és szerkesztője és így írásaiból esztétikai érzéke és ízlése a szépirodalomhoz mindnyájunk által ismeretes.

Amint már említettem, nagyon régen volt, amikor pelyhező állal, egészen fiatalon szavaltam e verset és most öszülő öreg fejjel, s ha nem is olyan fiatalos hévvel, de őszinte szívből jövő érzéssel megkísérlem a verset újból előadni és ha az nem sikerülne úgy, mint ahogy azt én szeretném, előre is szíves, megértő elnézésüket kérem!

Magyarnak lenni... Sajó Sándor verse

Magyarnak lenni tudod mit jelent,
Küzdelmet, fájót, véges végtelent,
Születni nagynak, bajban büszke hősnek,
De döntő harcban nem elég erősnek!
Így teremődni erre a világra,
Hogy mindig vessünk, de mindig hiába.
Hogy amikor már érik a vetés,
Akkor zúgjon rá irtó jégverés...
Felajzó vággyal, szomjan keseregve,
A szabadító Mózeset várni egyre,
Hogy porrázúzza azt a szirtfalat,
Mely végzetünknek kívül átkául
Ránk néz merően, irgalmatlanul,
S utunkat állja zordan, hallgatag...
Bágyadtan túrni furcsa végzetünk,
Mely sírni késző tréfát űz velünk,
S mert sok bajunkat nincs kin megtorolni,
Egymást vádolni, egymást marcangolni,
— Majd fojtott kedvünk hogyha megdagad,
Szilajnak lenni, mint a bérepatak.

Nagy bánatunknak hangos lakzóján,
Nagyot rikoltani: hajrá, húzd cigány!
Háborgó vérrel kesergőn vigadni,
Hogy minekünk hajh, nem tud megvirradni,
Hogy annyi szent hév, annyi őserő,
Megsebzett sasként sírva nyögdelő,
Mert nem repülhet fönn a tiszta légben,
Munkás szabadság édes gyönyörében,
Hogy mért teremtett bennünket a végzet
Bús csonkaságnak, fájó töredéknek?
Tombolva inni hegyeink borát,
Keserveinknek izzó mámorát,
S míg vérünkben a tettvagy tüze nyargal,
Felbúgni tompa, lázadó haraggal.
S mikor már szívünk majdnem megszakad
Nagy keservünkben, bús szégyenünkben
Falhoz vágni az üres poharat...

En népem! Múltba, vagy jövőbe nézz,
Magyarnak lenni oly bús, oly nehéz!

De túl minden bűn, minden szenvedésen
A végzetünket nem feledve mégsem,
Nagy szívvel, melyben ott tapad a hűség,
Magyarnak lenni büszke gyönyörűség!
Magyarnak lenni nagy és szent akarat,
Mely itt reszket a Kárpátok alatt.
Ha küszködön, ha szenvedön, ha sírva,
Viselni sorsunk, ahogy meg van írva.
Lelkünkbe szíva magyar földünk lelkét,
Vérünkbe oltva ősök honszerelmét,
Féltön borulni minden magyar rögre,
S hozzátapadni örökkön örökre! ...

(A mélyen megilletődött közönség kitörő tetszésmegnyilatkozása után a szónok az alábbiakban folytatta ünnepi megemlékezését.)

Kedves Hallgatóim! Nem ünnepi beszédet akarok mondani, de mégis szíves engedelmséggel és türelmükre számítva: szeretnék valamit emlékeztetőként a Csendőrnapi margójára felróni, helyesebben néhányszor szóval elmondani. Amikor az előbb elmondott verset tanulmányoztam, az emlékezés szárnyán visszaszálltam önkénytelenül is a múltba ÉS ODA, AHOL MINDEN OLYAN szép és kedves, aminek minden kis zuga ismerős, ahol szinte minden helyet bejártam és ahová még most is a legnagyobb szeretettel és vágyakozással szállok vissza az emlékezés szárnyán: az én volt, drága Hazámba. És most különösképpen azokra a helyekre, ahol csendőrnapi ünnepélyeken vettem részt Lajosmizse, Salgótarján, Dés, Szatmárnémeti, Endrőd, Kolozsvár és így tovább. Volt azok között egyszerű kis órs, szakasz, szárny, osztály, kerület székhelyén tartott csendőrnapi ünnepély. Ezek nagyjából egyformák voltak. Először is mindenki vallásfelekezete szerint elment a templomba Istentiszteletra. Utána mindenki összejött meghallgatni az ünnepélyek műsorát, dicséreteket részesülni, már akiket illetett és a kiáltásokat átvenni. Végül díszbéd. Az utolsó otthoni csendőrnapi Szombathelyen értem meg. Ez az ünnepély nagyon eltért a többitől... Az ország nagyrésze immár elveszett és erre a kis nyugati végvárra szorult Buda és az ország védelmében, sokszor 16-szoros túlerővel szemben harcoló, megtépázott, elvérzett és számban nagyon lecsökkent, de lelkileg még mindig tömören egybenálló csendőrség itt tartotta utolsó gyászos emlékünek nevezhető csendőrnapiját a helybeli és menekült civilek híveivel. Az ünnepély hangulatába belesajgott a halálra készült árva ország jajkiáltása, amikor a kísérező zenét a légiriadók, a közeledő és erősödő harci zajok szolgáltatták.

A katolikusok a Székesegyházban hallgattak szentmisét. Mielőtt, legnagyobb meglepetésemre a hajmáskéri tábori lelkészemmel találkoztam. Megörültünk egymásnak és mindjárt megkérdeztem, hogy van-e ministránsa. Nemleges válaszára felajánlottam szolgálatomat, amit ő örömmel el is fogadott. Azonnal ministráns társ után néztem, de úgy látszott, hogy egyedül ministrálhatok, de isteni csodaként, mintha az égből pottyant volna, ott termett két daliás, szép szál csendőrtiszt. Úgy emlékszem, mindkettő százados volt. Ők ministráltak díszes csendő-

tisztai egyenruhában. És a szentmise az „Isten hazánkért... Boldogasszony anyánk... Imádkozzunk a hazáért, boruljunk le arca...” kezdetű énekkel oly meghatározó és oly csodásan szép volt, hogy biztosra veszem, a jó Istennek is kedve tellett benne.

A Csendőrnapi ünnepélyen, azt odahaza bárhol rendezték is, azon, hogy úgy fejezzem ki magam, minden épkézláb csendőrnek meg kellett lennie, mert, ha valaki igazolatlanul hiányzott, jött a szigorú felelősségre vonás és a még szigorúbb büntetés. Kedves Bajtársak! Most nem állunk eredeti hivatásunk által reánk ható fejelem alatt. Eltűnt az egyenruha, eltűnt a kakastoll is. A törvényadta jog és a törvénytábla kötelek nélkül vajmi kevesen tartják kötelezőnek „híven, becsülettel és vitézül” forgolódni az emigrációban. De én bajtársak, ebben az anarchista, Istentagadó, materialista világban akármilyen furcsán hangzik is, odakiáltom a kételkedőknek: én nem hiszek az új szelek mítoszában, s akármilyen furcsán vagy szatirikusan hangzik is, utolsó lehettemig kiáltom, hogy én még mindig hiszek a szellem és eszmei világ felsőbbrendűségében, hiszek a lélek halhatatlanságában. Én hiszem és vallom, hogy annak idején a csendőresküt mi mindnyájan az örök Isten hitével az Ő kezébe tettük, s így az Örök.

Nem szűnik meg sem térben, sem időben, sem Hegyeshalomnál, sem a Brenner-hágón innen, de még Freemantlenél sem. Az eskü kötelez és elkísér bennünket a sírig, s az is mindegy, hogy a dél-amerikai Amazon folyó dzsungeljeiben ütöttük föl sátrainkat, vagy Kanada dohányültetvényein, vagy Pesten menetelünk a Farkasréti, Kolozsvárott a Házsongárdi, Sydney-ben a Rookwoodi temető felé... Igen kedves Bajtársaim, mi esküvel fogadtuk, hogy az igazság őrei és a nemzet bizalmának letéteményesei leszünk és maradunk még akkor is, ha a helyezkedők azt hirdetik, hogy már minden elveszett. És valóban felvetődik a kérdés, hogy a számkivettségben miképpen is tehetnénk eleget fogadalmunknak? Elsősorban neveljük gyermekeinket és utódainkat nemzeti öntudatra, magyar hivatástudatra, úgy, hogy adott pillanatban magyarnak vallhassák magukat. Figyeljük a történelemnek sokszor nagyon nehezen kiértékelhető mozzanatait. Tudjuk, hogy 1956-ban a nyugati világ cserbenhagyott eladott bennünket! De az idők változnak. Látjuk a kettős rabság igájában szenvedő erdélyi magyarság hősi küzdelmét, most amikor mind világosabbá válik, hogy a teljes megsemmisülés útjára terelik ellenségei.

Ezért sok a tennivalónk. A toll fegyverével, a szó varázsával az arra leginkább hivatottak buzdítása által. És hála Istennek, vannak tehetséges, jó magyarok, akik fáradtságot nem kímélve, éjt nappallá téve megírják az igazságot. Ehhez már csak arra volna szükség, hogy ismét mások anyagi áldozatot hozzanak, hogy az igazság nyomtatvány formájában minél szélesebb körbe eljusson. Nagyon elszomorító, hogy ezt nem mindenki érti meg. Sajnos akadt egy igen jó anyagi helyzetben lévő bajtársunk, aki feltette a kérdést, hogy hová fordítják azt a pénzt, amit pedig nem is ő adott. Vagy az a filozófiai doktor, aki nem is a rossz magyarok közé tartozik, a magyarok igazságáról beszélgetve fölényes mosollyal állapítja meg, hogy hát az abszolút igazság mibenléte még nincs rögzítve. Ezt így tanulta az egyetemen.

En nem tudom, hogy mit tanult, vagy nem tanult ez a jó ember az egyetemen, de azt tudom biztosan, hogy a magyar Csendőrség, tisztok és legénység zömében keresztények, istenhívők és jó magyarok voltak, s azok ma is, bármilyen messze is sodorta a végzet őket a Hazától. És mind magáévá tette magától Krisztus Urunktól kapott és két rövid mondatban összefoglalt keresztény utasítást, igazságot: „Szeresd a te Uradat Istenedet mindenek felett... Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat...” A mi jelszavunk pontosan ebben az isteni parancsban keresztény igazságban és tanításban kap értelmet, kifejezést és beteljesülést: Istenért, Hazáért, Embertársunkért! Híven, becsülettel, vitézül.

Hölgyeim és Uraim, kedves jó Bajtársak! Köszönöm, hogy ma eljöttök ünnepelni. Tartsatok ki továbbra is, legyetek hűek magyar fajtátokhoz, mert a hűség nemcsak csendőri kiváltság, hanem egyike a legszebb általános erényeknek, mondja Csepi Béla ezredes úr az egyik emlékezőjében.

Most pedig álljunk fel és egy néma percet áldozzunk azoknak, akik a Csendőrség fennállása óta akár a szolgálat teljesítése közben, vagy a Hazá védelmében életüket adták, vagy a börtönökben és az internáló táborokban megkínzást szenvedtek és akik már közénk eljönni nem tudtak.

Végezetül szeretném ünnepi megemlékezésemet Sajó Sándornak egy másik kis rövid idézetével befejezni:

„Vagyok fajtámnak roncsolt teteméből
Úton fetregő vérző szívdarab,
Daccal, vonagló,
S minél tiportabb, annál magyarabb!”

(Sajó Sándor 1868-1933, Ipolyságon (Hont vm.) született és Budapesten volt tanár, majd c.kir. tankerületi főigazgató. Költő, drámaíró, elsősorban lírikus, irredenta költészetünk egyik kiválósága. Érzésben tárgyban, formában erősen magyar, irodalmunk értékes, nemes hagyományainak hű követője. Szerk.)

Bodó Antal

Bálint nyulat fog

Az őszi eső ködszerűen permetezte a kert végében árvánhagyott káposzta maradványait. Bálint meggörnyedve úgy szimatolt a sorok között, mintha legalább is az inkák kincseit vélné az ázott levelek alatt. Csurgóra álló fekete kalapjáról — melyet még a nagyapjától örökölt — végigfolyt arcán a szennyes lé, nyomot hagyva maga után, mintha csak azt akarná jelezni, hogy „Egytel megint több van a rováson.” Bálint maszatos kezével végigdörzsölt az arcán és csak úgy maga elé dűnyögte: „Mefoglak, ha addig élek is!”

Széjjel nézett a kertben, s alaposan szemügyre vette a kert alatt kanyargó, esővíztől dagadó patakocskát is. Meggyőződve arról, hogy rajta

kívül nem tartózkodik senki a közelben. Foltos kabátja alá nyúlt és rozsdás törő (csapdát) húzott elő. Nagy szakértelemmel vizsgálta az öreg, rozsdás szerszámot, majd gyorsan lehajolt és elhelyezte a káposztalevelek alatt, s mint aki jól végezte dolgát, fűtörészve ballagott a szérűkert felé. Az idő lassan alkonyatba hanyatlott. Bálint körüljárta a lucernakazlat, kitépett egy öltre valót s nagyot sóhajtvá leheveredett az illatos szénára. Az eső felhagyott az őszi táj hiába való siratásával, s mintha csak Bálintnak akarna kedvezni, a felhők is lassan oszladozni kezdtek. Bálint összehúzta magán öreg, foltos kabátját, s lélegzetét visszafojtvá figyelt a káposztás felé. Kis idő múltán elégedetten dörzsölte meg kerges kezeit, mert a káposztás végénél feltűnt egy jókora tapsifüles! Halkan biztatni kezdte:

— Gyere, csak gyere! Nézd milyen jó káposztát hagytam neked! Bár szeretem a töltött káposztát, de a káposztával töltött nyulat se vetem meg. Gyere csak, gyere, kóstolj bele. Ez lesz az utolsó kóstolód, úgy gondolom.

A tapsifüles mitsem sejtve a veszélyről nagy ugrásokkal közeledett a jó vacsorát ígérő káposzta ágyás felé. Elérve a káposztást, az első bokornál vidám falatozásba kezdett. Majd két lábra állva — mintha csak Bálinttól tanulta volna — végigfürkészte a terepet, hogy nincs-e valaki a közelben, vagy valami, ami lakmározásában megzavarja. Elégedetten mozgatta füleit, elindult a sorok között, de alig ugrott kettőt, hármát, mikor csattant a rozsdás tör és tapsifüles barátunk örömeinek végeszakadt. Keserves sírásba tört ki. Bálintnak viszont mennyei muzsikaként hatott. Korát meghazudtolva ugrott föl a szénacsomóról, s nagy léptekkel igyekezett a rabságba ejtett füles felé. Odaérve megfogta a vergődő állat hosszú füleit és óvatosan kiemelte a törből. Elégedetten ballagott zsákmányával vissza, már is szájában érezve a nyuszipaprikás zamatos ízet. Útja a szénakazlak között vezetett el. Mikor az első kazalnál befordult, kemény kéz nehezedett a vállára! Lassan megfordult, s szomorúan látta, hogy jó vacsorájának vége és ő maga is veszélyben forog. Két kakastollas csendőr állott mögötte, kérlelhetetlen szigorral szemlélve a vadorzót! Bálint azonban nem volt az az ember, kinek a szomszédba kell mennie egy kis ötletért, hamar föltalálta magát.

— Hej, őrmester úr, de jó, hogy éppen jöttek. Most legalább meggyőződnek róla, hogyan szoktam rendre tanítani ezeket a hosszúfülű garázdálkodókat.

Ezzel fogta a nyulat, orrát a szénakazalhoz dörzsölte, majd nagyot ütött a tenyerével a megriadt állat hátára, s erélyesen kiáltotta:

— Nesze! Kell neked lucerna? Kell neked széna? Nem találsz eleget a réten? Ezzel, mint aki jól végezte dolgát, szabadon bocsátotta a vinyogó, vergődő állatot. A Csendőrök felé fordulva a tovaszágaldó nyúl után mutatott:

— Látja, őrmester úr! Ez sem fog többet visszajönni, hogy megegyszer lakmározzon az én kertemben. Így szoktam én rendre tanítani valamennyit, amelyik be merészel tolakodni a kertembe.

Az őrmester látva, hogy Bálint most az egyszer alaposan kifogott rajta, mert fogott is vadorzót, meg nem is, de azért ő sem hagyta magát és erélyes hangon mondta:

— Hát jól van Bálint, most az egyszer elnézem, amit csinált, de figyelmeztetem, hogy ez legyen az utolsó tanítása, mert ha még egyszer rajta csípem, én fogom hasonló módon rendre tanítani magát, s akkor majd megtanulja, hogy az állatot kínozni nem szabad.

Bálint megköszönte a csendőrök megértő jóságát, megígérte, hogy a nyulak tanítását a jövőben mellőzi. Lehorgasztott fejével elballagott. A járőr a másik irányba indult, s nekivágtak a ködös, lucskos határnak...

André Mihály

A nyugdíjas élete...

Hosszú szolgálatnak nyugalom a vége,
Amikor elértem felnéztem az égre,
Hála az Istennek, most már megpihenek,
Nem parancsol senki, magam ura leszek.

Nem lesz nekem többé zsarnokom az óra,
Nem pislogok félve a nagy mutatóra.
És nem olvasgatom mikor üt és hányat,
Nem kell majd ott hagyni a jó meleg ágyat.

Csak akkor kelek fel, amikor jól esik,
Háznépem, kicsi-nagy, kívánságom lesik.
Etetnek-itatnak, vakarják a hátam,
Ezt a boldog időt jaj, de régen vártam.

Most, hogy benne vagyok, ezek a remények
Igen ellankadtak, soványak szegények,
Ötven éves vágytól lemaradt fogalom,
De mindjárt elmondom milyen a nyugalom.

Rámvirradt az első nyugalomnak napja,
Feleségem így szól: „hallja-e kend, apja!”
(Reám villogtatja gaynúsán a szemét.)
„Jogosan igényelem fele segítségét.”

Elvégre ezt nekem esküvel fogadta.
De hát, amíg szolgált, nem volt foganatja,
Pedig a segítség én reám is elfér,
Meglátja nem lesz sok, hiszen most már ráér.

Ezelőtt eb, macska, feleség, gyerekek
Nálam egytől-egyig, hamarabb felkeltek;
Most már négy órakor házamban nem férek,
Azon a jogcímen, hogy most már ráérek.

Feleségem beteg; soha nem volt eddig,
Nem is panaszkodott, hogy tán gyengélkedik.
De mostan, hogy íme én nyugdíjba léptem,
Nagyokat nyögdecse, minden nyomon, léptem.

Már reggel fájlalja mellét, vállát, torkát,
Naphosszat szagolja a friss, reszelt tormát.
Annyi baj eléri, mire eljő az est,
Suttogni tudja csak, „jaj, végem van rögvest.”

Emiatt kell nekem korábban felkelni,
Piacra, henteshez, tejcarnokba menni,
Emiatt vár reám ezerféle dolog,
Hogy néha a szemem karikára forog.

Hajh, amikor még én szolgálatban voltam,
Pipadohányom sem magam vásároltam.
De most — keservesen változott a szöveg —
Azt mondják, most ráér, csinálja az öreg.

Ha pékhez, suszterhez, patikába megyek,
Az áldozat ott is csak is én lehetek.
Megfájul a nyelvem annyi szokszor kérek,
De hát leintenek, hogy én már ráérek.

Éjjel, ha a cica elnyávogja magát
Így szól az anyjukom „ehun van a kabát,”
„Bocsásd ki, öregem, várd is meg, te nem félsz,
Majd aztán pihenhetsz, hiszen most már ráérsz.”

És ha leülhetek, jönnek az unokák,
Szilaj borzas fiúk, maszatos leánykák.
Mind az én nyakamon ugrálnak és tépnek,
Cibálnak, rángatnak, türöm, mert ráérek.

Én Istenem, ha már mindenre ráérek,
Én üljek azért is, akit elítéltek?
Hol volt ez a sok baj idáig elbújva?
Biztos arra vártak, hogy menjek nyugdíjba.

No de minden bajnak lészen egyszer vége,
Hogy ha majd meghalok, megpihenek végre.
Igen ám, de álmod láttam s megmutatta,
Milyen boldogság vár ott a nyugdíjasra.

A menyország előtt áll egy nagy-nagy sereg,
Fele mérgelődik, fele meg kesereg.
Mégkérdek egy bácsit, aki leghátul áll,
Vajon a tengernyi nép itten mire vár?

Azt mondja a bácsi: ez itt mind nyugdíjas,
Pihenésre való, kihasznált foghíjjas.
Van itt öcsém nem egy, aki több száz éve
Lődörög idekinn, vár a bemenésre.

Azért hát jó öcsém, úgy kösd fel nadrágod,
Nem most lesz az, mikor az Urat meglátod,
Közülünk egy is, ha a kapuig elér,
„Hátrább”, kiált Péter, kend nyugdíjas... ráér!”

(Megjelent az 1964. évi „Bethlen Naptár”-ban. Milwaukee, 1974. V. 28.)
Beküldötte: Jegenyés Pál.

M. I. Öregcsendőr

Karácsonyest a csendőröknél

A huszas évek elején történt, amikor a veszített I. Világháború után megcsonkítva, kirabolva szegényen vívtuk nemzetünk harcát az élniakarásért. A csonka haza tele volt menekülttel és kiűzöttel.

Az ország egész területén tombolt a hóvihár. Közlekedési zavarokat jelentettek. Egyes vasúti vonalakon teljesen megbénult a forgalom.

Karácsony este volt. Mi csendőrök is körülálltuk kicsi karácsonyfánkat és szívből énekeltük a „Mennyből az angyal...”-t. Sokunknak könny szökött a szemébe, mert a trianoni kegyetlen parancs következtében voltak köztünk is hontalanok, mint 1945 után. Ebben a vígasztalan hangulatban foglaltunk helyet a vacsora-asztalnál. Még fel sem ocsudtunk az ünnepélyes csendből, mikor megszólalt a nem mindig szeretett és kívánatos telefon. Az erdőmesteri hivatal volt a drót végén és a főerdész beszélt. A hercegi uradalom erdejében, a csetényi völgyben orvvadászok garázdálkodnak, valóságos kis hajtóvadászatot rendeznek. A leadott lövések számából ítélve annyian vannak, hogy az ottani erdő- és vadőrök nem elégségesek a meggátlásukra. A veszélyes helyzetre való tekintettel sürgősen csendőri erők kivezénylését kérte. Egyben megjegyezte azt is, hogy a karácsonyestre való tekintettel kocsifogatot nem tud rendelkezésre bocsátani, mert az uradalmi cselédség családja körében karácsonyestet ül.

A jelenlévő öpk. hamarosan döntött. Négy fiatal, erős, edzett csendőrt jelölt ki a veszélyes szolgálat ellátására. Eligazítás: Teljes fegyverzet, tartaléklöszerezrel gyalogmenetben előre a csetényi erdőslakig. Ott tájékozódni és utána a szükség szerint eljárni. Elindultunk. Nem annyira a

jókedv, hanem a parancs, a föltétlen engedelmesség és a kötelességéret vitt bennünket a kitűzött szolgálati cél felé. Csak a legfiatalabbja gondolkozott nem éppen a fegyelemhez illő módon a laktanyán kívül. Miért kell ennek éppen karácsonyeste lennie?

A lakott területen még jól haladtunk, de a nyílt területen nehezebb lett a gyaloglás. Az országút szélén, a több mint fél méteres hóban az élen haladó bs-unk egyszerre csak hirtelen orra bukott. Az utánahaladó azonnal látta, hogy a hórétég alatt valaki fekszik. Azonnal kiszabadítottuk a hó alól az ott élettelenül fekvőt, s láttuk, hogy kb. 10-12 éves, élettelen, félig megfagyott gyermek. A villanylámpáink fényénél megvizsgáltuk és egyöntetűleg megállapítottuk, hogy még él. Ezek után már se az út nehezségeire, se a mi kényelmünkre nem gondoltunk. Egy volt a fontos, hogy a félig megfagyott gyermeket megmentjük. A falu első házaiig, puskáinkra fektetve elvittük. Az élettelen tagjait hóval megdörzsöltük és mesterséges légzéssel magához terítettük. Azután már ment minden a maga rendjén. Lőfogató kocsit és irány a kórház. Mi a szerencsés életmentés után, egy — két órai késéssel — továbbfolytattuk szolgálati utunkat a kitűzött cél felé.

A csetényi erdőslaknál már nem sok dolgunk akad. Arra már az orvvadászok is karácsonyozni tértek. Csak másnap, — a Karácsonyra való tekintettel — a négy csendőrnek az előző este elkövetett bűneiket meg kellett gyónniuk és az elejtett zsákmányt átadniuk. A perrendtartás szerint a bűnjelként lefoglalt vadhús a község szegényei között lett elosztva. Ezek is jól jártak. Ez volt karácsonyesti szolgálatunk második jótéteménye. De nem is ez volt a fontos és kiváló eredmény, hanem a félig megfagyott gyermek megmentése. A csendőri szolgálat fennkölt jelentőségét a mi ágáló fiatal bajtársunk ekkor értette meg igazán. Egy keveset restellte is a dolgot.

Utólag azután minden kiderült. A megmentett gyermek Gyenesdiásra igyekezett, az ott lakó egyetlen rokonához, nagymamájához. A székesfehérvári árvaházból ugyanis karácsonyi szabadságot kapott, hogy azt együtt tölthessék. A közben beállott hóvihár miatt csak Keszthelyig tudott eljutni, mert a további szárnyvonalon a vasúti közlekedés szünetelt. Ezért úgy határozott, hogy az utat Gyenesdiásra gyalog teszi meg. A nehéz úton, a hóvihárban elgyengült, továbbhaladni nem tudott, összeesett. Ha mi csendőrök nem jövünk, már nem sok volt hátra megfagyásához. Orvosi vélemény szerint az életmentés szinte az utolsó félórában történt. Nekünk csendőröknek ez volt a legszebb Karácsonyunk, egy árva gyermek életét mentettük meg, aki életének 20. évében maga is csendőr lett.

Előljáró százados szárnyparancsnokunk kihallgatáson a négy életmentő csendőrt megdicsérte és utána felolvasta a kis árva egysoros írását: „Isten áldja a csendőrbácsikat áldozatos jóságukért!”

Zászlólevonás

néhai Nagy Sándor
főtörm.
a baktalórántházai őrs
utolsó parancsnoka.
1899—1956

Tizenkettőre harangoztak a magányos toronyban. Egy percre, a hang nyomán, hirtelen megállt a nagy mozgás a nem messzi csendőrlaktanya udvarán. Talán a tornyot ölelő, épp nyílóban lévő akácok kértek egy ünnepi csendes percet, talán a nyírségi ismerős határ, talán az udvaron még díszhelyen lengő zászló. Egy percre a koffer, ládazaj megszűnt, de talán elült a távolból felbukkanó ágyúzaj is. Csak az udvar közepén az összeszórt halom papír égett tovább nagy kedvvel, sercegve. Egy-két pernye elszállt a virágok közé, a madárfészkek felé ijesztőnek. Az udvar virágai elfonnyadtan kókadóztak. Talán sírtak? Lehet, csak mi még nem ismerjük a virágok könnyeit.

Ez ünnepélyes percben egy erős hang utolsó sorakozóra hívta a legénységet a zászló alá... Még egy utolsó vigyázz-állás... utoljára kísérik a szemek a lassan lefelé szálló címeres, koronás zászlót... Olyan ez az utolsó felnézés, mint az életre visszasírt halott végső, bárgyú körülnézése. Azután az őrsparancsnok leveszi a zászlót, összegöngyöli és konzervdobozba rejti... Búcsúbeszéd nincs, circumdederunt nincs e konzervdoboz koporsó mellett. Mégis több ez itt, mint egy egyszerű temetés. Utána megindult az őrs a nagy ismeretlen felé. Együtt indultak, ki meghalni, ki továbbküzdeni, ki a régi hazát keresni idegenben is.

Végigment a világon a nagy vihar, meghaltak sok helyen a virágok és az emlékek is és az álmok is. Hogy kidőlt egy harangláb valahol a Nyírségben, hogy nem kúszik fel reggelente a zászló a laktanya udvarán, azon ma már nincs idő csodálkozni az otthon-rekedt faluban.

A zászló azonban megmaradt. Eljött ide Marokkóba, egy fából tákolt

lakásba, egy magyar otthonba. Néha felhúzzák a díszhelyre, ha magyarok jönnek össze szomorúan emlékezni, tervezni. Ma, 1952 májusában újraláttam e zászló levonását. A család továbbkésül az új világba, Kanadába, hát újra koporsóba kerül az ősi jelvény. Mennyi minden itt marad mellőle. Tányérok, ruhák, képek, rádió, ágy, asztal... Pedig sok minden vele kezdte a vándorutat. Megúnták őket, vagy hely nincs számukra, így hát itt maradnak. Nem voltak e tárgyak gyökereket tartó televényföld. A zászló maradt emléknek a kicsire méretezett csomagban. Talán bizony — bocsánat a mithológiai képért — amolyan kis háziistenkének, olyannak, amilyent Aeneas mentett ki az égő tűzből Trója pusztulása után. Levonták a zászlót... egy magyar otthon megürült, egy tűzhely kialudt, mint a nagy vándorlások idején.

Léccel nem szegezték be az ajtót, a címert nem fordították lefelé, mégis haldoklani kezdtek a ház körül az otthonias virágok. Az érő narancsot az udvar kis csibészeinek hagyták, a barackot szintén, az első termés szőlőt pedig a jövődjő új lakónak. Elindult egy vonat és senkise tudta, hogy mekkora kincset visz a kicsi személypodgyász. Vitt egy álmat, melyet lemérni nem lehet súllyal, csak könnyel, csak szív-mérlegen. Tudom, ha ez a zászló újra élni kezd, ha integet, ha hív, akkor majd egy szó zúg minden égtájon: Haza... haza... haza. Akkor majd a harangláb újraépül, az akácok újranyílnak és a zászló feltámad.

(A zászló ma itt van Calgaryban a baktalórántházai őrsparancsnok, Nagy Sándor főtörm. özvegyének birtokában és őrizetében. Ünnepeink alkalmával a főhelyet foglalja el és onnan emlékeztet a Hazára, a Testületre. Gyász idején hűségesen elkíséri elhunyt bajtársainkat utolsó útjukra, akik az idegenben is mellette álltak, kitartottak Híver, Becsülettel, Vitézül. Szerk.)

Aforizmák — Gondolatok

A sors is közrejátszik abban, hogy az embereket az élet csalódásai megsebzik.

—

Nem szabadulhatsz meg a holnap felelősségétől, ha azt ma elkerülni igyekszel.

—

Ha a törpe felfelé megy a lépcsőn, nagyobbak képzelet magát.

—

A törpe az csak törpe, ha a hegytetőn áll is.

—

A fehér liliomnak is sötét az árnyéka.

—.—

Csak az méltó arra, hogy embereknek parancsoljon, aki tud nekik szolgálni is.

—.—

Akik ingyen jeggyel jutnak be a színházba, azok kritizálnak a legjobban.

—.—

Sem családban, se barátaid körében ne tekintsd magadat elsőnek.

—.—

Nagyhangú durvasággal sohasem fogsz magadnak tekintélyt szerezni.

—.—

Az igazságtalanság és a hazugság a lélek legnagyobb nyomorúsága.

—.—

Amit szívesen megteszünk, az nem esik nehezünkre.

—.—

Nem kell mindent kimondani, amit gondolsz, de mindent meg kell gondolunk, mielőtt kimondunk.

—.—

Erkölc és igazság a legkeményebb fegyver minden tiszta küzdelemben.

—.—

Van aki csak azért tartja magasan a zászlóját, hogy senkise tudja elolvasni, hogy mi van ráírva.

(Beküldötte Kovács György II.)

(Fordítás német nyelvről)

Olchváry-Milvius Attila (1894-1954)

Memorandum

a m.kir. Csendőrség tevékenysége és jogairól.
Tanulmány a Military Police részére 1952-ben
Németországban.

1.) A m. kir. Csendőrség megalapítása.

A m. kir. Csendőrség a közbiztonsági szolgálat teljesítésére rendelt katonailag szervezett őrtestület az 1881. évi II. és III. törvénycikk alapján alakult meg azzal a rendeltetéssel, hogy Magyarországon — a főváros és nagyobb vidéki városok kivételével — vidéken az ország közbiztonsági szolgálatát ellássa.

Abban az időben Magyarország alkotmányos királyság volt. A fent említett csendőrségi törvényjavaslatot a magyar kormány nyújtotta be, mindkét Ház elfogadta és I. Ferenc József, Magyarország apostoli királya szentesítette. A törvény szigorúan alkotmányos úton jött létre és változatlanul az is maradt a II. Világháború végéig és sohasem vált párt-szervezetté. Ilyen katonailag szervezett biztonsági csendőrség, mint amilyen a magyar volt, a mai napig is létezik, pl. Franciaországban, Belgiumban és Hollandiában. (Maré Choussée)

2.) A M. Kir. Csendőrség jellegzetességei röviden.

a.) A csendőrség katonai jellege abban jutott kifejezésre, hogy tagjainak a csendőrségi eskü mellett a honvédségi esküt is le kellett tenni, alá voltak vetve a katonai törvényeknek és a katonai fegyelmi előírások érvényesek voltak rájuk (a csendőrtisztekre a honvédségi katonai becsületjogi eljárások is). Továbbá a csendőrség a honvédség kiképzési szabályai szerint nyert kiképzést, tagjai ugyanazokat a rendfokozatokat viselték, és ugyanolyan egyenruhát és rangjelzéseket hordtak, mint a hadsereg tagjai. A honvédségi szabályok áthelyezés, házasságkötés, nyugalmazás szempontjából is érvényesek voltak a csendőrségre is. Csendőrtisztnak ugyanazok a kötelességei és jogai voltak, mint a hadsereg egy tisztjének ugyanabban a rendfokozatban.

Katonai szervezete következtében a M. kir. csendőrségnek kettős alárendeltsége volt: minden személyes, fegyelmi és kiképzési ügyben a M. Kir. Honvédelmi Miniszter alá tartozott, másrészt azonban rendfenntartási, rendőrségi és gazdasági kérdésekben a Belügyminiszter alá volt rendelve. Ez a kettős alárendeltség 1881 óta de facto megszakítás nélkül a II. Világháború végéig fennállt.

b.) A M. kir. csendőrség sohasem volt valamilyen politikai rendőrség-féle, hanem egyszerűen csak vidéki rendőrség, amely más rendőrségi

szervezettől csak katonai szervezete révén különbözött. Feladata volt, hogy a közigazgatási és jogi (ígazságügyi) hatóságokat hivataluk ellátásában támogassa, utasításait végrehajtsa, ha szükséges, azokat megvédje, gondoskodjon arról, hogy azok feladataikat a közbiztonság és közrend érdekében elláthassák, az emberi élet, az egyéni tulajdon és egyéni szabadság stb. megvédése; biztosítani, hogy a törvényeket és rendeleteket betartsák, baleseteket elhárítani, balesetknél segítséget nyújtani, a törvény megszegői ellen a szolgálati szabályzat és a törvények szerint eljárni és az illetékes közigazgatási és jogi hatóságok utasításait végrehajtani. Természetes, hogy ilyen alapon a Csendőrségnek olyan törvénysértőkkel szemben is el kellett járni, akik politikai vétségek miatt estek a m.kir. büntetőtörvény alá (felségsértés, kémkedés, hatósági személyek megsértése, lázítás, az államhatalom erőszakos megdöntésére irányuló kísérlet, vagy az állami és szociális rend megdöntése, stb.)

Ugyanezt teszi a híres amerikai FBI is, anélkül, hogy bárkinek a kommunistákon kívül eszébe jutna azt politikai rendőrségnek bélyegezni, vagy pláne a Gestapóval, M.D.V.-vel, vagy más hasonló szervezettel összehasonlítani, és a világhírű Scotland Yardnak is megvan ez a „Special Branch”-e.

A Csendőrségnek 64 éves fennállása alatt sohasem volt hatóság-joga, csupán kimondottan végrehajtó szervezet volt. A csendőrségnek nem volt büntető törvénykezési joga, nem volt koncentrációs tábora, még egyetlenegy börtöne sem. Letartóztatott egyéneket 24 órán túl nem tarthatott fogva — ezt is csak 2 civil tanú jelenlétében tehetette — és a letartóztatottakat minél előbb át kellett adnia az ügyészségnek, nyomozó- vagy rendőrhatóságnak. A beszolgáltatottakat ezek a hatóságok a csendőrök távollétében jegyzőkönyvileg kihallgatták, abban az irányban is, hogy van-e panaszuk a csendőrségi eljárás ellen. A letartóztatás utáni 24 órában a foglyokat a község fogdájában, vagy veszedelmes bűnözőket a csendőrkaszárnya valamelyik szobájában kellett őrizet alatt tartani. Mindenkinnek joga volt a Csendőrség ellen feljelentést tenni. A feljelentéseket a leggondosabban kivizsgálták és ha kiderült, hogy egy csendőr hatáskörét túllépte, visszaélt rendőri hatalmával vagy a szolgálati szabályzat ellen vétett, akkor az eset súlyosságától függően fegyelmi büntetéssel sújtották, vagy fegyelmi úton Haditörvényszék elé állították (békeidőben is) és elítélték; ha szükséges volt rangjától megfosztották, vagy a csendőrség kötelékéből kizárták. A Haditörvényszék tárgyalásai nyilvánosak voltak.

c.) A M.kir. Csendőrségnek csupán hivatásos tagjai voltak, állománya kizárólag önként jelentkezőkből egészült ki. A felvételi feltételek mind erkölcsi, mind fizikai egészségi tekintetben nagyon szigorúak voltak. Önkéntes jelentkezőkből mindig volt elég, úgyhogy a Csendőrség abban a helyzetben volt, hogy a legkiválóbb emberanyagot vegye fel soraiba. Az, hogy minden időben akadt elég önkéntes jelentkező a Csendőrséghez, annak a ténynek köszönhető, hogy a M.kir. Csendőrségnek tekintélye és népszerűsége nagy volt (természetesen nem a bűnözők körében, és nem azoknak a körében, akik a magyar polgári liberális-kapitalista állam és tár-

sadalmi rendet jobbról vagy balról akarták megdönteni). Ezenfelül a m.kir. Csendőrség zsoldja jó volt és így sokan élethivatásnak választották.

d.) A Csendőrség tagjainak — sem a legénységnek, sem a tisztikarnak — sem aktív sem passzív választási joga nem volt. A Csendőrség tagja nem lehetett tagja semmilyen politikai pártnak. A politizálás szolgálaton kívül is szigorúan tiltva volt, politikai beszélgetések szűk bajtársi körben sem voltak megengedettek és ugyancsak tiltva volt politikai gyűlésen vagy összejöveteleken való részvétel. Politikai jellegű összejöveteleken a csendőrség tagjai még az illetékes helyi hatóságok képviselőjeként sem vehettek részt.

3.)

A Csendőrség működési hatásköre a magyar vidék volt, a falvak, és sohasem terjedt ki a fővárosra vagy más nagyobb vidéki városra. A fővárosban és a vidéki városokban a biztonsági szolgálatot egy nem katonai szervezetű rendőrség látta el. Ez a rendőrség a fővárosban mindig is állami rendőrség volt, vidéki városokban pedig városi rendőrség. Az 1918-as forradalom után minden városban állami rendőrség alakult.

A Belügyminiszter az 1881.-i II. törvénycikk alapján fel volt hatalmazva arra, hogy rendkívüli esetekben a városokban a csendőrséget, vidéken pedig a rendőrséget rendelheti segítségül. A gyakorlatban erre csak nagyon ritkán került sor, s csupán akkor, ha a csendőrségnek, vagy másfelől a rendőrségnek egy adott feladat ellátására nem volt elég ereje és kiegészítése szükséges volt. Ha a közbiztonság és a közrend fenntartása érdekében szükségesnek látszott, a Belügyminiszter a Hadügyminisztertől katonai alakulatok segítségét is kérhette a rendőrség és csendőrség támogatására.

A háború alatt a m.kir. csendőrségnek vidéki rendőrségi közbiztonsági szolgálatát úgy mint békeidőben el kellett látnia, azzal a különbséggel, hogy a feltételek, amelyek mellett a szolgálatot el kellett látnia, sokkal nehezebbek voltak.

A közönséges bűnözés mennyiségileg megnövekedett és hozzá társultak még a speciális, háború által előidézett bűntények: kémkedés, szabotázs, dezertálás, árulás, lázítás, vétségek a háborús gazdálkodás ellen, úgyszintén a kommunisták és szélső jobboldali pártok (nemzeti szocialisták) megnövekedett földalatti tevékenysége. Ezeket a nehéz, megnövekedett feladatokat a Csendőrségnek csökkentett létszámmal kellett ellátni, minthogy állományának egy részét, tiszteket és altiszteket, mint harcéri csendőrségi személyzetet, a Honvédség rendelkezésére kellett bocsátania. A harcéri csendőrségnek ugyanazok voltak a feladatai, mint az amerikai M.P.-nek, azzal a különbséggel, hogy a m.kir. csendőrségnek sem a hadifoglyok, sem a megszállt területek civil lakosságával kapcsolatban nem volt semmi dolga. Szolgálatát teljesen a katonai rend és biztonságra szorítkozott a hadsereg kötelékén belül.

A Csendőrségnek nem voltak harci alakulatai kivéve egyetlen egyet (a galántai csendőr zászlóalj), amely fel volt szerelve úgy könnyű, mint nehéz gyalogsági fegyverekkel. Ennek a csapategységnek a rendelteté-

se volt, hogy a csendőrségi tartalékos kiképzést biztosítsa. Ezt az egységet a Hadseregparancsnokság az 1944. őszi budapesti harcok során bevetette. Ezen a csapaton kívül volt még néhány kisebb csendőrségi kiképzési egység, amelyek feladata volt az elsődleges csendőrségi feladatokra, a közrend ellátására szolgáló kiképzés. Ezek csak puskával, pisztollyal (nem géppisztollyal), bajonettel és karddal voltak felfegyverezve harci szolgálatra nem voltak, mégis 1944. nyarán, szorongatott helyzetekben, különösen a visszavonulási harcokban, magasabb német kommandók bevetésre rendelték. Minden ilyen esetben a magyar Belügyminiszter írásbeli tiltakozása következett, de legtöbbször eredménytelenül. Az oroszok előnyomulása következtében a csendőr őrsök 2/3 része elvesztette működési területét és az előnyomuló bolsevisták elől Nyugat-Magyarországra vonultak vissza. Előfordult, hogy ezek a kis egységek a visszavonulás során más ilyen egységekkel egyesültek s ugyanaz lett a sorsuk, mint előbb említettük.

5.)

A 4. pont alatt leírt körülmények és helyzet miatt attól kellett tartani, hogy a nagy erőfeszítéssel és anyagi kiadásokkal kiképezett csendőr személyzet a folytonos visszavonulási harcok közepette teljesen felmorzsolódik, amiért a magyar kormány elhatározta 1944 végén, hogy a csendőrségi keretegységeket és kiképzési egységeket Németországba helyezi át. Ilyen módon 5 körzeti parancsnokság került Németországba. 1945. márciusában kb. 50 tiszt és kb. 1000 légénységi állományú csendőr Németországban volt.

Ugyanebben az időben csendőrök és rendőrök családtagjai (feleségek, gyermekek, szülők, testvérek) és más civil lakosság is Németországba települt ki, mivel Nyugat-Magyarországon már nem volt hely számukra és akkor már számítani kellett Magyarországnak a vörös hadsereg által való előzönlésére, amelynek viselkedése semmiben sem különbözött Dzsingisz-Khan hordáitól és így a családokat a legsemmisüléstől meg kellett menteni. A csendőrség áttelepítésének célja tehát az volt, hogy őket a megsemmisítéstől megmentsék és a hadihelyzet esetleges előnyösebbre fordulásánál a megszabadított magyar területeken rendőri szolgálatra kéznél legyenek, továbbá, hogy a Németországba települt családok és civil lakosság segítségére legyenek, körükben a rendfenn tartási szolgálatot ismét ellássák és a németek esetleges túlkapásai ellen is megvédjék.

1945. március utolsó napjaiban valamennyi csendőri egység és személy parancsot kapott arra, hogy Magyarországot elhagyja. Nem is lehetett másképp, mivel a csendőrség tagjai katonai személyeknek számítottak és orosz fogságba kerültek volna. Nemcsak a hadsereg és a csendőrség, hanem a magyar Parlament, a közigazgatási és jogügyi hatóságok, vasút-igazgatóság, kórházak, stb. elhagyták akkor Magyarországot, ugyanúgy, ahogy a lengyelek tették 1938-ban.

A határ átlépése után minden központi irányítás és vezetés megszűnt. A magyar csendőrség tagjait a német hatóságok, különösen a Náci szervezetek ellenségesen fogadták, kifosztották és lefegyverezték. Mindez

1945. április első napjaiban történt. Ettől az időponttól fogva nem lehet már a magyar csendőrségről mint egységes szervezetről beszélni. A csendőrök lassan elszéledtek Dél-Németországban, hivatalos szolgálatot már nem tettek és csak mint civil személyek szerepeltek.

Nem ismerek egyetlenegy esetet sem, amelyben csendőregységek a nyugati hatalmak ellen küzdöttek volna és ezt teljesen kizártnak is tartom. Ellenben nem lehet tagadni, hogy egységek és egyes csendőr személyek, amelyek a magyarországi védekezési harcokban bevetésre kerültek 1944 végétől 1945 elejéig a vörös hadsereg ellen a fronton megtették kötelességüket és keményen harcoltak.

6.)

Voltak híresztelések, hogy a magyar csendőrség az 1944. okt. 15.-i államcsínyben, Magyarország kormányzója v. Horthy Miklós eltávolításában és a Szálasi regime felállításában résztvett, sőt oroszlátnrésze volt benne. Ezt az összeesküvést elsősorban az akkori német követ Dr. Veessenmeyer és az SS vezetője Winckelmann német SS katonákkal és a csöcselékkel, amelyet a magyar nyilas-kereszties párt mobilizált, vitte keresztül. A magyar fegyveres hatalom részéről csupán egyetlen honvédcsapat (Bataillon) vett részt benne, és pedig ugyanaz, amelyet röviddel előtte pontosan mint legmegbízhatóbbat a kormány védelmére Budapestre rendelték. A Csendőrség főnöke, Faraghó Gábor tábornok éppen ebben az időben Moszkvában volt Horthy parancsára, hogy fegyverszüneti feltételekről tárgyaljon és a rangban egyik hozzá legközelebb álló helyettesét, Temesváry Endre vezérőrnagyot október 15-én a hatalom akkori képviselői letartóztatták és 3-4 napig fogva tartották.

Birtokomban van egy, a Főméltóságú Horthy Miklós kormányzó úr által 1950. februárjában sajátkezűleg írt levele, amelyben a m.kir. csendőrséget a legjobb magyar állami intézménynek nevezi és annak a reményének ad kifejezést, hogy Magyarország felszabadítása esetében a csendőrség valamennyi volt tagját, korra való tekintet nélkül a csendőrség állományába vissza kell venni. Én azt hiszem, hogy Horthy Miklós kormányzó úr most 5 évvel az események után teljesen tisztában van azzal, hogy kiknek köszönheti tragédiáját és semmiképpen sem nyilatkozott volna most így, ha akkor a magyar csendőrök részt vettek volna az október 15-i ledöntésében.

A magyar csendőrségnek csupán azt az egy szemrehányást lehetne tenni az eseményekkel kapcsolatban, hogy miért teljesítette szolgálatát az okt.15.-ét követő időben is az új kormány alatt. Ebben a tekintetben csak azt tette, amit minden állami intézmény, a hadsereg, a hatóságok, a rendőrség, törvényszék, Parlament, egyszóval az egész állami apparátus a helyén maradt és tovább teljesítette kötelességét. Nem szabad elfelejteni, hogy Horthy kormányzó mindenkit hűségesküje alól feloldott és hogy akkor csupán az a választása maradt mindenkinek, hogy vagy letenni az esküt vagy azonnali letartóztatással számolni. Azt sem szabad elfelejteni, hogy az új kormány kínosan vigyázott arra, hogy az alkotmányosság látszatát megőrizze és a jogfolytonosságot megtartsa, hogy az

új kormány koalíciós kormány volt — 3 vagy 4 minisztere az előbbi kormánynak átlépett az új kormányba, akik nem voltak tagjai a nemzeti szocialista pártnak — és hogy a bolsevisták ágyúí Budapest kapui előtt dübörögtek. Ebben a helyzetben igazán senkinek sem volt kedve polgárháborúra.

1944. március 19-én Magyarországot Hitler csapatai — elsősorban SS és rendőri egységek — formálisan megszállták. Ezzel a nappal Magyarország elvesztette önállóságát. Minden minisztériumba, magasabb parancsnokságokra, rendőrségre, csendőrséghez a Nácik tanácsnokokat vagy összekötő tiszteket delegáltak, akik ettől fogva a helyzet igazi urai voltak és kezükben tartották a vezetést. A németek követelték a magyaroaktól, hogy most már hozzáfogjanak a zsidókérdés megoldásához, vagyis a zsidóság kivezetését Németországba vagy más olyan területre, amely német főhatóság alatt állt.

Ennek a követelésnek az alapján a magyar Belügyminiszter elrendelte a zsidó lakosság egybegyűjtését ghetókba, továbbá vasúttal való továbbszállításukat a fent megjelölt helyekre. Mivel az akkori magyar kormány pártszervezetekkel nem rendelkezett, ennek a belügyminiszteri törvényerejű rendeletnek a végrehajtásával Budapesten a rendőrség, vidéken a csendőrség volt megbízva. Az akciót a Belügyminisztériumban Baky László és Endre László államtitkárok vezették. A végrehajtás felelőse Ferenczy László alezredes volt, akire a Belügyminiszter Kormánybiztosi jogkört ruházott rá. Jaross Andor belügyminiszter és ez a három ember felelősek a zsidó-kitelepítési rendelet kiadásáért. Mind a négyen halállal bűnhődtek érte. Budapesten felakasztották őket. A rendőrség és a csendőrség csupán végrehajtotta a parancsot. Szolgálatuk abból állt, hogy a zsidó családokat lakásukból a ghetóba kísérték, ott őrizték, onnan a vasúti állomásra vitték s a szállításokat a magyar határig kísérték. A háttérben ott álltak mindenütt az S.D. sötét tekintetű funkcionáriusai gépfegyverrel, akik az egész szállítást kémlítették és ellenőrizték. A csendőrség ezt a számára sohasem ismert, teljesen szokatlan eljárást a maga számára is megszegyenítőnek és lealázónak tartotta. Mégis végre kellett hajtania a parancsot, mivel semmiféle olyan jogi alap nem létezett, amelyiknek alapján a parancs teljesítése megtagadható lett volna.

Sajnos nem tagadható, hogy egyes esetek előfordultak, amikor csendőrszemélyek túllépték hatáskörüket és erőszakos cselekményeket, tettelegességeket követtek el. Ezekért személyesen kell a felelőséget viselniök és valóban azóta csaknem valamennyi halállal fizetett érte.

A zsidók Magyarországról való kiszállításával kapcsolatban néhány ténnyt szeretnék itt megállapítani:

a.) az egész rendeletet a német Náci kormány kényszerítette rá Magyarországra. Az a tény, hogy az egész országot megszállták és a valóságban az ő kezükben volt az államhatalom, nyomatékot adott ennek a követelésnek.

b.) Az egész akció levezetése a Belügyminisztérium kezében volt, akik Ferenczyt bízták meg és nagyon széleskörű, teljhatalmat adtak neki.

c.) Az akció kiviteléhez nem az egész csendőrség, mint szervezet, hanem csupán egyes részlegei voltak bevetve. Nagyon sok tagja a csendőrségnek egyáltalán nem, vagy csak kis részletében vett részt benne. Így pl. a táborig csendőrség és a haretéri rendfenntartó szolgálatot teljesítő egységek távol voltak az egész akciótól és egyáltalán nem vettek részt benne. Ugyanez volt a helyzet valamennyi magasabb törzsnél és parancsnokságnál és a kiképzési egységek parancsnokságánál, valamint azon csendőrsőknél, amelyek területén zsidók nem laktak, vagy olyanok is, akik az akció ideje alatt vagy szabadságon, vagy betegség miatt távol voltak. Voltak olyan csendőrsők is, amelyek körzetében csupán 3-4 zsidó család élt. A miniszteri rendelet értelmében az őrsparancsnok szolgálati felszólítást kapott a körzeti hatóságtól, hogy ezeket a legközelebbi gyűjtőhelyre kísérje el. Ezt kellett megtennie s ezzel az ő szerepe a zsidók elleni akcióban véget is ért teljesen.

d.) Az egész 7-ik pontból és az a — c alatti alpontok alatt felsorolt körülményekből tisztán látható, hogy

I. A Csendőrség nem felelős a zsidók kiszállítására vonatkozó rendelet kiadásáért.

II. Az akció kivitelezésében csupán a csendőrség egyes részlegei és nem az egész csendőrség volt igénybe véve.

III. A rendelet végrehajtásában a kijelölt csendőrök csak abban az esetben felelősek, ha önhatalmulag túllépték megbízatásukat, hatáskörüket és bűnösök törvényellenes erőszakos cselekmények elkövetésében.

Fentiekből csak egyetlen tárgyilagos, logikus következtetés vonható le, hogy nem lehet beszélni a Csendőrség kollektív felelősségéről vagy bűnéről.

Az a körülmény, hogy 1944 nyarán egészen indokolatlanul a zsidók erőszakos kiszállításának felelősségét a csendőrségre hárították, nem más, mint kirakati manőver. A M.kir. Csendőrség elleni gyűlöletnek a valóságban egészen más oka van. Ez a csendőrség kiengesztelhetetlen beállítása a bolsevik életszemlélettel szemben és a fáradhatatlan, kitartó és nagyon hatásos, törvényes eszközökkel folytatott küzdelme a magyar kommunista földalatti mozgalommal szemben a két világháború közötti időben és a II. Világháború alatt.

Ez az antibolsevista beállítás nem élesebb, mint pl. Mr. Churchillé, vagy John Edgar Hoover, az F.B.I. igazgatójéé, és néhány amerikai szenátoré. Az ő szerencsájuk csak az, hogy ők nem köztünk élnek mint D.P.-k, mert akkor velük is előfordulhatna, hogy a DP státuszuktól megfosztják őket.

Megjegyzés

Vitéz Temesváry Endre vörge., a budapesti csendőr és rendőr karhatalmak pk-át 1944. X. 16-án hajnalban tartóztatták le, ki az Istenhegyi út 2. szám alatti Gestapo tanyán találkozott az irodájából ugyancsak elhurcolt vitéz Király Gyula ezds. a B.M. közbiztonsági főosztályának vezetőjével, kit különböző fogházakban tartottak XII.6-ig, mikor is kiszállí-

tották Németországba. Király ezredes Urat fogságából az amerikai csapatok szabadították ki.

A zsidó kérdés megoldását megelőzőleg a B.M. közbiztonsági főosztályára akarták bízni, de vitéz Király ezds. kijelentette, hogy „a zsidókérdés nem közbiztonsági kérdés”.

Erre a B.M. Endre László belügyi államtitkárt bízta meg a zsidóügyekkel. (Szerk.)

Gábor Áron

Az örökség

(Részlet az író „Túlélés”

c. 1978-ban megjelent könyvéből)

...Hátradólt az ülésen, azon gondolkozott, vajon meddig tart az esti program és mikor akad idő, hogy meglátogassa Debrecenben Péter bácsit, az öreg csendőrt, mert nehezen viszi nyolcvan fölött az éveket. Nem beteg, nem fáj semmije, éppencsak elég volt. Se a gyerekeitől, sem a rokonságától nem fogad el támogatást. Ha akad, aki hívja és megfizeti, szívesen felfürészeli és összehordja a téli tüzelőt. Ha nincs munkája, fűrészt és hasogató fejszéjét élesíti. Inkább símogatja, mert húsz éve azok éltetik. Néhány hónapja, amikor nem járt ilyen „messze” még, úgy mondta, ez a nyugdíjam, öcsém. Ha az Isten a két karomat is erőben tartja, többre megyek, mint méltóságos címmel. Nem folytatta, hogy 1946-ban nyugdíjával azt is elvették, de ha megfellebezi, a nyugdíj egy részét visszakapja. Péter bácsi nem fellebbezett. Gondosan elpakolta ezredesi uniformisát, a kardot, a székely címert, a vitézi jelvényt és favágónak jelentkezett a debreceni Nagyerdőben. Éppen hatvanötödik születésnapját köszöntötte távolból a család. Egyik lánya Erdélyből, a másik Pestről és aki még élt a „nagyország” minden részéről. Mert senki sem futott el a vihar elől 1945-ben.

Karja úgy suhintott a fejszével, mint valamikor a karddal, vastag

szemöldökére úgy rakott fehér kristályszemeket a fagy, mint Szipériában az első világháború után az orosz tél. Papíron sztahanovista, fizetésben fasiszta csendőr volt. Örülhetett, ha nem állítják akasztófa alá, de Péter bácsi nem örült. Beadványt intézett a debreceni népügyészhez és követelte, hogy ellene is emeljenek vádat. Úgy állt az írásban, kardom, vitézi jelvényem, szabadsághős székely nagyapám emléke kötelez, hogy részt kapjak az ítéletből, amellyel a csendőrséget sújtották. És aláírta, előnevestől, rangostól. A népügyészesség visszautasította vádindítványát, a kassai zsidó hitközség elnöke köszönetét fejezte ki a kerület egykori csendőrparancsnokának magyar és emberséges magatartásáért, de nyugdíjat továbbra is csak a fűrész és a fejsze adott. Nyolcvanéves születésnapján közölte a nagyerdei erdészet vezetője, korára való tekintettel megszüntetik alkalmazását. Ekkor tört meg Péter bácsi. A fűrész és a fejsze sem hozott nyugdíjat. Pedig követelte, de nem akadt hatóság, amely meghallgassa.

Téglás mosókonyha, bádog tűzhely, székelyposztós priccs, deszka asztal, két szék. Ennyi az egész. Péter bácsi szerint egy élet lényegtelen tartozéka. Ami lényeges — hangja ötven éves sincs — az a láda. Ide raktam a berecki havasokat, az Ojtoz völgyét, a medvézést nem puskával, úgy a debreceni párttitkár is tud, hanem késsel, kis baltával, amikor a medve is ember és az ember is medve. Ide tettem az első világháborút, az első sebesülést, az első kitüntetést, a szibériai hadifogságot a vladvosztoki „székely” vendéglőmet, a világot körüljáró hazatérést, a csendőr éveket, de itt találok szép sorjában a fegyelmet, a kötelességet, a hazaszeretetet, az emberséget és az igazságot is. A falon a fűrész és a fejsze mellett, ha nem látod, akkor is ott van az éhség, a fázás, a verejték, a megalázás, a felülemelkedés, az elbukás-fölkapaszkodás, a kétségbeesés, a büszkeség, a túlélés minden lehetősége és lehetetlensége. Életszakasz, amelyet nincs erőm végigjárni és nincs lelkem befejezni. Nézem a falat, felnyitom a ládát, osztok, szorzok és kipipálok a kalendárumból egy napot.

Miért nem megyek a lányaimhoz, unokaöcsémhez, vagy hozzád? Mert nekem, nektek, mindannyiunknak nehéz a nyolcvannégy esztendő. Különösen, ha abból negyven csendőri uniformisban járt, parancsolt, amikor parancsolni kellett, de félrenézett, ha az emberi jog és méltóság ütközött a paragrafusba. A gyerekeitektől, rokonaitoktól, ismerőseitektől, mindenkitől külön-külön kérjek bocsánatot azért, amit sohasem vétettem és bizonyítsam be, hogy egy nemzet életében megmagyarázhatatlan percek is vannak? Nem teszem. Nálad, Lacinál, Imrénél, bárhol nem az lennék, aki voltam és halálomig maradok. Ebben a nyomorúságos szobában, itt magyar úr vagyok és ha letörlesztem a tartozásom, amit az Úr rótt rám egy hosszú élettel, úgy is fejezem be. Én a csendőr és a favágó. De örökséget is hagyok. Egy nép életében az a legfontosabb, ami az ember után marad. Utánam, utánad, a tíz millió után... külön, külön. Mindenki azért felelős, amit hátrahagyott az életéből. Te is...

Úgy állt a vaskályha mellett, mint egy berecki fenyő. Messze hátra és messze előre nézett.

Szibériában éhséget, fagyot, hontalanságot mért rád az Isten, kést, baltát adott, hogy tiszta testamentumot írhasz, de a poszton, ahová most vezényelt, könnyebb túlélni az életet, mint a halált. Itt nem ütik le a vesédet, nem veszik el a szemed világát, mert ezek a fizikai eszközök nem váltak be fajtánknál. Ellenben örülök, hogy itt vagy és megmondhatom, elveszik a lehetőséget, hogy méltó maradj székely őseinkhez. Elveszik azt, hogy unokáink úgy emlékezzenek rád, ahogy azt te is szeretnéd. Elveszik a reményt, hogy méltó maradj hét vitéz unokatestvéredhez, akik közül egy sem ment Nyugatra, itthon éltek túl a bajt, amit népünkre mért a Teremtő, vagy itthon halnak bele. Ki itt, ki otthon Székelyföldön állja a vihart, vagy török ketté.

— Ūlj le és egyél. Ősi törvény. Nem kérdi az utastól honnan jön, hová megy. Leszállt az este, ég a kályhában a tűz, elérkezett a vacsoraidő, az Isten ételt adott hozzá. Egyszerűt. Mindegy, kartoskának, pityókának, krumplinak becézed, más nincs. Gondolj hozzá, amit akarsz. Hurka-kolbászt, malacpörköltet, vagy azt, hogy akkor sem pusztultál el, amikor csak a lelki túlélés kamrájából akasztottál le egy-egy oldalast. Aztán eredj Isten hírével. Én akkor is köszönöm, hogy itt jártál, ha te letagadod.

Utczás Mihály

Az Adelaide-i MKCsBK csoport

A II. Világháború után Ausztrália volt az első tengeren túli ország, mely Ausztria és Németország hadifogoly és menekült táboraiba összeszűfolt magányos és családos, fiatal is idős magyarok befogadására hajlandó volt. Az angol nyelvtudás hiánya nem volt akadály, mert csak azt a 4 oldalas munkaszerződést kellett aláírni, mely a két évre szóló elkötelezést jelentette.

1949-1951-ig terjedő időben, nagyobbbrészt Nápolyból, kb. 4 hetes hajóút után érkeztek meg bajtársaink Adelaidebe. Dél-Ausztrália fővárosába, vagy később települtek át majdnem kivétel nélkül a szomszédos államokból annak környékére. Számuk ekkor, 1951 végén 6 tiszt és 30 thtts, volt. A tájékozódás, ismerkedés hamar megindult. Első csoportvezető Nemesmonostory Jenő ezds. lett 1950-ben. Az első Csendőrnapot Vincze Sándor szds-sal 1952.II.10-én rendezték meg egy három bajtárs által bérelt kertgazdaságban, melyen már igen szép számban jelentek meg. Az összejövetelen részt vett többek között Antalffy Pál örgy. Melbourne-ből (Vic.). 1953. áprilisában meghalt Nemesmonostory ezds., mikor is a csoport vezetésére Antalffy örgy. felkérte Utczás Mihály szds-t.

A következő évek az új élet megalapozásában teltek el. A nagy távolságok és a közlekedési eszközök hiánya folytán a következő Csendőrnapot 1956. márciusában tartották meg Fodor János örm-ék vendégszerető házában. Ettől kezdve évről évre, rendszeresen, rendszerint február 14-e utáni vasárnap délután évekig Fodoréknál, majd Utczásék-

nál jöttek össze a bajtársak. 1966-ban a csoport kibővült a csendőr hozzártatózókkal és a csendőr barátokkal és egész napos kirándulás keretében emlékeztek meg a Csendőrnapról.

A bajtársak az új hazában is becsülettel állották meg a helyüket a munkában és a társadalmi életben egyaránt, ahova a élet őket állította. Támogatták erkölcsileg is és anyagilag is a magyar célkitűzéseket, egyesületeket és többen vállaltak munkát a közéletben is. Így Vincze Sándor szds. 1950-1964 években az MHBK Adelaide-i főcsoportjának titkáráként tevékenykedett, 1974 óta pedig főcsoportvezetője. Ugyanekkor más egyesületekben is vezetőségi tag és az 1976 elején tartott 3. ausztráliai Magyar Találkozó főrendezője volt. Nagy Károly örm. 1973. óta az MKCsBK helyi csoportvezető helyettese, s nagyon tevékeny az Adelaide-i Magyar Klubban is minden téren. Borbási Ferenc és Révész István örm-ek a Regnum Marianum r.k. közösségben 1971 óta tevékeny vezetőségi tagok. Utczás Mihály szds. az MKCsBK-ban való munkája mellett 1969 óta titkára a 13 egyesületet magába foglaló Dél-Ausztráliai Magyar Szövetségnek, a hazafias összejöveteleken három alkalommal volt ünnepi szónok. Az egyik adelaidei rádióban, 1974-ben fél órás angolnyelvű rádióelőadást tartott Mindszenty József bíboros, hercegprímásról Ausztráliába való érkezése előtt. 1978-ban a Csendőrnapi alkalmából az adelaidei Ethnic Rádióban pedig fél órás magyarnyelvű rádióműsort tartott a magyar közönség részére.

Ma már bajtársaink valamennyien szépen boldogulnak, élvezik szorgalmas munkájuk gyümölcsét, gyermekeik előmenetelét. Az idő azonban az ő soraikat is megiritkította. Egy bs. nagy távolságban lakik, 2 más állam területére költözött. A veszteségi arányszám magas. Heten haltak meg a kb. 28 év alatt.

Szitnyai Zoltán

(Született 1893-ban Selmechányán. Kalocsán érettségizett, majd Budapesten jogi és államtudományi doktorátust nyert. Aggodalommal látta, hogy Mohács óta első ízben független, a trianoni béke után romokból épülő országunkban az 1848-ban megindult szociális fejlődés elakadt. A keresztény erkölcsöt és magyar nemzeti sajátosságainkat mindenkor megvalló és hirdető cikkeiért 1945-ben 5 évi kényszermunkára ítélték. 1949 óta Salzburgban (Ausztria) él. 85. születésnapján, mikor a magyarok szerencsekívánatai veszik körül, hozzuk alábbi tanulmányát, mely a Katolikus Magyarok Vasárnapja 1977. évi 40, 42 és 43. számaiban jelent meg.) Meghalt 1978. VI. 11-én.)

A magyar emigráció

Több, mint három évtizede lépte át hazánk nyugati határát a menekülők első áradata, és huszonegy éve, hogy az 56-os szabadságvágy szovjet tankokkal történt elfojtása meg a párthatalom vérengző bosszúja újabb százezreket kényszerített nyugatra.

A szabad világba özönlő menekültekkel olyan arányú emigráció keletkezett, amelyhez hasonló nem volt a nemzet történetében. Sem Rákócziival, sem Kossuthnal nem bujdokoltak hontalanná vált tömegek, nem is alakultak emigrációs szervezetek, de volt hűséggel követett vezér, közösen vallott eszmény, s e két adottság révén nemzeti létünk alakulásában való történelmi szerep a hazátlanságban.

A majtényi megvilágosi fegyverletételt követő emigráció az egész magyarságban ébren tartotta a nemzeti szabadság követelményét, és döntő szerepe volt abban, hogy a nemzet, kedvezőbb időpontban, ki is vívta azt. Nem győzhettek a nemzet jelenében, de győztek annak jövőjében.

A 45 és 56 utáni emigráció fölött még nem hozhat végítéletet a történelem, indokolt azonban a kérdés, hogy mit tett a nemzetért?

Minden emigráció a nemzet megbetegedésének tünete. Megszűnik, ha megszűnik a kór, amely okozta, és győz a gondolat, amelyért a számkivetettséget vállalta, de gyógyító hatású lehet, ha történelmi küldetést vállalva azon fáradozik, hogy megszűnjön a kórokozó, amely az ország elhagyására kényszerítette. Amely emigráció feleli az emigrálásakor vallott elveit, az céltalanná válik, és nyomtalanul tűnik el.

A 45 utáni magyar emigrációt nem fenyegette és nem fenyegeti a hamaros kimúlásra ítélt kisszámú rodostói, avagy Világos utáni emigráció végzete. Az emigráció 45 óta öröronyként ad hírt a Nyugatnak a rendszer bűneiről, és kitartásra bátorító fényjeleket sugároz a vasfüggöny mögé bebörtönzött millióknak. Ha vannak is pártütői, szakadárjai, hazaszivárgó megalkuvói, s ha közönye kimúlásra ítélt is egy-egy újságot, szervezetet, de megmaradását biztosítja majd milliányi lelket számoló statikai ereje.

A szakadárokat új hitvallók, a hazaszivárgókat a szabadságvágy újabb menekültjei, s a kimúlt újságokat az emigrációs sajtó fontosságát felismerő új nemzedékek lapjai pótolják. A 45-ös emigrációt túlzott derülátás töltötte el, de lelkülete történelmi küldetésre tette alkalmassá. Többségében nem hegedt közönné a trianoni országcsontkítással okozott seb, nem szűnt meg az orvoslás követelménye, és nem merült feledésbe Kun Béláké proletárdiktatúrájának véres korszaka. Nem adtak hitelt a megtévesztő propagandának, amely szerint Sztálin megszelídült, s a kommunizmus nem az már, ami a második világháború előtt volt.

A 45-ös emigráció Európa békéjét biztosító történelmi szükségszerűségnek tartotta országunk megcsonkításának revízióját, s hitte, hogy a félelem nélküli életet hirdető nyugati nagyhatalmak komolyan vették, amit hirdettek, és csupán hadászati érdekből szövetkeztek a kommunizmussal. Hitte, hogy Hitler Németországának összezúzása után felszámolják a vörös diktatúrát is.

E hitet Churchill ismert múltja támasztotta alá. Ő volt az, aki 1918 után Nagy-Britannia hadügy-minisztereként Wrangel és Kolcsak bolsevizmus elleni háborúskodását kezdeményezte. Könyvet írt a bolsevizmus bűneiről, a nyugati civilizációt fenyegető kommunista államrendszeréről. Kevéssel a második világháború után, 1946-ban pedig azt kiáltotta vi-

lágga, hogy az atombomba titkának birtokában van még lélegzetvételyi idejük, amit ki is fognak használni. Ismert lett a neki tulajdonított mondás is, hogy a második világháborúban „nem az igazi disznót szúrták le”.

Aztán csalódások egész sora követte a reményeket. A Nyugat „civilizált” megszállói szabad ég alatti karámokba zsúfolták a menekülteket, legjobbait kiszolgáltatták a hazai népbíráskodásnak, s a nürnbergi ítélőszék a német hadviselés vezéreit akasztatta fel, de egyet sem a kátyini tömegmészárlás orosz tettesei közül. Sztálint, harmincmillió orosz gyilkosát pedig Potsdamban lakomán ünnepelték.

A 45-ös emigránsok voltak azok, akiket forgalomból kivont, rozoga hajókon szállítottak tengereken túli új hazájukba, ahol nehéz testi munkával keresték kenyerüket, de mégis megteremtették azt a társadalmi építményt, intézmények egész sorát, amelyekbe 56-os utódaik hasonló megpróbáltatások nélkül vonulhattak be.

A remélt cselekedetek nem következtek be a nyugati nagyhatalmak politikai arénáján, és a magyar emigráció aktivitását erősen lecsökkentette a számára mindvégig kedvezőtlen világpolitikai helyzet. Ez a politika elmulasztotta az 56-os nagyszerű lehetőséget is, amikor Magyarország az az archimédészi pont lett, ahonnan kivethették volna sarkából a népek százmillióit leigázó bolsevizmus uralmát. Hiányzott a nagy és világsikert jelentő olyan magyar irodalmi mű is, amely fogalommal váltan tárta volna a hamar feledő nemzetközi közvélemény elé a magyar tragédiát, egyben útmutatást és reményt adott volna az otthon szenvedő millióknak.

Ez utóbbit a szellemi vesztegzár lehetetlenné tette volna — mondhatnák egyesek.

Nem így van. Az irodalom nagy alkotásainak csodálatos tulajdonsága; hogy elterjedésüket nem akadályozhatja sem erőszak, sem cenzúra, sem elkobzás. Fogalommal váltan járják be a világot, szétvetik a népek internálásának vasfüggönyeit és behatolnak a börtönökbe is, miként alkalmam volt tapasztalni a kőbányai Gyűjtőfogházban is. Mennél inkább tiltják, büntetik, annál bizonyosabban jutnak el oda, ahonnan távol akarják tartani. Ha az emigráció ilyen remekművel gazdagíthatná irodalmunkat, az a nemzetközi világban ébren tartaná a magyar ügyet, és örök lángként lobogna Magyarországon.

Bár a 45-ös menekültek a megmaradás és boldogulás bizonytalanságával néztek szembe, a kaptárszellem parancsából és számuk nagyságának erőt adó tudatából egy láthatatlan Magyarország alapjait rakták le. A többség világnézetének és a hazáról alkotott fogalmának azonosossága formálta az emigráció látható és láthatatlan arculatát, sugalmazott közösségi tetteket. Ősöktől öröklött hagyományokat ápolt, és nem volt különbség történelmünk, történelmi nagyjaink megítélésében. De, sajnos, magukkal hozták a származás és egykori vagyoni helyzet szerinti különbségeket, amiből egységüket lazító ellentétek keletkeztek.

Az emigrációban nem következett be a társadalmi válaszfalakat lebontó egymásra találás, amelyet a hazai rendszer iránti gyűlölet és a szabadságvágy váltott ki az otthonmaradottakban. Gyári műhelyek-

ben, erdőirtásnál, földmunkánál egyformán kenyérkereső dolgozók voltak, de társadalmi életükben nem szűnt meg a kegyelmesek, méltóságosok, nagyságosok elkülönülése azoktól, akiket az „úr” megszólítás is alig illetett meg. Mindezek ellenére kevesen tagadták meg a haza felszabadulásába vetett hitet, és talán senki sem tartotta véglegesnek az otthon állapotokat.

Számottevő volt a zsidóságtól való elkülönülés az emigrációban. Növelte, hogy az otthon vezető szerephez jutott zsidóság számos igaztalan megtorlással élte ki bosszúvágyát a zsidótlanítási törvények, az elszenvedett üldöztetés miatt, s a népbíráskodás e bosszúvágy eszközévé vált. Kelevényként működött a lelkekben a higgadt megvitatás elmaradása azon okokról és okozatokról, amelyek az orosz pogrom elől menekült, keleti zsidóság gazdasági túlsúlyát idézték elő a hírközlő szerveknél, színházaknál, irodalmi élet irányításánál, antiszemizmust váltva ki, és növelve. Abban a Magyarországon történt ez, ahol — évszázadok tanúsága szerint — az államhatalom toleráns volt a zsidóság iránt, ahol már Mátyás király főembere és pénzügyminisztere a zsidó Fortunátus Imre volt, ahol az autochton zsidósággal ősi együttélés megszűntette a társadalmi ellentéteket, s ahol államtitkárok, miniszterek, királyok belső titkos tanácsosai lettek zsidókból.

Az emigráció fáradt, apostolai kiöregedtek, és a közöny jelei mutatkoznak — mondják.

E megállapításban van igazság. A 45 utáni emigránsok kezdeti lendületét lefékezte a hamaros felszabadítás reményében való csalódás, s akik szerencsésen boldogultak új hazájukban, azokat személyes érdek nem készítette többé a felszabadítás ügyének szolgálatára, úgy vélve, hogy mennél kevésbé tanúsítják magyarságukhoz való hűségüket, annál könnyebben boldogulnak új hazájukban.

Nem sokáig tartott az a lendület sem, amelyet az 56-os emigráció jelentett. Közülük sokat nem politikai meggyőződés, üldöztetésről való félelem, hanem kedvezőbb boldogulással kecsegtető kalandvágyuk készítette a haza elhagyására. Az 56-osoknak, nagy népszerűségük birtokában nem kellett évekig sínylődniük gyűjtőtáborokban, mint a fasisztáknak minősített és ellenségként kezelt 45-ösöknek. Őket politikai mérlegelés nélküli gondoskodás fogadta. Nem rozoga hajókon hanyódtak óceánon túli bizonytalanságba; repülőgépeken röppentek át órák alatt, biztos megélhetést nyújtó új hazájukba, ahol csakhamar arra kellett ócsúdniuk, hogy kétes elemek, becsempészett kommunisták és ávósok is kerültek a gyönyörű harc nyugatra űzött hősei közé.

Sem a 45-ös, sem az 56-os emigrációnak nem voltak és nincsenek személyes varázsukkal hódító vezérek, akiknek szava áthallatszanék a vasfüggönyön túl, és bizalmat keltenének a felszabadításra váró nemzetben. Nincs Rákóczi, nincs Kossuthunk. Az egyetlen vezéri elhivatottságú Mindszentyt, amikor a pápa parancsából, de mint otthon, az emigrációban is, a magyarság szolgálatának vágyával, a Nyugatra jött, a pápa csakhamar megfosztotta érseki székétől.

Az emigrációt villámcsapásként érte ez a megalázó döntés, Mindszentyt azonban nem törte le. Érseki székétől megfosztottan is, a magyarság

legfőbb lelkipásztora maradt. Országokat, világrészeket járt be, hogy ott, ahol magyarok élnek, a magyar vér, az ősi hit, a nemzeti nyelv és megmaradás védelméért harcoljon az idegenben.

Küldetésében megállította a halál, de amit nem fejezhetett be földi életében, azt halhatatlanná vált szelleme folytatja. Milliók bálványa, és követendő példakép azoknak, akik papi hivatást vállalva, őrei annak is, hogy az emigráció le ne térjen küldetése útjáról.

Az út követésében nemegyszer törekeny derekú jószándékok viaskodnak öncélú helyezkedéssel. Az ok eredendő. A menekülők áradatában nem mindenkit töltött el azonos eszme. Ha 45 és 56 után az NKVD nem lett volna olyan rettegett, ha nem véredek az ávósok, ha nem létesül jó magyarok ezreit, kiskorúakat is akasztató népbíróság, s ha az orosz ökölrel összezúzott 56-os szabadságharcot nem követi vérengző megtorlás, akkor kevesebben menekültek volna nyugatra, és többen tértek volna haza.

Az emigrációban az elvek, világnézetek, különbözősége folytán különféle hadállások keletkeztek, s azok között nemegyszer ádázabb volt a harc, mint az őket száműző bolsevizmus ellen. A múlt emigrációin belül nem voltak lényeges ellentétek, míg a maiban világnézetek áthidalhatatlan különbségei támasztanak ellentéteket.

Mégis van egy cél, melynek érdekében együttműködhetnek a különböző emigráns árnyalatok. Az a legfőbb kötelesség, hogy az utódokban ne haljon ki a magyar nyelv, s ha majd felszabadul a haza, magyarul tudó magyarokkal kapja vissza azt a rengeteg vérveszteséget, amit a testéből kiszakadt százezrekek szenvedett el. Ha ennek a közös célnak érdekében dolgozik a részeire bontott emigráció, akkor a hontalanság betöltötte történelmi küldetését.

E törekvésben rendkívüli szerepük lehet az íróknak, bár igen nagy áldozattal. Mindenki tudja, mit jelent írónak lenni az emigrációban. Nélkülözni azt a visszhangot, amellyel olvasók tömegei bátorítják és ösztönzik. Nélkülözni a biztos megélhetést, mégis harcolni idegen népek közé börtönzött, rokontalan nyelvünk megmaradásáért, nélkülözve a nemzetközi sikert, de mégis őrizve a szent tüzet, anyanyelvünkkel az egyetlent, amelynek szeretetében megosztottan is egyek lehetünk.

Az emigráció mérlegének legfőbb és legszebb eredménye, hogy nem teljesül a rendszer által is legnagyobbként ünnepezt hazai költő 1945-ben írott, remek versének az a jóslata, hogy „a semmi várja azokat, akik elfutottak, a Vég, amelyen túl nép még nem tért soha meg... Velük vérét veszejtve lüktet az ország megnyitott ere, és kettőt kell halniok.”

Nem így történt. A milliónyira növekedett magyar emigráció korallszigetként él a népek tengerében. Immár harmadik nemzedékkel újítja meg önmagát. Nem bonthatják meg kishitűek, sem pártütők, sem hazszivárgók.

Akarja, avagy nem, lennie kell, hogy eleven pajzsként védje meg a magyar nyelvet és szellemet.

Levél a magyarsághoz

Kedves amerikai-magyar Testvéreink!

A jó Isten és a történelem adta nekünk, Charleston (S.C., USA) város lakóinak Önök nagy fiát s közös szabadságharcos hősiességüket:

FABRICI KOVÁTS MIHÁLY OBESTERT,

ki itt e város falai alatt vívott hősi küzdelemben, városunkat védve — áldozta fel életét.

Lovagias ellenfélhez méltóan az angolok teljes katonai pompával adóztak hősi emlékének, amikor a mai Citadella közelében eltemették. Ma itt, az Önök által emelt emlékmű figyelmezteti nemcsak a honfitársait, hanem minket is arról az önfeláldozó hősiességről, amit egy távoli országból — Magyarországból — idejött vitéz huszár élete önfeláldozásával hogyan mentette meg városunkat egy idegen megszállás megaláztatásából és egyéb velejáró gyötrelmeitől.

Az Önök Óbestere a mi ezredesünk lett, vérből való igazi huszár, mintaképe többi hőseinkkel ez ország alapítóinak. Fiatal éveitől kezdve régi ősökre visszatekintő, vagyonos, nemes ifjú tagja egyike a legelsőbb legjobb huszárezrednek: A Jász-Kun huszárezrednek. Nem sok évre

reá mint fiatal tiszt hősiességével már a legmagasabb katonai érdemrend tulajdonosa: Nagy Frigyes által alapított Pour Le Merite lovagja. Kitér a szabadságharcunk 1776-ban. felajánlja kardját s szolgálatát Benjamin Franklin útján a Continental Congressus-nak, 1777-ben megérkezik. 1778-ban már az általa megszervezett lovasság élén mint ezredes áll, majd barátja, s sorstársa Pulaski lemondásával megüresedett helyre kerül amikor átveszi a lovasságnak a parancsnokságát. Haláláig hősiességgel és vitézséggel harcol s hal meg azért az országért, mely őt mostohán bár, de örökbe fogadta.

1979. május 6 és 12-e között 8 napon át fog megemlékezni városom a Citadella s annak fiatal kadetjai, kiváló parancsnoksága, South Carolina kormányzója, valamint az Egyesült Államok vezetőinek részvételével a Kováts Óbestert Történelmi Társaság által való teljes összműködésben e hős emlékére rendezett 200 éves ünnepség keretében e hősről való megemlékezésről.

Városom és magam nevében erre az elkövetkező emlékűnnepség sorozatra ezennel meghívok minden itt élő volt magyart — éljen az Kanadától le a Fokföldig ezen a kontinensen. Hívok szeretettel mindenkit, hogy közösen együtt ünnepeljük meg e hős huszár óbestert, a mi lovasságunk megalapítójának Fabrici Kováts Mihálynak örök érdemét.

Joseph P. Riley

Charleston város polgármestere,
az Amerikai-Bicentennális Bizottság
magyar tiszteletbeli elnöke.

(Szittyakürt, 1978. aug.)

Dr. Vitéz Körössy Zoltán

Búcsú néhai Nagy János barátomtól...

Gyászoló magyar Testvéreim! Drága Jánosunk!

Ha talán néma volnék, ha talán nem tudnék beszélni, talán kifejezőbben tudnám elrebegni néma ajkammal mindazt, amit most érzek itt, a koporsó mellett. Búcsúznunk kell, utolsó istenhózzádot kell mondanunk az én kedves jó Barátomnak, Nagy Jánosnak. Búcsút kell mondanunk egy sziklaszilárd jellemű, egyenes, becsületét és egyenességét mindenél többre tartó, keménykötésű, izig-vérig nyakas turáni magyarnak. Ember volt a legjavából, magyar volt a színejavából, istenfélő és a keresztényi alázatosságban is élen járó volt.

Búcsút kell mondanunk a világháború vérzivatarában családját vesztett, fájdalomban porig sujtott és megpróbált hazátlan bújdosónak, a magyar nép, a magyar tájak szerelmesének elhivatottságában is haláláig hűséges magyar csendörnek, katona bajtársnak. Az Úristen rendelése folytán egy új élettárral elindulva új Hazát, új otthon és új életet teremtett hittel, reménységgel, lankadatlan erővel, imádságos lélek-

kel küzdve mindenki által megbecsüléssel körülvett magyar emigránsnak.

Búcsút kell mondanom személy szerint nekem is az én soha el nem felejthető hűséges, igaz jó Barátomnak... Ha visszagoúndolok az együtt eltöltött idókra, mikor hol könnyes szemekkel emlékezve a múltra, keseregünk jelenünk és jövőnk felett, hol pedig a vidám jókedv kacaja s elmenetelésben. Beszédét utólag juttatta el az özvegyhez Rockville (Md.) számomra az együtt töltött idóket. Ezért és ezekért fáj nekem az Ő elmenetele. Dermedten állok koporsója mellett, mintha a szívemből vált volna le egy darab. Elment, örökké hiányozni fog, megfáradt szíve nyugovóra tért és csak az emléke él majd bennem és mindannyiunkban tovább. Eltávozott a családfő, a férj, az apa, a nagyapa. Itthagya özvegyét, akivel együtt volt jóban, rosszban, aki nélkül üres volt neki az otthon. Gyermekai, vejei, unokája nem érezhetik többé az ő fáradhatatlan, önfeláldozó, értük dolgozó jóságos kezét, nem láthatják értük aggódó, velük együttmosolygó szemeit, csodálatosan ízesen hangzó beszédét. Hiábavaló is volna minden vigasztalásunk. Vigasztalás csak a mi Istenünktől jöhet, csak Ő adhat megnyugvást a pótolhatatlan veszteségben... ÚrIstenünk! Te töröld le és szárítsd fel a könnyeiket és adj Nekik és mindnyájunknak vigasztalást, hitet a meghalt de feltámadott Jézus Krisztus példájával, hogy egyszer újból együtt lehetünk, egyszer egymást újból viszontlátjuk. Ezzel a hittel és reménységgel vegyük búcsút a mi drága Halottunktól, hogy megérkezve az élet és halál Urához átvehesse örök jutalmát földi pályafutása után, ahol Ő mindenkor igaz ember volt mindhaláláig.

Kedves Jánosunk, öreg cimborám, adjon az Úristen Neked csöndes és háborítatlan pihenést, zavartalan örök álmot. Isten Veled János... jó éjszakát... a viszontlátásra! (1978.III.6.)

(Az akkori időjárási viszonyok megakadályozták Dr. Körössy szds-t elmenetelésben. Beszédét utólag juttatta el az Özvegyhez Rockville (Md.) ből Cleveland (Ohio)-ba. Szerk.)

Szabó Miklós

MEMENTO — MEMORY

Kerekes János alhdgy. közülünk történt váratlan eltávozására.

Csendőr emigrációnk egyik oszlopos tagjának elhalálózásával ismét megritkult a sorunk. Távozásra bajtársi körben nagy úrt hagyott maga után. Nem a 80 éves szép életkor koptatta el a szervezetét, törte derékba a még magát jól bíró tölgyet, az alattomos, a halálos kór, a rettegett rák betegség végzett vele. Nem viaskodott az életéért, belenyugodott

néhai Kerekes János alhdgy. a New-Brunswick-i Csendőrnapon 1973.III. 10-én a háttérben, az asztalfőn mellette felesége szemüveggel.
(E sorok írója balról a második.)

sorsa változtathatatlanóságába. Nem engedte magát megoperáltatni. 70 éves életkor után már úgylis leszűkült életet élünk, amelyből már hiányzik az éltető melegség, érezzük a föld nyirkos szagát, minden ízetlen, szagtalan és színtelen. Így benne is bizonyára a feltörő elmúlás gondolatát nem az életösztön váltotta már ki, hanem a hosszú élet alatti küzdelemmel járó jó és rossz megszokása és a szereteteitől való elszakadás réme.

Sok társunkkal együtt János Bátyánkat is a történelem vihara sodorta el szülő Hazánkból. Sorsunk síró lélekkel, aggodalommal és reménytelenséggel vitt tovább-tovább, a befogadó Újhazánkig, ahol is végül megnyugvást találtunk, főleg leszármazottaink részére. Mint felserdült életkorban lévő fiatalember már szolgált az I. Világháború idején a harctéren, mint lovastüzér őrzővezető. Ezután a már csak 13 vármegyét kitevő csonka országunkban a politikai nyugalom helyreálltával a m.kir. csendőrség kötelékébe lépett, mint lovascsendőr. Hosszú ideig a jászkarajenői őrsön végezte a szolgálatot, honnan öpk-i iskolába került. Ezután sznypk-a javaslatára és kérelmére áthelyezték a központi cső. nyomozó osztályhoz, hol polgári ruhás nyomozó lett. Ebben a beosztásában nősült Jászkarajenőről és ekkor került össze velem is. Budapesten együtt voltunk 12 — 13 évig, miután kérlelhetetlen sorsunk elűzött bennünket. Engem mint zls-t a harctérra, a keleti frontra, őt pedig mint alhdgy-ot különleges beosztásba vezényelték, mint csoportvezetőt. Egy év múlva ismét összekerültünk egy németországi magyar táborban. Itt fogyasztottuk 6—7 évig sokszor a könnytől sósízű kenyeret. Ő családjával, én

anélkül. Végül hosszú tortúra után innen 1952-ben kivándoroltunk. Ó New-Brunswick-ba (N.J., USA) én pedig onnan nem messze, elérhető távolságra telepedtem le. Itt pergettük le az éveinket, eleinte jóban rosszban, később legyökerezve, megtelepedve márcsak sajgó lelki fájdalommal. Halottunk szerény igényű volt. Mértékletes életet élt. Munkaszerező, dolgozó, férj és apa volt, aki féltő szeretettel viselte gondját családjának. Kiegyensúlyozott családi életet élt, anyagi tekintetben mintaképül szolgált.

Elment, nincs többé szeretett, felejthetetlen férj, apa és nagyapa, pótolhatatlan és megbecsült családfő. Lelkét leszármazottai viszik tovább. Szelleme száll messze a HADAK ÚTJÁRA, talán a Tejúton száguldó őseink, Attila seregébe, hol találkozni fog szeretett emlékü H. Pál vörgy., a mártírhalált halt szárnyparancsnoka v. B. László ny. örgy., és a vértanúhalált halt v. K. Lajos ezds-sel. Földi maradványa nyugszik már a sírhantja alatt, kinek-kinek a hite szerinti feltámadásig és az azután következő „Örökéletig”. Részemről kívánom, hogy adjon az Isten neki zavartalan nyugodt alvást, elhagyott szereteteinek pedig elvesztésébe fájdalmas belenyugvást. Részünkre vigasztalásul, hogy ez csak „szimbolikus” életváltás, átalakulás. Lelkünk és szellemünk él tovább a kifürkészhetetlen „Hatalom” akaratából.

János Bátyánk! Mi nem értük el vágyainkat és reményünket, hogy a szívünkhöz nőtt Hazánkba, ahol fogamzottunk visszakerüljön legalább földi maradványunk a falúvégi susogó akáclobbos temetőbe, hol szülő őseink, akiktől származunk porladoznak korhadtt fakesztek, besüppedt gazzal benőtt sírhantjaik alatt. Ki tudja, talán reménykedve várnak reánk.

Most búcsúzom János Bátyám. Eltávozásod egy húrt szakított el a szívemben. Felszakadt bennem a hosszú időn keresztül együtt töltött életünk emléke, mindkettőnk részére ködbeveszett Hazánk Magyarország. Felújultak bennem az elhomályosult, kifakult régi emlékek, jók és rosszak egyaránt. Isten veled János Bátyánk nyugvó helyeden pihenj békével. Heverd ki a volt földi fájdalmakat, bánatokat és az igazságtalanul ért sérelmeket. Valahol a végtelen űrben szellemünk ismét találkozni fog nemsokára. Én is számolom már a heteket, hónapokat és találgatok, mikor jár le az én időmet mérő homokóra is. Én akkor úgy fogok innen elillanni, hogy már csak „HUMU és MUMU” lesz a földi maradványomból. Mégegyszer útravalónak kívánom, hogy a hosszú úton kísérjen „ÁLDÁS” és szívbéli megemlékezésünk.

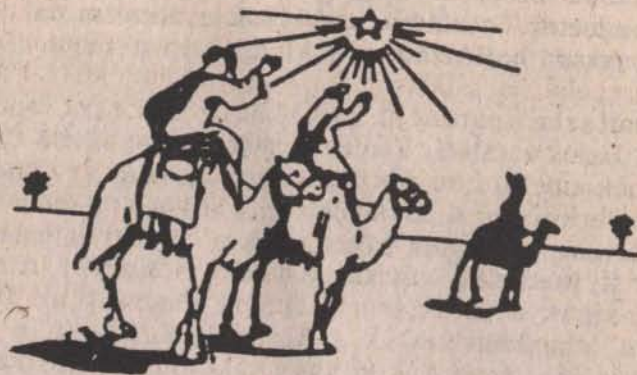
Emléked kegyelettel őrizzük, szívesen gondolok Rád. Béke velünk.

Lehullott a rezgő nyárfa
Ezüstsínű levele,
Hogy lehullott elsodorta
Az őszi szél messzire...

János Bátyám! Ezeket a gondolatokat szerettem volna búcsúzóul a sírod szélén elmondani, legalább is részben és egy szál virágot helyezni a koporsódra. Ebben sajnos az ágyhoz kötött súlyos betegségem meg-

akadályozott. Tehát kényszerhelyzetemben így igyekszem azt most pótolni. Biztos vagyok benne, hogy a temetésen volt olyan jelenlévő személy, aki, mint helybeli, illetékesebb volt mindezeknek a búcsúszavaknak az elmondására.

Betlehem (Pa., USA) 1978. augusztus 14.

Ady Endre (1877—1918)

Karácsony

Ma tán a béke ünnepelne,
A Messiásnak volna napja,
Ma mennyé kén' a földnek válni,
Hogy megváltóját befogadja.
Ma úgy kén', hogy egymást öleljék
Szívükre mind az emberek, —
De nincs itt hála, nincs itt béke:
Beteg a világ, nagy beteg...

Kihült a szív, elszállt a lélek,
A vágy, a láng csupán a testé;
Heródes minden földi nagyság,
S minden igazság a kereszté...
Elvesztette magát az ember,
Mert lencsén nézi az eget,
Megátkozta világrajöttét, —
Beteg a világ, nagy beteg...

Ember ember ellen csatázik,
Mi egyesítsen, nincsen eszme,
Rommá dőlt a Messiás háza,
Tanítása, erkölcsse veszve...
Óh, de hogy állattá stüllyedjen,
Kinek lelke volt, nem lehet!...
Hatalmas Ég, új Messiást küldj:
Beteg a világ, nagy beteg!...

KÖZÖSSÉGI, EGYESÜLETI ÉS TÁRSADALMI ESEMÉNYEK

Ausztrália

Sydney (N.S.W.) Mikor Európában és Amerikában kemény, csikorgó hidegek vannak, földünk másik oldalán kánikula van. Élvezni a napfényt, vizet és szabad levegőt Sydney-i bajtársaink február 26-án jólsikerült pikniket rendeztek. Szeretettel gondoltak ez alkalommal a csikorgó hidegben fagyoskodó bajtársaikra és küldik üdvözetüket. (Dr.T.Gy. 1978.III.1.)

Testületünk törvénybe iktatása 97. évfordulóját a M.Kir.Csendőr Bajtársi Közösség Sydney-i Mátéffy István ezredes nevét viselő Csoportja a Szut. előírása szerint 1978. május 20-án tartotta meg a Sydney-i Magyar Központ dísztermében. A szétküldött meghívókra 78 csendőr barát és bajtárs jelent meg feleségeik társaságában. Közöttük jelen volt a N.S.W.-i Magyar Egyesületek Szövetsége elnöke, a Magyar Vitézi Rend N.S.W.-i vitézi hadnagya, a Testvér Bajtársi Közösség az M.H.B.K. küldöttsége, akik magukkal hozták a Közösség Zászlaját, a Magyar Cserkész Szövetség és a Szent László Rend valamint az ausztráliai magyar nemzeti sajtó képviselői.

A nagyteremben elhelyezett csendőr címert a Csoportunk ereklye Zászlója és az M.H.B.K. vitéz Szügyi Zoltán Főcsoport Zászlaja őrizte két oldalról. Erről a helyről nyitotta meg a vacsorát, megelőzőleg a megemlékezést, a Csoport vezetője Dr.vitéz Jani István csö.szds.. Köszöntés után ismertette a Szut. azon rendelkezését, amely előírja a Csendőr Nap megünneplését és elrendeli a díszebédet. Majd elmondta, hogyan alakult át az őrsi keret a Bajtársi Közösség csoportjai megemlékező ünnepségévé. Testületünk majd 100 éves fennállása és Csoportunk működése — amelyik 1960. április 24-én egy szinte tömegmegmozdulással lépett a magyarság elé itt Sydney-ben és 1961. március 4-én vette át ünnepség keretében Antalffy Pál csö.örgy-től a nagybányai csendőr őrs zászlaját mint a Csoport Zászlaját és áldatta meg azt — amelyik 33 éve szolgálja fennmaradásunk célját, ez az est a 19-ik.

Megemlékezett a csoportvezető két elhunyt bajtársról, Szüts Sándor őrm. valamint Dr.Botond Pál orvos szds.tb. csendőrrel is, aki a csoport legelső barátai közé tartozott. Köszöntötte nyugdíjba menetele alkalmával Stenczy György őrm-t, továbbá házassági évfordulójuk alkalmával vitéz Bódy Lászlót és feleségét. Utána a zászlók előtt tűzte fel a MKCsBK jelvényt három új csendőr-barátnak: Dorogi János, Farkas János és vitéz Ferencz Henrik bajtársaknak. Majd a MKCsBK Vezetőjének megbízásából a MKCsBK 25 éves Jubileumi Emlékérmét a kardokkal adta át vitéz Tolnay Lajos vk.szds.bs-nak.

Az ünnepi beszédet Koltay Imre őrm. KSL mondotta, megelőzően elszavalván Sajó Sándor: Magyaroknak lenni c. versét, mely a közönségre mély hatást gyakorolt. Megemlékezését a jelenlévők tetszésnyilvánítása többször megszakította. Vacsora után végighallgatták az adelaidei

(S.A., Ausztrália) csoport Utczás Mihály szds. által összeállított Csendőrnapi hangszalagját, melyet az ottani Ethnic Rádió sugárzott 1978. II.12-én. A műsor egyik eseményének szereplője a sydneyi csoportnak tagja. A hivatalos részt hamarosan társalgás és nóták követték és bizony elmúlt 1 óra is éjfél után, amikor a jóhangulatban eltöltött estéről bajtársaink és hozzátartozóik távozni kezdtek a mielőbbi viszontlátás reményében. (Dr.v.J.I. 1978.V.27.)

Európa

London (Anglia). Bajtársaink a Csendőrnapi összejövetelt ez évben is a Mindszenty Otthonban tartották meg február 12-én. Helybeli barátaink közül 45-en jelentek meg a hagyományos emlékesten. A bevezető után Szekes Pál g.szds. tartott rövid ismertetőt a Szt.Korona hazaszállításiával kapcsolatban. Beszélt a Szt.Korona történetéről, s kiemelte, hogy történelmünk folyamán, a zivatáros években, bár többször került idegen kézbe, csodálatos módon mégis mindig hazakerült. A csoport régi támogatója és jóbarátja gróf Teleki Mihály ismertette az erdélyi magyar kisebbség érdekében megtett lépéseket és az e téren várható javulást. A további összetartásra és bajtársi érzés ápolására hívta fel a figyelmet. A csoport igen hálás a londoni Mindszenty Ház vezetőségének azért, hogy a helyiséget felajánlja a bajtársi összejövetelekre. Csoportunknak egyébként 12 tagja van, nagyrésztük nyugdíjas, itt többször összejönnek esti beszélgetésre, a szokásos Csendőrnapon kívül is. A szellem jó, s a viszony igen bajtársias. (Sz.P.1978.IV.2. és IX.5.)

Vorarlberg (Ausztria) Trombózis és szívbaj után, még mindig a szanatóriumban emlékezett meg a Csendőrnapról Bajtársunk 1978.II.10-én kelt levelében: „...Jórégen volt, mikor Utrechtben (Ornsteinsingel Str.) meglátogattam vitéz Karsai Jenő alezredes urat, a Bajtársi Levél megalapítóját. Sohase felejttem el, hogy az egyik napon (éppen az elsön) reggelizés után, kedves hangulatban ezt mondta nekem: Tudd meg kedves László, én minden reggel kis időre magamba szállok, kérlek engedd meg, hogy ezt ittlétedkor is megtehessem. Félrevonult és olvasni kezdett. Utána megnéztem a könyvet és azóta még inkább megkülönböztetett tisztelettel gondolok Rá vissza. Prohászka Ottokár „Elmélkedések az Evangéliumról” 1 — 1 szakaszát vette sorra naponta. Szeretettel gondolunk február 14-én mindegyik elhalt és élő csendőr bajtársunkra egy Miatyánk elimádkozásával. (Z.L. 1978.IV.30.)

Amerikai Egyesült Államok

New-Brunswick (N.J.) Miként a B.L. 1978.) 1. számában hírül adtuk, a csoport ezévi Csendőrnapi összejövetelét a magyar r.k. egyházközség Szt.László termében tartotta meg társasvacsora keretében 1978.III.4-én. A bajtársak, hozzátartozóik, a helybeli és környékbeli barátokból több mint 200 főt kitevő közönséget Horváth Sándor zls., csoportvezető kö-

szöntötte. Az ízletes és bőséges vacsora elfogyasztása után az ünnepi beszédet ugyancsak a csoportvezető mondotta. Megemlékezett volt Testületünkről 97. születésnapja alkalmával, az egész embert igénybevevő szolgálatról, valamint elesett és elhunyt Bajtársainkról. Szakszerű és hatásosan előadott beszédén kívül az est hangulatához hozzájárult a közkedvelt zenekar lelkes játéka is. A hagyományos emlékest kiemelkedő sikerét legjobban az mutatta meg, hogy a vendégek többsége még reggel fél 4 órakor sem akart hazamenni és többen mondták, hogy a csoport csináljon évente két Csendőrnapot. Az előkészítés és rendezés gondos és figyelmes munkájában a csoportvezetőt Földes Domokos és Zimonyi Vendel bs-ak eredményesen támogatták. A csoportvezető 260.00 dollárt küldött a Vezetőségnek a B.L.-re és egyebekre. (H.S.1978. III.17.)

Los Angeles (Cal.) (Az MHBK februári, igen népes összejövetelén Koltaváry Dénes bs. csop.vez. helyettes emlékezett meg a Csendőrnapról és tartott nagy felkészültségre valló előadást Budapest 1944-45-ben történt ostromáról. (H.U.1978.III.)

Cleveland (Ohio) A Magyar Csendőrök Családi Közössége 1977.XII.31-én a Brook Ridge Party Centre hatalmas, igen csinosan díszített nagytermében rendezte meg hagyományos Szilveszter esti összejövetelét. Bizonyos szorongással néztek elébe, mert itt egy újítást kellett bevezetni. Ugyanis a vállalat nem szolgál föl italt, s ezért amit családjának, társaságának és magának szán a megjelenő, magával kell hoznia. Ez részben — a mai árak mellett — gazdaságos is volt, amit a pártoló vendégek szívesen magukévá tettek. Ezt mutatta, hogy a 60 tízszemélyes asztal mind le lett foglalva elővételben. Egyéb hűsítőt, szódát, jeget ingyen szolgáltak a közönségnek. Annyi volt a jókedvű táncos, hogy bizony néha még a hatalmas parkett is szűknek bizonyult. A zenét a közkedvelt Megay zenekar adta változatos műsorával, így a hangulat végig igen emelkedett volt. Éjfélkor elénekelték az amerikai és a magyar Himnusz, majd a kijelölt zárórát túllépve, a hajnali órákig ropták a táncot a vendégek. Így mindenki jókedvvel és megelégedetten távozott. A rendezés és siker érdeme Molnár István szds. közösségi elnököt illeti elsősorban, aki fáradhatatlanul dolgozott a szép eredményért segítőtársaival együtt. Az összejövetel sikeres lefolyásáról több magyar újság megemlékezett.—

1978.II.18-án a Csendőrnapi díszbédet a clevelandi Magyar Atlétikai Club nagytermében rendezték meg. Molnár István szds. elnök névszerint üdvözölte megnyitó beszédében a helybeli egyesületek megjelent vezető tagjait. Majd köszönetet mondott Szabadkai Sándor rádióbemondónak, aki előző napon egy igen tartalmas és megható beszédben emlékezett meg az egyik magyar rádióban a volt m.kir. Csendőrségről. Majd köszöntötte díszvendégünket, a város volt polgármesterét, aki erre a várost és a napi politikát érintő hosszú és érdekes beszéddel válaszolt. Majd egyik bs. felsorolta az elmúlt év csendőr halottait, kiknek emlékére egy perces néma felállással adóztak.

A hivatalos rész befejezése után Dr.Molnár Zsigmond tb.cső.bs. a

régi szolgálatból és a régmúlt időkből származó csendőr és rendőr adomák elmondásával szórakoztatta a megjelenteket. A kiváló ebéd után a társaság még hosszú ideig maradt együtt poharazva. (v.M.L.1978.III.20.)

Philadelphia (Pa.) Sárbogárdi Mészöly Elemér vörgey., az MHBK központi vezetője orvosa és családja többszöri komoly figyelmeztetésének engedve tisztségéről 1978.V.31-ével lemondott. A Vezetői Értekezlet a jelölő bizottság javaslatára megejtett szavazás alapján vitéz Duska László vkb.szds. (Calgary, Alberta, Canada) bajtársunkat választotta meg központi vezetőnek, aki a tisztséget elfogadta és ügykörét átvette. Amikor a visszavonuló Vezérőrnagy Úrnak kívánunk tartós erőt és egészséget, ugyanakkor Isten áldását kérjük központi vezető bajtársunk felelősségteljes munkájához.

Pittsburgh (Pa.) A MHBK helyi csoportja évi közgyűlésén „örökös tb. csoportvezetővé” választotta vitéz Baranchi Tamáska Endre bajtársat, egyik volt csoportvezetőjét, aki április hóban tartott gyűlésen ünnepi beszéde keretében vett búcsút a bajtársaktól Floridába (USA) való átköltözése alkalmával. Ajándék festménye kisorsolásából befolyt összeget az olaszországi magyar menekülttábor és a Széchenyi Alap között osztották meg. (H.U.1978.VII. és VIII.)

Kanada

Montreal (Quebec) Helyi csoportunk a Csendőrnapot a Magyarok Nagyasszonya egyházközség kultúrtermében tartotta meg vacsora keretében, műsoros ünnepélyvel egybekötve hozzátartozói és barátai társaságában 1978.II.11-én este 7 órakor. Küldöttséggel képviseltette magát az MHBK, élén Detre Gyula csoportvezetővel, a Szt.István Kultúregylet Korda Sándor vezetésével és mások is. A kb. 120 fős közönséget Cserhalmi Ferenc őrm. csoportvezető üdvözölte, majd az asztali áldás elmondására felkérte Ft.Chilla Raymond plébánost. Az ízletes vacsora után Detre Gyula bs. mondott ünnepi beszédet. Kegyelettel adózott elesett Hőseinknek és bensőséges érzéssel emlékezett meg a csoport elhunyt tagjairól, Olchváry-Milvius Attila vörgey. és Aparváry Márton alhdgy-ról, kinek özvegye ez alkalommal is jelen volt az ünnepélyen. Beszédjében példának állította a csendőrt, aki az emigrációban is hű maradt esküjéhez, mert ma erre a hűségre van szükség, hogy a magyarság a jelenben is vállalja az új szellemből fakadó felelősséget és kötelességet is. Majd folytatta: „Sokan azt mondják, hogy az ifjúság nem akar harcolni, az ifjúságnak nincsenek többé ideáljai, az ifjúság csalódott minden pártban, minden eszmében. Ha ez így volna, akkor kétségbe kellene esni a kultúr-emberiség jövője fölött. Mégis, ha a magunk portáján nézünk szét, nem tudunk igazat adni a sötéten látóknak. A magyar ifjúság egy része, úgy otthon mint idekint, a jövő Magyarországa — ezekről ugyan sokat nem hallunk — ma is harcol. New York-ban Erdélyért tüntet. Egyetemista ifjúságot és egyéb ifjúsági csoportokat vezet, résztvesz mozgalmakban, táncscsoportokban és a cserkészletben vagy a hétvégi iskolákban neveli az idegenbe szakadt fiatal magyar generációt.

Lehet, hogy ezeket a fiatalokat nem érdekli a nemzetközi politika törtétele, ezek kiábrándultak minden jelszóból, pártpolitikából, de Melbourne-től New York-ig, Budapesttől Montreálig mind úgy látják, hogy nekik feladatuk van. Harcolni, dolgozni minden eszközzel a szebb jövőért, a magyar nemzet felszabadulásáért. Ennek az ifjúságnak tudni kell, hogy a haza, mely egy napon felszabadul, a természet örök rendje szerint — nem az öregek Magyarországa lesz, hanem az övéké, és azé az ifjúságé, amely ma otthon vívja a néma ellenállás harcát. Ma már nyugodtan meg lehet állapítani, hogy az úgynevezett „öregék” hozzáfiatalodtak ehhez az ifjúsághoz. Ma már csak a propaganda mondja, hogy a régebbi generáció a múlt hibáit és tévedéseit akarja visszaállítani. Pedig ki tudja elképzelni például, hogy a felszabadult ország hadseregének ugyanazok legyenek a kiképzési formái, vagy ugyanaz maradjon a kaszárnya modora, vagy előljáró-alárendelt egymáshoz való viszonya, mint volt például 1914-ben, vagy 1939-ben.

Minden nagy korszakot az ifjúság idealizmusa teremtett meg. A szabadságharc lobogói alatt 1848/49-ben az ifjúság harcolt, 1919-ben a Ludovikás fiatalság, 1956-ban ugyancsak a fiatal értelmiség és munkásság felkelése nyitotta meg a harcot a bolsevista diktatúra ellen.

Egyik fiatalság se törődött azzal, hogy mi történt a múltban és milyen politikai árnyalatnak kell szerinte uralkodnia a harc után. Azt azonban tudta, hogy a szabadságért, a hazáért, egyetemes nemzeti célokért mindenekelőtt harcolni kell.

Tehát új korszakra van szükség az emigrációs életben és a ti életekben is, csendőr bajtársak. Amikor a fiatal nemzedék, a ti gyerekeitek és unokáitok veszik át a magyar szabadságért, igazságért meg nem szűnő harcot.

Éppen ezért meg kell tehát őriznünk magyarságunkat önmagunkban és utódainkban. Meg kell találnunk egymás szívét és kezét, mert mi mindnyájan együvé tartozunk.

A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség tagjainak kimagasló értékű munkáját, emigrációs tevékenységét ismeri mindenki. Itt is Montreálban, mint az egész világon, a magyar csendőr múltjához híven buzgó, lelkes, tette és áldozatra kész tagja a magyar közösségnek. Itt dolgoznak az egyházaknál, egyesületeknél, ugyanúgy, mint otthon volt, vagyont, életet, hazát védő munkájával örök példát szolgáltatva az emberiségnek.

Csendőrbajtársak! — Az emlékezés e szent órájában merítsetek erőt a múltból és legyen hitetek a jövőben. Ezt a hitet küldjük az otthoni magyarság felé is. Üzenjük nekik, hogy még élünk itt a szabad földön, soha, de soha nem feledkezünk meg róluk.”

A beszédet rövid műsor követte. Szép sikerrel szerepeltek Jászberényi József örm. gyermekei Jóska és Elvira magyar táncokkal, továbbá Spalovszky Mihályné a „Magyar zászló” c. verset szavalta el meghatóan. A közönség jó hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Február 26-án szentmisét/istentiszteletet szolgáltatott a csoport az el-esett csendőr bajtársak lelkiüdvéért a magyar templomokban. (Cs.F. 1978.III.25.)

1978.V.7-én ugyancsak a magyar templomokban bemutatott istentiszteletek után, a r.k. templom kertjében felállított Magyar Hősök Emlékmű előtt emlékezett meg a montreáli magyarság a Hősök napjáról, a MHBK rendezésében. Résztvettek a kanadai veteránok, a Quebec-i legionáriusok, a testvér emigrációk és társadalmi egyesületeink 32 szervezete küldöttségeikkel. Ünnepi beszédet mondott vitéz Hamvas József hmtk. szds., a MKCsBK tb. tagja, kinek ezen alkalommal nyújtotta át az Európai Frontharcos keresztet Detre Gyula MHBK csoportvezető. (KMU. 1978.V.27.)

Welland (Ontario). A niagaravidéki csoport szokásos évi piknikjét ez évben 1978.VII.9-én tartotta meg ismét Lukács Ernő bs. farmján, szép napsütéses időben Máté János v.törm. csoportvezető rendezésében. Kb. 65-en gyültek össze a bajtársak, családtagok, barátok. Egy Máté Jánosné által magyaros motívumokkal festett tálca lett kisorsolva. A nyertes Tarnó Gyuláné volt. A piknik szép erkölcsi és anyagi sikerrel is zárult. A megjelentek a késő esti órákig maradtak együtt kitűnő hangulatban. (M.J.1978.VII.10.)

Toronto (Ontario). Helyi csoportunk, s más egyházi és világi egyesületek közreműködésével tartotta meg az MHBK 1978.V.7-én d.u. 1.30 órakor a torontói Budapest parkban a Magyar Hősök Emlékünnepélyét. Beszédet mondott Dr.Nagy Zoltán o.hdgy., csoportvezető. Közreműködött a „Liszt Ferenc” kamarakórus. (KMU 1978.V.27.)

Hamilton (Ontario) 1978.VI.17-én két órai kezdettel tartotta meg évi bajtársi összejövetelét hamiltoni csoportunk a szokásos helyen, egyik Bajtárs nagyon szépen fásított kertjében. Ez egyben magában foglalta az idei Csendőrnapi megemlékezést is. A tél folyamán ugyanis többen Floridában voltak, s így ez az idő alkalmas arra, hogy a bajtársak túlnyomó része összejöhessen. Ragyogó napsütésben, a kora délutáni órákban jöttek össze a bajtársak, Seregélyes Márton főtörm.csop.vezető nyitotta meg az összejövetelt és adott évi beszámolót. Ismertette a csoport ezidei tevékenységét, a B.L-re adott adományok összegét. Beszámolt a központi Vezetőség intézkedéseiről, valamint azok helyi foganatosításáról, s serkentette a bajtársakat a központ részére szükséges életleírások megszerkesztésére. Az ezzel kapcsolatos részletek megbeszélése után a közeledő 100 éves jubileumról tárgyaltak. Elvül mondták ki, hogy bár annak időpontja még viszonylagosan messze van, arra föl kell készülniük, hogy Testületünknek az emigrációban közeledő évfordulói ünnepsége ne érjen senkit készületlenül.

Ezt követően Papp Ferenc pénztáros bs. adott jelentést a pénztár állományáról, melyet a megjelentek tudomásul vettek és elismerésüket és köszönetüket fejezték ki a pontos pénztári vezetésért. Ugyancsak elismeréssel nyilatkozott a csoport a Vezetőség munkájáról külön kiemelve azon körülményt, hogy viszonylagosan rövid tevékenysége alatt máris nagyobb összegű pénzalappal rendelkezik, melyet hosszúlejáratú bankbetétként helyeztek el.

Deme Lajos bs. emlékezett meg ezután a régi Csendőrnapi szellemeiről és annak lélekben őrzött emlékéiről. Rövid beszédében a bajtársi

szeretetre és kölcsönös megbecsülésre valamint megértésre hívta föl a bajtársak figyelmét. A hivatalos tennivalók befejezése után következett a szalonna és kolbászsütés keretében a bajtársi társalgás. Köszönet illeti a csendőrrasszonyok odaadó munkáját az összejövetellel kapcsolatban, hogy azt olyan kellemessé és sikeressé tették. Bajtársi beszélgetés és koccintgatás között igen jó hangulatban voltak együtt az éjfél előtti órákig (S.M. Érk: 1978. VIII.18.)

Calgaryban (Alberta, Kanada)
a Csendőrnapi diszebédén résztvevő bajtársak
csoportja vitéz Baranchi Tamáska Endre szds.
MKCsVK vezető részvételével 1978.II.12-én

Calgary (Alberta) A csoport 1978.VIII.28-án d.u. tartotta meg Karancz János őrm. csop. vezető rendezésében hagyományos, évi piknikjét Dr. Barabás Árpád, állatorvos, tb. csendőr (Néhai Barabás Zsigmond fő-törm. fia) telkén, mely Calgary nyugati, festői, dombos, fás részén terül el. 2 órától kezdve érkeztek egymás után a bajtársak hozzátartozóikkal és vendégeikkel. A nyárvégi kellemes napsütés, a tiszta szabad levegő hamar meghozta mindenkinek az étvágyát, amit az ínycsiklandó sült hús és szalonna illata csak fokozott. Az egy-egy pohár sör és bor mellett megindult beszélgetés keretében sok régi emléket, történetet újtottak föl. Környékbeli séta és a tábortűz melegének összekapcsoló élvezete után az esti órákban vettek búcsút egymástól a vendégek és mondtak köszönetet a házigazdának és feleségének a vendéglátásért.

A MAGYAR ÉLET ESEMÉNYEI VILÁGSZERTE

Ausztrália

Melbourne (Vic.) Az ausztráliai magyarság 4. Ausztráliai Magyar Találkozóját ez évben is Karácsony és Újév között rendezik meg. Az összejövetel nemcsak tudományos, irodalmi, népművészeti és sportügyességi bemutató, hanem igen jól megrendezett társadalmi sereg-szemléje is a magyarságnak. Különösképpen a „három szomszéd vár” fiataljaira nemcsak hagyományaink, művészeink megismerése, de különféle találkozók, sport események, versenyek és szórakozás is várnak. A most következő találkozón a helyi írók az Irodalmi Esten terjesztett műsorfüzet formájában, nyomtatásban szerepelnek, egy rövid írásukkal és irodalmi működésük ismertetésével. Az Irodalmi Est műsora pedig egy több államot átfogó Drámai Irodalmi Előadóverseny lesz. Drámarészletek, színpadi monológok kerülnek előadásra, kosztümben, maszokban. A hangsúly a látványos bemutatáson lesz. A szereplők a különböző városok szavalói, előadói közül fognak kikerülni. Az eredményt több államból összeállított bizottság bírálja majd el. Emellett azonban az est minden nézője is szavaz belépőjegyével. Akik őszintén szeretik nyelvünket és igazán lelkesednek az előadóművészetért és értékelik színházkultúránkat, azokat mind várja a rendezőség. (Au.M.É. 1978. III.23.)

Perth (W.A.) A Perth-i Magyar Ev.-Ref. Egyházközség „Tájékoztató” ja 25 éves. Ugyancsak 25 évvel ezelőtt alakult meg a Nőegylet is, melynek szeretetvendégségei, bazárjai, disznótoros vacsorái, irodalmi estjei megannyi sikeres, hangulatos összejövetellel szolgálták a perthi magyar társadalmi életet. A „Jubileumi Év”-et Ruttkay Arnold melbournei (Vic.) író III.11-iki előadása nyitotta meg a Magyar Otthonban. Címe „Az akácok nem válaszolnak...” Ruttkay Arnold, írói nevén Só Bernát előadásával egy új történelmi műfajt prezentált: a képek és versek harmóniáját az elsötétített teremben a melbournei előadóművészek kiváló tolmácsolásában. Az egyházi évfordulót teljessé tette három fiatal magyar konfirmálása, kik hitükhöz való hűségükről tettek fogadalmat az Úr asztala előtt. A húsvéti istentiszteletet a Magyar Otthonban a gyülekezetnek Szombathy Lajos János presbiter bs-unk szolgálta. (Tájékoztató 25. évf. 1. szám.)

Adelaide (S.A.) A délausztráliai Idős és Rokkant Magyarok Egyesülete, az adelaidei „Magyar Falu” mozgalom megindítója 1978.VI.3-án rendezte meg záró díszelőadását a délausztráliai kormány központjában. Az ausztrál kormány ugyanis támogatja 2:1 arányban olyan telepek létesítést, ahol idős és rokkant személyek ún. nyugdíjas otthonokban egymáson segítve tölthetik pihenő éveiket. Az ország határain is túlterjedő társadalmi megmozdulás keretében bálók, vacsorák, előadások rendezésével, sorsolással, perselyezéssel 48 ausztráliai cég, 16 magyar egyesület segítségével összegyűjtöttek 34,650 dollárt és 904.50 dollár átírártási költséget. Megvásároltak a „Magyar Falu” részére 5.6 hold (acre) területet, melyre Nagy Sándor építész 16 lakást és egy közösségi különálló házat tervezett. (K.M.V. 1978.VII.16.)

Graz (Ausztria). A Grázi Magyar Egyesület a cserkészekkel, a Grázi Katolikus Egyházközség Ft.Nyers János atya vezetésével kirándulást szerveztek az Őrségbe (Burgenland, Ausztria) az 1978. évi Anyák napjának megünneplésére. Ennek a vidéknek — mely 1920-ig megszakítás nélkül Magyarországhoz tartozott — lakossága a horvát és német szörványok között magyar szigeteket alkot. Őseiket még az Árpádok telepítették ide az ország nyugati határának védelmére. Ma is kitűnnek sajátos nyelvezetükkel, ősi népművészetükkel és festői viseletükkel. Május 7-én indultak meg a gráziak és első állomásuk Alsóőr volt, mely híres volt valamikor lótenyésztéséről. Résztvettek a helybeliekkel a vasárnapi nagymisén. Templomunkban ma is ott vannak a magyar szentek szobrai, képei. Az oltárok illatos tavaszi virágokkal voltak feldíszítve. A nagymisét Ft.Galambos benedekrendi atya mutatta be, majd beszélt a mennyei és földi édesanyjáról, kihangsúlyozva az édesanya szónak a mi nyelvünkben olyan sajátos és egyedülálló értelmét. A mise végére elállt az eső, kisütött a nap és a templom melletti téren fehér és rózsaszín virágba borult fák adták meg a keretet az Anyák napi műsoros ünnepséghez. A megnyitó után az iskolások versekkel, a cserkészek furulyaszámokkal, majd magyar táncokkal köszöntötték az ünnepeket, az édesanyákat. A grázi egyesületek gazdag műsorában a gyermek táncsoport bemutatója melegítette föl legjobban a közönség szívét, mely a 6 éves Zsuzsika és a huszáregyenruhás Jánoska csókjával záródott.

A sikeres ünnepélyt Felsőőron, a kultúrházban délután megismételték, de előbb a vendégek az ünneplő közönséggel együtt a Zámbó vendéglőben közös ebéden vettek részt, mely kiadós, ízletes és magyaros volt. Végezetül Vashegy községben borkóstoló volt, hol a finom „tökelé” hatására szebbnél szebb nótákat énekelve elhatározták, hogy a burgenlandiakkal szerzett kapcsolataikat fenn fogják tartani. Jó lenne, ha az Ausztriába látogató magyarok is felkeresnék az Őrséget és egy kis lelki erősítést vinnének el az ottani magyaroknak, akik szíves vendéglátásukkal az Anyák napi kirándulást a gráziaknak kedves szép élménnyé tették. (B.J.)

Bregenz (Voralberg, Ausztria). A Voralbergi Magyarok Egyesülete egy igen felemelő ünnepség keretében ünnepelte meg alapításának 25. évfordulóját. A forklosteri St.Gebhard plébániatemplom kápolnájában Msg. Anisitsch Jenő mondott magyar misét, majd a meghívott kiküldöttek a polgármesterrel az élükön a plébánia előadótermében gyülekeztek. Az ünnepély szavai és zeneszámokból tevődött össze, majd Váczi Gyula zongoraművész a Hímnuszt játszotta. Ennek utolsó akkordjainál megszólaltak a templom gyönyörű harangjai, mintegy méltó befejezést adva. A déli harangszót, melyet Hunyadi János Nándorférvárnál kivívott győzelme tett világhírűvé, az ünneplő közönség meghatva, könnyes szemmel, állva hallgatta végig. Ezt igazán csak mi öregek éreztük át igazán. (M.I. 1978.V.2.)

München (Nyugat-Németország) A külföldi magyar sajtó naponként számol be a román kormány nemzetiségi politikájáról, mely már létben veszélyezteti a közel három milliós erdélyi magyarságot. Az anyanyelv használatának fokozatos korlátozása, a magyar nyelvű oktatás egyre gyorsuló ütemben történő felszámolása, a magyar néptömbök erőszakos széttelepítése és a magyarság önkormányzatának teljes eltörlése alapvető emberi jogaitól fosztja meg az őslakosságot. Az európai magyar írók a közel múltban üzenetet küldtek az otthoni írókhoz és felkérték író társaikat, „a magyar lelkiismeret felelős örözeit, hogy hivatásuk és felelősségük tudatában emeljék föl velünk együtt tiltakozó szavukat a nemzetgyilkosságnak eme páratlanul álló megnyilatkozásával szemben. Ugyanakkor pedig szólítsák föl Magyarország kormányát, hogy tegyen erélyes lépéseket az illetékes fórumok előtt az erdélyi magyar néppusztát letétele megmentése érdekében.” Aláírták: Dénes Tibor (Genf), Gábor Áron (München), Határ Győző (London), Kapdebó Tamás (Manchester), Kisjókai Erzsébet (Hilversum), Kocsis Gábor (Ratingen), Saáry Éva (Lugano), Szamosi József (München), Sztinyai Zoltán (Salzburg), Tollas Tibor (München), Ujváry Sándor (München), Vajda Albert (München), Vásárhelyi Vera (Róma), és Monoszló Dezső (Bécs). Hasonló üzenetet küldtek az otthoni íróknak az amerikai és ausztráliai magyar írók is. (Nemzetőr 1968.VI.hó.)

Tarbes (Pyrennees, Franciaország). Gróf Bercsényi László (1689-1778) magyar származású francia lovassági tábornok, a francia huszárság megalapítója halálának 200. évfordulója alkalmával tartott országos ünnepségek során f. év május végén a Pyrenneusok lábánál fekvő megyeszékhelyen tartottak 2 napos emlékünnepeket. (B.L. 1978. 1. szám, 51. oldal) Itt állomásozik a Bercsényi nevet ma is viselő volt huszárezred, ma ejtőernyős ezred, mely ezévi ünnepélyének elnökekül Madame Raymond Barre, szül. Hegedüs Évát kérte fel, a francia miniszterelnök feleségét, aki tisztségét be is töltötte. Az ünnepély során az ejtőernyősök különböző típusú repülőgépekről bravúros légitornát mutattak be, majd egyéni és csoport-kiugrásokkal ejtették csodálatba a meghívott vendégeket. Madame Barre anyanyelvén beszélgetett el a magyar küldöttséggel, melyről felvételek is készültek. Este a Burg Kastl-i magyar gimnázium növendékeiből alakult művészcsoporthoz sok tapsal és ovációval jutalmazott tánc és énekszámokkal szórakoztatta a meghívott közönséget. A nap érdekessége az volt, hogy a magyarul egyáltalán nem beszélő ejtőernyős katonák énekkora gyönyörűen betanulva énekelte a „Nagybercsényi Miklós sírdogál magában” c. éneket. Ugyanezt a dalt a francia-magyar mise alkalmával utána a templomban is elénekeltek. Az ünnepségen résztvett a párizsi magyar delegáció, valamint az MHBK, a szabadságharcosok és a MKCsBK képviselői is. (M.J. 1978.VII.10.)

(Kérjük, jövőben is küldjön érdekes, magyar tárgyú, aktuális cikket. Szerk.)

London (Anglia). A helybeli magyarság IX.3-án emlékezett meg Szt. István napjáról a r.kat.templomban tartott ünnepi szentmise keretében. Utána közös ünnepi ebéd volt a Mindszenty Otthonban. Az MKCsBK

helyi csoportjának tagjai is teljes számban résztvettek az összejövetelen s így hozzájárultak annak sikeréhez. Bajtársaink néhai Kovács Ferenc főtörm-rel az élen annak idején jelentékenyen járultak hozzá az Otthon megalapításához és azóta is hathatósan közreműködnek a Mindszenty Otthon fenntartásához. (Sz.P. 1978.IX.5.)

Dél-Amerika

Buenos Aires (Argentina)... Ami a futball világbajnokságot illeti bizony sok szomorúságot hozott számunkra, de az itteniek csodálatos egyéforrása megérdemeltté tette győzelmüket. Bár amikor június 25-én a döntő után Jorge Rafael Videla államelnök átadta Passarella argentin csapatkapitánynak a kupát, egy kis tévedés történt. Ezt a díjat inkább Antonio Luis Merlo generális, a szervező bizottság elnöke érdemelte volna meg. Ami a legpozitívebben működött ugyanis ezen a XI. Labdarugó Világbajnokságon, az az organizáció volt. Az argentin csapattól — bár megérdemelte az első helyet — többet vártunk. Bizonyosan érdekel benneteket, hogy mi történt a magyar csapattal? Sajnos, az ezidei eredmény volt az eddig 11 világbajnokságon hétszer résztvevő magyar válogatott legszánalmasabb szereplése. Már a kedvezőtlen sorsolás után lehetett tudni, hogy nehéz lesz. Azután a dolgok hozzájárultak ahhoz, hogy a nehéz átváltozzék lehetetlenné. A csapat II.15 és V.27-e között egy túlsúfolt előprogramot bonyolított le. A válogatott keret tagjai 16 bajnoki fordulón vettek részt, mindegyik a saját csapatában. Eközben és ezután voltak barátságos nemzetközi mérkőzések, amelyek közül a két utolsó talán jobb lett volna kihagyni, főleg a V.24-iki angliai szereplést. Észszerű lett volna az is, ha az argentinok ellen 15 perccel a befejezés előtt, amikor a helyi csapat állandóan többet és jobban támadott, kicserélni egy csatárt egy friss védőjátékosra. Így több esély lett volna tartani a döntetlent és nem megreszkírozni esetleges kiállítását, vagy sérülését. Tudjuk jól, hogy utólag könnyű kritizálni, éppen ezért próbálkozunk a hozzászólásokat a legtárgyilagosabb formában megejteni. Elvégre 4 év múlva újra lesz egy VB és ha a magyar 11 újra olyan jó formában fog szerepelni a selejtezőkön, akkor egész biztosan ismét bekerül a legjobb 16 csapat közé. (Berend, K.L. 1978.VII.15.)

Amerikai Egyesült Államok

New York (N.Y.) A Committee for Human Rights in Romania (Az emberi jogok védelmi bizottsága Romániában) ez év január végén nyilvánosságra hozta Király Károly (Marosvásárhely), a romániai kommunista párt vezetőség, a politbüro tagjának leveleit, melyekben panaszt tesz a romániai magyar kisebbség tervszerű üldözése ellen. Király 1977-ben Ilie Verdet-hez, a legfelsőbb román pártvezetés főideológusához, majd mikor választ nem kapott Fazekas Mihály miniszterelnökhelyettes, a politbüro tagjához címzett leveleiben tiltakozott a magyar iskola-rendszer elsorvasztása ellen. Sérelmezi, hogy a gyermekek nem tanul-

hatnak anyanyelvükön, az erdélyi felsőfokú iskolák még meglévő magyar nyelvű tagozatait is felszámolják. Panaszolja, hogy a nemzetiségek se a hivatalokban, se munkahelyükön nem használhatják anyanyelvüket, a magyar nyelven tudó tisztviselőket és kulturális vezetőket románokkal cserélik fel. Aki pedig a nemzetiségi kérdés törvényes és az alkotmánynak megfelelő kezelése érdekében szót kérni merészel, azokkal szemben megengedhetetlenül megfélemlítő módszereket alkalmaznak. Így kergették öngyilkosságba a bántalmazások és kínzások Szikszai brassói tanárt. Kéri az alkotmányellenes gyakorlat, a munkaügyi és ipartelepítési megkülönböztetések, végül az erőszakos beolvasztás megszüntetését. Amikor választ erre a levelére se kapott 1977.X.10-én Vincze Jánoshoz, a romániai kommunista párt központi bizottsága tagjához is megküldötte levelét.

Ekkor azonban már megmozdult a párt. Beidéztek Királyt Bukarestbe, s kezdetét vette rendőri meghurcoltatása. Letartóztatták és Karánsebesre (Krassó-Szörény vm.) internálták. Ezután juttatták ki leveleit saját kívánságára nyugatra, melyeket a londoni Times, a párizsi Le Monde és más lapok is közöltek. Király 1930-ban született Dicsősztmártonban (KisKüküllő vm.), mai neve Tarnaverni, apja 6 gyermekes ácsmester volt. A háború után csatlakozott a kommunista ifjúsági mozgalomhoz, s kijárta a moszkvai Komszomol iskolát és igen magas állásokat ért el pártvonalon. Kovászna megye (Háromszék vm.) párttitkára, nemzetgyűlési képviselő, majd a politbüro tagja lett. Utoljára a Magyar Nemzetiségi Dolgozók Tanácsának alelnökéként tevékenykedett. Király a pártot a jelek szerint meggyőződésből követte, de ellenállt a nagy-román szélsőséges nacionalizmusnak, ami okozhatta magas állásai elvesztését. Nem hitte ugyanis, hogy a legfelsőbb vezetés tisztában van a magyarelles visszafélések mértékével. Gondolta, hogy ha ő felvilágosítja azokat, a hibák ki lesznek javítva. Amit leveleiben felsorol, azt tudjuk másoktól is. Nagy jelentősége az ő kiállításának abban van, hogy a sérelmeket egy romániai kommunista párt egyik vezető személye mondja el és bizonyítja, hogy „a kommunista elmélet és a gyakorlat között nagy űr tátong.” Amikor közvetlenül tapasztalja, hogy a magyarokat nemcsak elnyomják, de gyilkolják is, ha kiállanak igazuk, az alkotmányban és a párt alapszabályaiban foglalt emberi és kisebbségi jogaik mellett, számonkéri a vezetőktől tetteiket. Mikor összeütközésbe került benne a kommunizmus és a magyarság — a magyarságot választotta. Későbbi sorsa ismeretlen. (CHRR 1978.III.15.)

Garfield (N.J.) A Magyar Cserkészszövetség Nagytanácsa 1978. IV. hóban körlevelet bocsátott ki, melyben a Fillmore-i Sík Sándor Cserkészpark helyzetéről számol be. A 130 hold területű erdős-rétes, dimbes-dombos parkban jönnek össze évente négy világrész magyar ifjúságát képviselő kiküldött cserkészek, hogy magyar szellemben képezve hazatérve neveljék a magyar ifjúságot „Emberebb embernek, magyarabb magyarnak”. Az 1978. évi program levezetése előtt egészségügyi átalakításokat kell végrehajtani, mely azonban anyagi erőket meghaladja. A beruházási program közel 30,000 dollárt tesz ki. Ezért a Nagytanács anyagi támogatást kér azoktól a magyaroktól, akiknek szívügye

a jelen fiatalsága, a jövő magyarsága és kéri őket, hogy pénzádományokkal tegyék munkájuk továbbfolytatását lehetővé. Minden adományról adómentesítő nyugtát küldenek. Cím: P.O. Box 68. Garfield, N.J., U.S.A., 07026.

Fillmore (N.J.) F. év május végén rendezték meg a Sík Sándor Cserkészparkban a központi akadályversenyt. Téma volt az 1848-as Szabadságharc, melynek keretében kerültek a cserkészügyességi és magyar irodalmi feladatokból álló számok lebonyolításra. Kanadából a montreali (Que.), valamint a torontói, hamiltoni, londoni (Ont.) az Egyesült Államokból pedig a buffaloi, clevelandi, philadelphiai, pittsburghi, New Brunswick-i, Passaic-Garfield-i, New York-i és a Yonkers-i csapatok mérték össze tudásukat a különböző akadálypályákon, hogy utána örömmel vegyék át a megérdemelt vándordíjakat. (112. sz. Tájékoztató)

New Brunswick (N.J.) A Rutgers egyetem meghívására a helybeli cserkészcsapat sikeres magyar népművészeti kiállítást rendezett a Múzeum helyiségeiben, melyről a New York Times 1978.VII.9-iki számában féldoldalas tudósítással számol be. A kiállítás anyagát — 1870-től kezdve cserépedények, művészi kézimunkák, terítők, prémes ködmön és fafaragások — a cserkészek gyűjtötték össze magyar családok otthonaiból és rendezték ízlésesen. Az értékes darabok Erdély, Észak- és Dél-Magyarország népművészetét mutatták be a város közönségének. (113.sz.ST)

Elmhurst (N.Y.) A Kováts Mihály Obester Történelmi Társaság bejelentéssel, hogy Kováts Mihály (1724-1779) lovassági ezredes emlékét megőrkítő Bicentennialis Bizottság 1979.V.4-12-ig Charleston (S.C.) városában tart országos ünnepeket. Kováts ezds., a fiatal amerikai lovasság megszervezője 200 évvel ezelőtt lovas rohamban halt hősi halált a függetlenségükért küzdő amerikai angol gyarmatok hadseregében. A csatát az ünnepek keretében a katonaiskolák hallgatói fogják lejátszani. A magyar kapcsolat kidomborítása, s a megemlékezés sikere érdekében a Társaság kéri magyar táncsoportok, zenekarok, művészek jelentkezését, valamint a költségek fedezésére adományokat is. A Társaságot New York-i magyarok alapították Almási Balogh Dezső indítványára 1932-ben. Érdeklődők írjanak az alábbi címre: Mr.Tibor Udvardy, 79-20 Kneeland Avenue Elmhurst, N.Y., USA. 11375. (U.T. 1978. VII.1.)

Kanada

Calgary, (Alberta) A helybeli magyarság Március 15-re műsoros emlékünnepe keretében emlékezett meg a Kálvin Magyar Református Egyházközség Kossuth termében 1978.III.19-én. Az ünnepi beszédet Béerman Gusztáv az MHBK r.tagja tartotta. Beszédében felidézte történelmünk utolsó száz éve során elért több haladó teljesítményét az állami fejlődés útján. Végül hitet tett a magyarság egymásra találásának halaszthatatlan szükségességére. Az előadás sikerét még az állóhelyeket is megtöltő lelkes közönség tapsai bizonyították. Az ünnepélyt v.Sebő Ernő bs. rendezte.

A helybeli 73. sz. Patrona Hungariae leány és a 74.sz. Kapisztrán Szent János cserkészcsapatok alapításuk 10. évfordulóján nyugatkanadai cserkésztalálkozót rendeztek 1978.III.31-IV.2-ig Calgaryban. A több közös táborban szerzett emlékek felújítására eljöttek az edmontoniak (Alberta) és a vancouveriek (B.C.) is. A 88 fiú és leánycserkészt megsemmlélte Bodnár Gábor cs.tiszt, a Magyar Cserkész Szövetség ügyvezető elnöke (Garfield, N.Y. USA.). Takács József cs.tiszt és 34 vancouveri cserkésze egy mesterien kifaragott kopjafát hoztak 1977-es közös táboruk emlékére calgaryaknak. A bemutató, társasvacsora és bál előkészítése és levezetése Németh Sándor cs.tiszt, a calgari csapatok parancsnokának érdeme.

A Vancouveri Magyar Társaság (B.C. Kanada) 1978.IV.29-én vendégszerepelt Calgaryban és az egyetemi színházban előadták Martos Ferenc és Huszka Jenő „Gül Baba” 3 felvonásos operettjét. A siker most sem volt kétséges. A millenárius Magyarország színpadjairól megindult régi, közismert és kedvelt dalok a calgari közönségnek is szívéhez férkőztek és lelkes tapsokkal honorálták a vendégszereplők szép és tehetséges szereplését.

A helybeli egyházak és a magyar egyesületek védnöksége alatt az erdélyi magyarság megsegítésére a „Committee for Human Rights is Rumania” (New York, N.Y., USA.) céljaira 1978.V.7-én az Árpádházi Szent Erzsébet Egyházközség Szt.István termében műsoros társasvacsora volt, „Vacsora Erdélyért” címen. Egyed Attila a M.Sz.H.Sz. volt keltkanadai elnökének beszéde után Magas István bs. a M.Sz.H.Sz. kanadai elnöke adott tájékoztatót. A 200 főn felüli közönség Kennedy (Keresztes) Tamás gyakorlatias felszólalása és ösztönzésére 2.464.85 dollárt adott össze a helyszínen a CHRR működésének támogatására.

A helybeli magyar társadalmi és vallási egyesületek összefogásából megalakult a Magyar Kultúr Központ (Hungarian Cultural Centre) Calgaryban. Célja, hogy a helybeli és környékbeli magyarságnak legyen „nemzeti szokásaink, hagyományaink, népviseleteink, táncaink és első sorban a magyar szó megőrzésére alkalmas otthona, hogy a magyar jövő biztosítva legyen városunkban.” Calgary nyugati szélén kb. 8 holdnyi területen átalakításra alkalmas épület lefoglalása megtörtént. A Kultúr-Központ tervezett összértéke kb. 600,000 dollár. Gyűjtési cél 150,000 dollár. A különbözetet a már meglévő ingatlan, készpénz és állami hozzájárulásból tervezik fedezni. Az Építési Bizottságban a calgari csoportunkat Karancz János örm., csoportvezető és Szelei József szakv.bs-ak képviselik. A gyűjtési munka 1978.VI.2-án megindult. Cím: Hungarian Cultural Centre, Building Fund, P.O.B. 1903. Main P.O., Calgary, Alberta, Canada, T2P 2M2.

A MKCsBK Calgary-i csoportja 1,000 dollárt adományozott a bajtársak egyéni adományain kívül a calgari Kanadai Magyar Kultúrközpont építési alapjára. Az elnökhöz intézeti levelében Karancz János örm., helyi csoportvezető többek között az alábbiakat írja: „Az Elnök Urat és az Építő Bizottság tagjait arra kérjük, maradjanak a helyükön mindaddig, amíg a kitűzött célukat eléri. Szervezzék meg az új Magyar Kultúrközpont vezetését lelkiismeretesen, hogy a vezetés magas erkölcsi színvonalon álljon és képes legyen Calgary város összmagyarsága érde-

keit képviselni, s ha kell védeni és a legmagasabb színvonalon tartani. Legyen az új Magyar Kultúrközpont a Calgaryban működő egyházak és egyesületek, csoportok, csoportosulások és a csoportokon kívülálló új magyar otthona, ahol egyik egyház, egyesület, csoport, csoportosulás, vagy magányos sem élvezhet külön előnyöket és nem szenvedhet hátrányokat.”

Calgary magyarságának 1978. VIII.20-án, Szt.István napján rendezett piknik alkalmával nyílt alkalma, hogy megtekintse a 8.75 (acre) holdon elterülő ingatlant, valamint az azon lévő 22,000 négyzet láb nagyságú épületet, mely a magyar kultúrának új vára lesz Calgaryban.

Calgary (Alberta) Kanada magyarságának hosszú évek szívós, áldozatos kitartásával sikerült elérnie, hogy ez év őszén a Torontói Egyetemen megindul a magyar nyelv és irodalom tanítása, amit 1979 őszétől felemelhetünk olyan szintre, hogy a magyar történelem tanítását is felöllehesse: Hungarian Studies néven. Az alapítványi tanszékhez szükséges 600,000 dollárt a Széchenyi Társaság hozta össze, felerészben a magyarok áldozatkészségéből felerészben pedig a kanadai kormány segítségével. A gyűjtés négy és fél évig tartott. Az 1978-79-es tanévre az egyetem a magyar nyelv és irodalom tanítására Dr.Bisztray György tanárt szerződtette, aki képesítését a budapesti egyetemen 1962-ben nyerte, majd az oslói (Norvégia) és a nebraskai (USA) s végül a minnesotai (USA) egyetemen tanult tovább és szerzett doktorátust. Három ún. credit kurzusra nyújtott be tervet: Magyar nyelv kezdők és haladók számára, magyar kultúra az irodalom jelesei és történelmi visszapillantás. A Széchenyi Társaság tisztelettel kéri a torontói magyarság egyházi és világi vezetőit, valamint a szülőket, hogy a fenti tanfolyamokra hívják fel az egyetemre járó és az egyetemet kezdő hallgatók figyelmét. Ne habozzanak Dr.Bisztray György vagy Kovrig Bence dr. professzorokkal mielőbb felvenni a kapcsolatot. (Sz.T.1978.VIII.8.)

BAJTÁRSI HÍREK

Apáik nyomdokában a magyarságért

Nagyiványi Patricia, Buenos Aires-i (Argentina, Dél-Amerika) lakos Nagyiványi Ödön szds. és felesége leánya biokémiát tanul az egyetemen. hol kiváló tanuló. Ugyanakkor a magyar közösségi ügyben is tevékeny. Az MHBK helyi főcsoportjánál önként vállalt titkári munkát végez igen eredményesen. (K.L. 1978.VII.15.)

Ifj.KULIFAY LÁSZLÓ, ugyancsak Buenos Aires-i lakos, Kulifay László fhdgy. és felesége fia, 14 éves, a helybeli Phillips technikai szakiskolát végzi, 6 év múlva, mint technikus az egyetemen óhajtja tanulmányait folytatni. Az MHBK helyi „Czecz János” főcsoport 1977. XI.27-iki zászlószentelésének 25. évfordulóján tartott emlékünnepe műsorában szavalattal szerepelt. (H.U.1978.III.)

SZITTYA TÁNCOSOK (St.Catharines, On., Kanada.) A Magyar Kultúregyesület 1978.VI.11-én rendezte meg a Laura Secord középiskola nagy-

termében 350 főnyi közönség jelenlétében 1978. évi kultürestjét. Valóban „Hungarian Night-1978” volt, az ő napjuk. A tiszta művészetet tolmácsoló kiváló számok közül meg kell említenünk a „Niagara Strings” gyermekdalokat játszó édes hangjait, a buffaloi (N.Y., USA.) Toldi Miklós cserkészcsapat leányainak táncát saját énekük kíséretében. Ezek a fiatalok itt születtek, nevelkedtek, de a kiejtés, a magyar szó mintha a Dunántúlon, a Tiszaháton, vagy az Alföldön hangzott volna el. A „Szittyai táncosok”-ról már sokszor és sokan írtak (B.L. 1977.1.szám) de ezen az estén már közel voltak a tökéletességhez. A rábaközi táncok ruháinak színes tarkasága, a táncosok mozgása a magyar falu lelkét adta. Ifj. Torma Imre és Horváth János „Huszár toborzója” bemutatta ennek a táncnak minden férfias, magyaros méltóságát. Az est rendezője Tarnó Gyula bs-unk, akit méltán illet érdem és elismerés a műsor összeállítása s a fiatalok betanításáért. (M.É. 1978.VII.8.)

BOROS LÁSZLÓ GYÖRGY, (Qu., Kanada) lakos, néhai Boros Gábor őrm. és felesége fia az ottawai egyetemen ügyvédi diplomát szerzett 1978-ban. Felavatása Quebec városban történt, hol jelenleg az Ügyvédi Kamaránál mint tagi direktor dolgozik. (Cs.F. 1978. VI.31.)

Örömmel és büszkén gratulálunk a fiataljaink által elért szép eredményekhez és kívánunk további előrehaladást és szép sikert mindannyiuknak.

TAGFELVÉTEL, KITÜNTETÉS, ELISMERÉS, MEGBÍZÁS, KÉPESÍTÉS

Kanada Főkormányzója Rt. Hon. Jules Leger 1978.IV.19-én a főkormányzói palotában, Ottawában adta át vitéz Kövendy Károly CM, m.kir.csendőr századosnak II. Erzsébet királynő nevében a Kanada Érdemrendet és látta vendégül Bajtársunkat és Feleségét.

1978.I.13-án Hon. Dennis Flynn Etobicoke (Ont. Kanada) város polgármestere a város díszoklevelével tüntette ki a Kanada Érdemrend elnyerése alkalmából vitéz Kövendy Károly CM szds. bs-unkat. Az ünnepélyes átadáson megjelent a város főmérnöke, helyettese és közvetlen főnöke. (v.K.K. 1978.VI.16.)

Pásztor Béla m.kir. csendőr főtörzsőrmester (Courtland, Ont. Kanada) dohányültetvényes, a dohányvidéki csoport vezetője, a Delhi-i Magyar Ház sok év óta tevékeny elnöke II. Erzsébet királynő uralkodásának 25 éves jubileuma alkalmával példás társadalmi munkájáért megkapta az Ezüst Jubileumi Emlékérmét (Silver Jubilee Medal). (v.K.K.1978.VI.21.)

A MKCsBK Vezetője Csendőrnapon, 1978. II. 14-én

Tiszteletbeli csendőrként a MKCsBK állományába fölvette: ifj. Istenes Dezső (Berwyn, Ill.USA.) és Ft. Simon József r.k. lelkész (Calgary, Alberta, Kanada) csendőr hozzátartozókat, valamint

vitész Pakuts Pál (Fontana, Cal., USA) szkv. m.kir. tűz.szds. bs-at,

Dicsérő Elismerését fejezte ki:

Dr.Szatmári Lóránt hdp.őrm. montreáli (Quebec, Kanada) továbbá Karancz János szkv. m. kir. csendőrőrmester calgaryi (Alberta, Kanada) csoportvezetőknek a testületi szellem ápolása, a bajtársi összetartozás érdekében kifejtett eredményes működésükért,

az MKCsBK 25. éves Jubileumi Emlékérmét a Kardokkal adományozta: vitész Tolnay Lajos szkv. m.kir. vk. százados, tb. csendőr, a sydneyi (N.S.W., Ausztrália) csoport tagjának, valamint a párizsi csoportvezető előterjesztésére (Franciaország) Molnár Bálint és Bak Sándor szkv. m.kir. csendőr szakaszvezetőknek (Párizs, Franciaország) bs-aknak az emigrációs életben kifejtett tevékenységükért. (v.BTE.1978.IV.29.)

A Vitészek Főkapitánya az Ausztráliai Törzskapitány javaslatára a Nyugat-Ausztráliai Vitési csoport Vitési Hadnagyi teendőinek ellátásával vitész Oláh-Sajti Lajos szkv.m.kir. cső.zls.Vitési hadnagynak saját kérelmére eü. okokból való felmentése után megbízta vitész Szombathy Lajos János szkv.m.kir.cső.zászlóst, Como-i, (W.A.) lakost, (V.K.1978.VII.30.)

Az Európai Frontharcos Szövetség Elnöke (Párizs, Franciaország) az MHBK központi vezetőjének előterjesztésére az Európai Frontharcos Keresztet adományozta Hercegfy Dupán Ferenc tb. csendőr, a montreáli (Quebec, Kanada) csoport tagjának a magyarság kiváló szolgálata és a Bajtársi Közösség fejlesztése érdekében kifejtett munkájáért. (Cs.F. 1978.VII.24.)

A Szuverén Szt.László Társaság és Rend kormányzója vitész kisbarnaki Farkas Ferenc a keletkanadai széktartó előterjesztésére a magyar nemzeti hagyományok ápolásáért, értékes társadalmi szolgálataikért, valamint Stuttgart (Nyugat-Németország) és környékén végzett eredményes magyar munkájukért a Rendbe fölvette és Szt.László lovagjává avatta 1978.VI.27-én Bogár Andor szv. m.kir. csendőrtörzsőrmestert és Feleségét Bogár Andorné grosserlachi (Nyugat-Németország) lakosokat. (v.K.K. 1978.VII.28.)

Bogár Andor törm. és Felesége
a fölavatás után Torontóban (Ont. Kanada)
1978. VI. 27-én

Háttérben a stuttgarti „Magyar a Magyarért
Egyesület” (1950—1958-ig) zászlója.

Kitüntetett bajtársainknak, új tagjainknak, valamint barátainknak őszinte szerencsekívánatainkat küldjük és szívből gratulálunk.

LÁTOGATÁS

Bogár Andor törm. (Grosserlach, Ny.Németország) a stuttgarti volt „Magyar a Magyarért” jótékonycélú egyesület elnöke feleségével Torontóba látogatott el, hol megtekintették a Múzeum értékes gyűjteményeit, 1978.VII. első felében. Több bajtárs fölkeresése mellett a Múzeumban találkoztak Keresztes Lajos főtörm., ügyvezetőnkkel is, aki családi ügyben tartózkodott feleségével Torontóban.

Találkozó a Múzeumban
Keresztes Lajos, v.Kövendy Károly,
Bogár Andor és özv. Tar Józsefné.

Hazaérkezésük után, Grosserlachban 1978.VIII.12-én kelt levelében a következőket írja: „...leírhatatlan örömben és szeretetben volt részünk, melyet nem tudunk elfelejteni. Lélekben Torontóban vagyunk. v.Kövendy szds. bs. már VI.29-én fölkeresett bennünket és gratulált születésnapomra finom üveg borral. Átadtuk az Európából hozott múzeumi anyagot. Volt egyetünk a stuttgarti „Magyar a Magyarért Egyesület” zászlóját Bogár Andorné csendőrasszony adta át beszéd kíséretében. Következett a Szt. László Rendbe való felavatásunk. Utána v. Kövendy múzeumőr a svájci vendéglőbe hívott bennünket vacsorára. Ez volt az első leírhatatlan kellemes nap. Több napon át Felföldi István és felesége Icuka vendégei voltunk, akik pazar vendéglátásban részesítettek. A Múzeumban találkoztunk újból Felföldiékkel, v.Ághy ezds. úrral és családjával, pár nap múl-

va jelentkeztek Nagy Lajos és Máté bs-ak. Ez alkalommal a torontói bajor vendéglőbe hívtak meg tánccal összekötött vacsorára bajtársi szeretettel. Mindenki jól érezte magát, természetesen szép este volt.

Felföldi Istvánék társaságában, indulás előtt.

Napok múlva Londonba (Ontario) utaztunk, hol Flórián Gyula alhdgy. és felesége Jucika fogadtak gazdagon terített asztallal. Megismerkedtünk Tibor fiukkal és feleségével, valamint Toma vejükkel és Zsuzsikával és az unokákkal. Zsuzsika lakásán rendeztek egy szép ünnepséget s az

Látogatás Londonban (Ont.) Flórián Gyula és családjánál.

asztal ismét terítve volt ízletes étel, italokkal. Hétfőn megint Torontóban voltunk, hol Godonyi József és felesége Marika láttak vendégül és hívtak meg a Magyar Házba, Festiválra. Az utolsó vasárnapot sógornőm, Farkasné Izabellánál töltöttük és ezzel látogatásunk véget is ért.

Szeretett Bajtársaink és kedves vendéglátó Csendőrásszonyok! Leírhatatlan köszönettel vagyunk a szívből eredő szeretettel adott vendéglátásért. Szeretnénk mielőbb viszonzni nálunk, Nyugat-Németországban. Nem fogjuk elfelejteni, amit tanúsítottatok velünk szemben. A menybéli Úristen adjon Nektek erőt, egészséget, hogy hozzánk el tudjatok utazni. Szeretettel várunk Benneteket, nem mint vendéget, hanem haza! Minálunk mindenki otthon érzi magát.”...

HANTI László és felesége, szül. Hangodi Hajnalka, Hangodi István alhdgy. (Queanbeyen, N.S.W., Ausztrália) legfiatalabb leánya két leánykájukkal a 9 éves Bettinával és az 5 éves Zsófiával meglátogatták odahaza a 94 éves Nagymamát, illetve Dédnagymamát. Hangodi alhdgy. anyósát. Útban visszafelé nagybátyjuknál, vitéz Hangodi János alhdgy. victorai (B.C., Kanada) csoportunk vezetője és felesége családjánál töltöttek két hetet és adtak át sok szerető rokon üdvözlőt és jókívánságot. Victoria-i látogatásuk alkalmával 50 dollárt adományoztak közösségi céljainkra, melyet, valamint a szintén átutalt 30 dollárt, ezúton is köszönettel nyugtázunk. (v.H.J. 1978.IX.10.)

HÁZASSÁGOK, SZÜLETÉSEK, GRATULÁCIÓ

Ferencz Stefánia Éva, vitéz Ferencz Henrik cső. barát és felesége leánya és Rask Henry sydneyi (N.S.W., Ausztrália) lakosok 1977.XI.28-án Sydneyben házasságot kötöttek. Közösségünk jókívánságait mind a fiatal párnak, mind az örömszülőknek a csoport vezetője az 1978.II.26-án megtartott piknik alkalmával fejezte ki. (Dr.T.Gy.1978.III.1.)

vitéz Szathmáry Kara, M.Sc., feleségének 1978.V.16-án Montreálban (Qu.,Kanada) kisfiúkat született, aki Kaza Benjamin Orion nevet kapta. Kaza a 7. magyar törzs neve. (v.K.K. 1978.VI.16.)

BOROS LÁSZLÓ GYÖRGY, ügyvéd, néhai Boros Gábor őrm. és felesége fia, valamint Diane Sawyer ottawai (Ont.,Kanada) lakosok a montreali Magyarok Nagyasszonya templomban 1978.VII.29-én házasságot kötöttek. (Cs.F. 1978.VII.31.)

TAMÁS LÁSZLÓ és felesége liverpooli (N.S.W., Ausztrália) lakosoknak 1978.VII.17-én megszületett az első leszármazó, ki a keresztségben Péter Máté nevet kapta. Az újszülött Dr.Tamás Gyula szds. a sydney csoport ügyintézője és feleségének első unokája. (Dr.T.Gy.1978.VIII.6.)

Ifj. GÁL LAJOS és felesége sydneyi (N.S.W., Ausztrália) lakosoknak 1978.VII.18-án második kisleányukat született, aki a keresztségben Karen Jusztinia nevet kapta. Az újszülött id.Gál Lajos szkv.őrm. bajtársunk és feleségének unokája. (Dr.T.Gy. 1978.VIII.6.)

BOGSÁNYI JÓZSEF szkv. ezredes, a sydneyi (N.S.W., Ausztrália) csoport tagjának 80. születésnapját kívánságára szűk körben ünnepelték meg tisztelői és munkatársai 1978. júliusában. A meghitt ünnepély a helybeli Idős Magyarok Szt.Erzsébet Szociális Otthonban folyt le mely egy kb. fél millió dolláros létesítmény, célját tökéletesen betöltő magyar, keresztény intézmény és amelynek létrehozásában, működésének célszerű elindításában, felvirágoztatásában ünnepelt bajtársunknak kimagasló

érdemei voltak és vannak. A megjelentek ezen alkalommal az Úristen további gondviselő kegyelmét és áldását kérték és jókívánságaikat fejezték ki köztisztelőben álló ünnepelt Bajtársunknak. (Dr.T.Gy. 1978.VIII.6.)

„**vitéz Vasváry József** szkv. m.kir. altábornagy (Vorarlberg, Ausztria) összejöveteleink rendszeres látogatója, többször ünnepi szónoka, Közösségünk igaz barátja ez évben töltötte be 80. születésnapját. Még látta Ferenc József Magyarországot, aktív szereplő volt Csonka-Magyarországon, 1945 után figyelhette a Rákosi kor nemzetvesztő munkáját. Magas kora ellenére ma is fiatalos hévvel, szellemi frissességgel áll ki szóban és írásban a magyar igazságért. Élete és környezete ma is egyszerű, mint mindig is volt, de lényét bearanyozza mindenkori munkássága és a katonai eszméhez való hűséges ragaszkodás. Hű maradt az örök egyházhoz, hű maradt az örök Magyarországhoz. Kérjük az Úristent, hogy adjon erőt és egészséget Altábornagy Úrnak, hogy kicsi kápolnánkban még sokáig énekelhesse velünk szép, magyar egyházi énekeinket és otthonában még sokáig égjen szellemének messzevilágító mécsese.” (M.I.1978.II.2.)

vitéz Baranchi Tamáska Endre szds., a MKCsBK Vezetője, több magyar és külföldi rend és egyesület tagja f. évi május 30-án elérte 65. születésnapját és a pittsburghi (Pa., USA.) Jas. H. Matthews & Co. cégtől, hol mint szobrászművész dolgozott, nyugalomba vonult. Ezen alkalomból, mikor a jólvégzett munka értékeléséből fakadó elismerés övezi Bajtársunkat, mi is jókívánságainkat küldjük és kérjük Istent, hogy adjon Neki továbbra is teljes erőt és jó egészséget, hogy változatlanul munkálkodhassék Közösségünk javára és legyen Mindkettőjüknek része még sok-sok örömben és meghitt boldogságban.

vitéz Baranchi Tamáska Endre szds. és Felesége
pittsburghi (Pa., USA.) otthonukban.

Erőt, egészséget és sok szerencsét kívánunk szeretettel az Újszülötteknek, kedves családjuknak, az új házásoknak, a nagy — és örömszülőknek valamint idős kort elért Bajtársainknak.

BETEGSÉGEK, FELGYÓGYULÁSOK

Bánfai József 1. csendőr, grazi (Ausztria) lakos a Grázi Magyar Csendőr Bajtársi Asztaltársaság egyik alapító tagjának jobb szemét 1978.V. 16-án a grázi kórházban megoperálták. Nyugdíjas bs-unk hosszú éveken át egy tejüzemben erős lúgok és savakkal dolgozott, melyek szemeit igen megviselték. Kívánjuk, hogy az operáció sikerrel járjon és meg hozza a várt eredményt. (B.J. 1978.V.14.)

Bodó Antal csendőr bs. (Churchville, N.Y., USA) több mint három éve operáción esett át, a lépét távolították el. Később mindkét szemére kellett operálni, hályogot vettek le. Utána májbetegséggel került kórházba, amivel még ma is orvosi kezelés alatt áll. Majd idegösszeroppanás következtében mindkét keze megbénult. Két év kellett ahhoz, hogy a benuulás és az idegrendszer rendbe jöjjön. Most már elmondhatja, hogy túl van a súlyponton. Látása is úgy ahogy visszajött, sőt már kezd irogatni is. További sikeres munkát kíván a Vezetőségnek. (B.A. 1978.III.20.)

Rangos József főtörm. grázi (Ausztria) lakos az utóbbi két évben gyakran betegeskedett. Három ízben operálták jobb kezét, s végül is gyűrűs ujját el kellett távolítani. Gyógyulása annyira előrehaladt, hogy lassan már az írás is megy. (R.J.1978.II.28.)

Szilágyi Ferenc bs-at (Simcoe, Ont. Canada) 1977.XII.5-én baleset érte. 275-ös Diesel traktorjával felborult, s jobb lábsérülést, jobb oldali borda töréseket és belső zúzódásokat szenvedett. Felesége szomszédja segítségével kórházba szállította. 6 nap múlva elbocsátották, s gyógyulóban van. 1977.XI.1-e óta nyugdíjban van, s mindig igazán örül a B.L.-nek, mely „mindig visszavarázsol azokba az örskörletekbe, ahol mint az Államhatalom képviselője szolgáltam.” Mellékelve küld 15.00 dolláros csekket a B.L.-re és a segélyalapra. (Sz.F.1978.V.21.)

Molnár István szds. (Cleveland, Ohio, USA) a clevelandi Magyar Csendőrök Családi Közössége vezetője 1978.II.27-én lábát törte és kórházba került. Megfelelő orvosi kezelés után haza engedték, de az első hetekben csak manókkal tudott még otthonában is közlekedni. (v.M.L.1978.III.20.)

Dr.Papp Zoltán szds. Utrecht-i (Hollandia) lakos, a Burgkastl-i (Ny.Németország) magyar gimnázium odaadó támogatója és a Szülői Tanácsnak volt tagja f. év márciusában súlyos veseoperáción esett át. Hat hetes orvosi kezelés után hagyta el a kórházat, de még mindig elég gyenge állapotban van. Különösen megviselte, hogy mikor 1977 őszén a Burgkastl-i iskola megrágalmazásakor az iskola megtartásának ügyében túlságosan nyíltan és erősen kiállott, korábbi csendőrségi szolgálatát felhasználva őt is feljelentették rágalmozással a holland ügyészséghez. Az ügy félretétellel végződött. (O.J.1978.IV.27.)

Tóth József örm., Tourcoing-i csoportvezető (Nord. Franciaország) szív-működéssel kapcsolatos rendellenességek miatt egészségügyi szabadságon volt. A levegőváltás használt, de egy hónap múlva ismét felülvizsgálatra rendelték be. (T.J.1978.V.31.)

vitéz Tassányi József főtörm. (St.Leonard, N.S.W., Ausztrália) a syd-

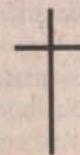
neyi csoport tagja a közel múltban rosszul lett és elvesztette eszméletét. Gyermekei kórházba szállították, hol különféle gyógykezeléssel annyira jutott, hogy öt nap múlva a kórházból elbocsátották. Még további egy hétig férjes leánya ápolta, míg haza juthatott. Továbbra is naponta öt féle gyógyszert szed, s így a gyógyulás útján van. F. évi XII. 28-án tölti be 78. életévét. (v.T.J. 1978.VI.8.)

vitéz Kövendy Károly CM. szds., Múzeumőr, etobicokei (Ont. Kanada) lakost 1978.VII.23-án szabadságáról hazatérőben életében először, több mint 25 éves autózás után Toronto elérésekor a hirtelen támadt özönvíz-szerű esőben a zsúfolt műton autószerencsétlenség érte. Kocsijával behajtott a hirtelen fékező kocsik egyikébe. Kocsijának eleje, a műszerfal rongálódott meg, melyet azóta kijavítottak. Neki jobb térdre sérült, életét a biztonsági öv mentette meg. Változatlanul kéri bajtársait, hogy közösségi ügyekben leveleiket Calgaryba küldjék s neki csak szállás, vagy Múzeum ügyben telefonáljanak, vagy írjanak. (v.K.K. 1978.VII.28. és IX.4.)

Kovács György főtörm., torontói (Ont., Kanada) lakost 1977.XII.25-én influenza és asztma betegséggel kórházba szállították, honnan a kellő gyógykezelés után I.20-án került haza. Gyógyulását otthon nagyban elősegítette egyidejűleg Magyarországból látogatóba érkező Feleségének gondos ápolása. A gyors megerősödésre szükség is van, mert nap mint nap várja a kórháztól az értesítést, hogy ágyát ismét foglalja el. Sérveoperáció vált szükségessé. Várjuk a hírt, hogy a műtét sikeresen megtörtént, s a teljes gyógyulás útján van. (K.Gy.1978.VII.25.)

Hangodi István alhdgy., Queanbevan-i (N.S.W., Ausztrália) lakos 1978.VII.11-én magas vérnyomás következtében enyhe szívrohamot kapott és eszméletét veszítette. Orvosi beavatkozás és kórházi ápolás után haza engedték és otthon kell pihennie. 1968-tól 1973-ig sorozatos „stroke”-ok többször támadták meg, melyek nagyon megzavarták agyrendszerét és gondolkodó képességét. Ehhez járult egy év óta cukorbetegség. (H.J. 1978.VII.19.)

Jobbulást, erőt, egészséget és teljes felgyógyulást kívánunk mielőbb kedves Bajtársainknak.

HALOTTAINK

vitéz TAVASSY LAJOS szkv. m.kir. csendőrezredes a Magyar Erdemrend Lovagkeresztjének a Hadiszalagon a Kardokkal és más bel- és külföldi hadi és békekitüntetés tulajdonosa, a volt győri osztály parancsnoka Schinznach-ban (Svájc) szívbajban 1978.V.21.-én váratlanul elhunyt 80 éves korában. 3 évvel ezelőtt tragikus körülmények között elhunyt fe-

* 1898 II.27 + 1978. V.21
BÁKONVNÁNA

lesége halála után Singen-ben (Nyugat-Németország, Württ.) az Evangélikus Öregek Otthonába költözött, hol szerényen és elégedetten élt. Gyógykezeltetése miatt utazott Svájcba, hol szállodai szobájában, felöltözve holtan találták. V.31.-én temették az Öhningen-i temetőbe, felesége mellé, hozzá látogatóba kijött két fia, leánya, néhány bajtársa és barátai jelenlétében. (v.M.L.1978.VII.16. és N.N.VI.7.)

vitész nemes csikszentmihályi BALLA JÓZSEF szkv. m.kir. csendőrzvezredes a Kormányzói Dicsérő Elismerés, az 1. és 2. osztályú Ezüst Vitészégi Érem és több más kitüntetés tulajdonosa, a volt sepsiszentgyörgyi, majd a nagyváradi osztály parancsnoka a clevelandi Magyar Csendőrök Családi Közösségének tagja három gyomorrák operáció után Clevelandban (Ohio, USA.) 1977.IV.12-én szívrohamban, kórházba szállítás alatt meghalt. 1945-ben jött ki családjával Németországba, hol fadaragással foglalkozott, szebbnél szebb alakokat, tárgyakat eszkábált.

Egy ideig az IRO-nál kapott irodai munkát. 1951-ben telepedtek le Clevelandba, hol olyan tökélyre vitte a fadaragást, hogy egy 32 figurás sakk-készletével a múzeum kiállításán díjat is nyert. Búcsúztatóján, IV.13-án úgy szólván minden csendőr megjelent, Dr.Balló István, a Családi Közösség volt elnöke mondott megrendítően szép beszédet bajtársai, a MHBK valamint a Székely Szövetség nevében. Kiemelte háborús és egyéb szolgálati érdemeit és az emigrációban végzett munkásságát. Gyászolják özvegye, egy fia, két leánya és öt unokája, kiknek legidősebbje már egyetemmet végzett. Temetése IV.14-én ment végbe. (v.M.L.1978.VI.21.)

vitész nemes csikszentmihályi
Balla József
1978

Dr. Kerekes László 1915 — 1978

Dr. KERÉKES LÁSZLÓ szkv. m.kir. csendőr százados, a kassai VIII. kerület nyomozó alosztály beosztott tisztje, a Kormányzói Dicsérő Elis-

merés a Hadidíszítménnyel a Kardokkal és más kitüntetések tulajdonosa szívritmus rendellenességéből kifolyólag 1978.V.14-én délben Belenben (N.M., USA) 63 éves korában hirtelen elhunyt. Sajókeresztúron született, 1941-ben került a csendőrséghez, s a tiszti tanfolyam elvégzése után Szatmárnémetiben lett sznypkh. 1942-43 telén hadibeosztásban volt, hol csekély erővel napokig tartotta az ilinkai hídfőt, hogy fedezzék magyar és német alakulatok visszavonulását. Buda elestekor orosz fogságba esett, honnan szabadult, de 1948 szeptember elején Ausztriába kellett menekülnie. Itt tolmácsként működött, s segített, akin tudott. Vitész Karsay alezsel a B.L.-nek is dolgozott. Felesége két gyermekükkel egy év múlva utána szöktek. 1951-ben vándoroltak ki az Egyesült Államokba. Két szívroham után nyugdíjba ment s New Mexicóban telepedtek le, hol a pusztaságban is gyönyörű kertet teremtett, melyet „Kis-Magyarországnak” nevezett el. 9 hónappal megelőzőleg szívoperáción esett át, s azóta remekül érezte magát, tele volt tervekkel. Elvállalta Dr.Rektor szds. kéziratának angol nyelvre való fordítását, de erre már sor nem kerülhetett. A halál váratlanul az uszodában felesége és orvos barátja társaságában érte. Szíve felmondta a szolgálatot és nem volt segítség. Gyászolják özvegye, fiai Attila (US.rep.szds.) és Csaba, továbbá barátai, bajtársai világszerte. A gyászoló család a virágok mellőzését kérte azzal, hogy a koszorúmegváltásokat az Ő emlékére az MKCsBK Segélyalapra küldjék. Az adományokat személyre szóló nyugtázás mellett ezúton is köszönettel elismeri a vezetőség. (özv.Dr.K.L-né 1978.VI.13.)

JEGENYÉS GYÖRGY volt m.kir. csendőr törzsrőrmester, aki az I. Világháborúban, Galiciában mint táborig csendőr is szolgált, hosszú szenvedés után Baranyaszentlőrincen (Baranya vm.) 1978.II.18-án 88 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Ugyanott temették el a családi sírhelyre. (J.F.1978.III.15.)

PÁLMAI GYÖRGY szkv. m.kir. csendőr törzsrőrmester, a miskolci volt VII. kerület nyomozó alosztály állományában, az adelaide (S.A. Ausztrália) csoport tagja 1978.III.8-án Adelaideben 69 éves korában gégerákban elhunyt. Temetése III.10-én volt. Bajtársai közül azok, akik a temetésen nem tudtak megjelenni III.12-én keresték fel frissen hantolt sírját és imádkoztak koszorút helyezve elhunyt Bajtársunk lelkiüdvéért, kinek a száműzetésben töltött éveit a magányosság még szomorúbbá tette. (U.M.1978.V.25.)

SÜTŐ SÁNDOR bajtárs Debrecen- (Magyarország)i lakos 1977-ben elhunyt. 1977-es karácsonyi segélyünket már nem tudta átvenni, a küldemény visszaérkezett a feladónak. (1978.III.16.)

TAKÁCS ANDRÁS szkv. m.kir. csendőr őrmester a sydneyi (N.S.W., Ausztrália) csoport tagja szívbénulás következtében 1978.VI.6-án meghalt. A Csendőrzászlóval letakart koporsóját bajtársai kísérték utolsó útjára. (Dr.T.Gy. 1978.VI.23.)

Dr. nemes parasznyi RÁCZ GYULA m.kir. miniszteri tanácsos, ny. pénzügyigazgató, tart. főhadnagy, Szt.László lovag 1978.III.22-én 90 éves korában Oxnard-ban (Cal., USA) elhunyt. Dr.vitéz Rébék Gyula szds. az elhunytban apósát gyászolja. (vBTE 1978.VII.12.)

Fekete Pál

szkv. m.kir. csendőralezredes, csendőr zlj.pk
(IX.eső.ker.) Hősi halált halt az ojtózi szorosban
43 éves korában 1944.VIII.30-án.
Kézdivásárhelyen (Háromszék vm) van
eltemetve.

(F.Zs.1978.VII.31)

KOCSIS ISTVÁN szkv. m. kir. csendőr őrmester, a clevelandi Magyar Csendőrök Családi Közössége tagja 63 éves korában rák betegségben meghalt. Clevelandban temették el. Búcsúztatót mondott Molnár István szds. a Családi Közösség elnöke. (v.M.L.1978.III.20.)

Dr.vitéz BOTOND PÁL szkv. m.kir. honvéd orvosszázados, (írói nevén Botond István) a Bronz és Ezüst Kormányzói Dicsérő Elismerés a Kardokkal és más kitüntetések tulajdonosa, orvos, az MKCsBK sydneyi csoportjának tb. tagja, a Szent László Társaság és Rend lovagkeresztes tagja, az Árpád Akadémia tagja író és költő 66 éves korában 1978.IV.20-án Sydney-ben (N.S.W. Ausztrália) elhunyt. 1912-ben született Budapesten, katonáskodása után Sydney-ben telepedett le, hol csoportunk egyik legelső barátja és támogatója volt. Bajtársaink egyetemes részvéte kíséerte utolsó útjára. Munkásságáról Dr. vitéz Jani István szds., csop. vezető megemlékezett az 1978.V.20-án megtartott Csendőrnapi alkalomával. (Dr.v.J.I., 1978.V.27.)

vitéz VASS ALFRÉD szkv. m. kir. csendőrőrnagy, a Magyar Vöröskereszt Érdemkereszt és más emlékjelek tulajdonosa, a volt m.kir. galántai csendőrzászlóalj pótkeretpk-a hosszú szenvedés után vérrák betegségben 1978.VI.6-án 74 éves korában meghalt. Csendőr és honvéd bajtársai részvéte mellett temették el a Kew-i (Vic., Ausztrália) temetőbe. Gyászolják özvegye; Magyarországon unokája és dédunokája; barátai, bajtársai. (A.F.1978.VIII.29)

Nagy János
1900 — 1978

NAGY JÁNOS szkv. m. kir. csendőrfőtörzsőrmester, a nagyváradai őrs utolsó parancsnoka, az Európai Frontharcos Kereszt tulajdonosa, a clevelandi Magyar Csendőrök Családi Közössége egyik alapító, hűséges, tevékeny tagja hosszú betegség után Clevelandban (Ohio, USA.) 1978. III.3-án 78 éves korában vissza adta lelkét Teremtőjének. 15 éves korában 1918-ig harcolt az I. Világháborúban, majd az olasz frontról hazatérve először a Nemzeti Hadseregbe, majd a csendőrségbe lépett. Mint nagyváradai öpk. egy szakasznyi egységgel derekasan harcolt Nagyvárad térségében és fedezte a honvédek visszavonulását. Németországban esett amerikai fogságba. Ott tudta meg, hogy felesége és két gyermeke Drezda bombázásakor 1945.II.14-én meghalt. Második házasságából két leánya született. Clevelandban telepedett le. Közösségi ügyeinket szívvel lélekkel utolsó percekig támogatta. Még az 1977-es Szilveszterest rendezéséből is kivette részét. Betegsége alatt is, a gyógyszer költségei mellett is támogatta a B.L-t. Beígért cikkét azonban már nem tudta megírni. Ravatalánál egy csendőr és 3 MHBK-s bs. állt őrséget. Búcsúztatták Ft.Kárpi atya, a Szt.Imre egyházközség plébánosa, valamint bajtársai nevében Kálnoki Kis Tibor MHBK É.A. területvezető és Dr.Balló István a Családi Közösség volt elnöke, barátai részéről Dr.Nádas Gyula. Temetése nagy részvét mellett ment végbe, s örök nyugalomra a Holy Cross temetőbe helyezték. Gyászolják özvegye, két leánya, vejei, általa rajongásig szeretett kicsi unokája, barátai és bajtársai, akik csak ismerték a világ minden részében. (v.M.L., özv. N.J. 1978.VI.18.)

FORBES FRIGYES kanadai kir.alhadnagy, tb. csendőr, a torontói (Ont. Kanada) csoport odaadó lelkes tagja, több kanadai kitüntetés és a magyar Nemzetvédelmi Kereszt tulajdonosa, a Szent László Rend és Társaság tagja 1978.V.15-én Torontóban szívroham következtében 63

Sgt.
F. FORBES

Forbes Frigyes
1915 — 1978

vitész Szabó Árpád szkv. m. kir. csendőrörmester meghalt
Harrow-ban (Ont. Kanada) 64 éves korában
(B.L. 1978. I.sz., 70. oldal)

éves korában meghalt. 1970 őszén, a nagyszabású ottawai tüntetés idején a rádió és televízióknak sajtónyilatkozatot adott a trianoni békének Magyarországra való kényszerítéséről annak 50. évfordulója alkalmával. Búcsúztatása V.17-én volt a boltoni halottasházban. A legnagyobb koszorút babérlevelekkel és piros, fehér virágokkal, magyar nemzetiszínű szalaggal a MKCsBK nevében vitész Kövendy Károly szds. múzeumőr helyezte a ravatalra. A Szt. László Rendet Peterdy Mihály örm. képviselte. Temetése V.18-án ment végbe a Caledon East. Ont. temetőben nagy részvét mellett. Gyászolják Özvegye, gyermekei, unokái, barátai és torontói csoportunk, melynek tagjai őszinte kegyelettel zárják szívükbe tb. magyarságára büszke, hűségese kanadai bajtársuk emlékét. (v.K.K. 1978.VI.16.)

KEREKES JÁNOS szkv. m. kir. csendőr alhadnagy, a volt kp. nyomozó parancsnokság állományában, a New Brunswick-i (N.J., USA.) csoport tagja, a Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem, a Magyar Bronz Vitézségi Érem, a Károly Csapatkereszt, a Magyar Ezüst Érdemérem, a Magyar Bronz Érdem Kereszt és több más kitüntetés és oklevél tulajdonosa 80 éves korában, rákbetegségben 1978.VII.30-án elhunyt. Született 1898-ban Apátfalván (Csanád vm.), az I. Világháborúban a marosvásárhelyi 4. cs. és kir. tüzérezredben mint lovasfőtüzér, majd a 38. h. gy. ezred tü.oszt-ban szolgált. 1922-ben lépett be a m. kir. csendőrséghez, s a jászkarajenői őrsön, mint lovascsendőr szolgált. Az öpk. iskola elvégzése után Budapestre került, hol a kp. nyom. pságnál csoportvezető lett. A háború befejezése után 6-7 évig Németországban dolgozott, majd családjával együtt 1952-ben kivándorolt és New Brunswickban telepedtek le, hol kiegyensúlyozott példás családi életet élt. Szolgálatát mindenkor példaadó becsülettel, őszinteséggel és önfeláldozással végezte a haza érdekében. Igazi jó magyar és hűségese bajtárs volt. Temetése VIII.2-án a Szt. László templomban tartott gyázmise után, melyet Ft. Füzér Julián plébános mutatott be, a helybeli temetőbe történt általános részvét mellett. Gyászolják özvegye szül. Rigó Mária, fia és családja, sógor és só-

gornói, keresztfia, az óhazában élő rokonai, barátai, tisztelői és hű bajtársai. Az örök világosság fényeskedjék neki. (ifj. K.J. 1978.VIII.29.)

DR. SZITNYAI ZOLTÁN író, regényíró és költő, felvidéki emlékeink és hagyományaink őrzője, az I. és a II. Világháború előtti és alatti politikai életünk aggódó szemlélője, szókimondó krónikása, az új magyar történelmi állameszme a társadalmi megújulás híve, a Hadak Útján és más szabadsági magyar újság készsége munkatársa 1978.VI.11.-én Salzburgban (Ausztria) a haldoklók szentségével megerősítve 85 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Még el sem ült születésnapja alkalmával az Őt figyelemmel és szeretettel körülvevő tisztelőinek és barátainak köszöntése, betegségében is tovább dolgozott. Haláláig írt, alkotott. Halála napján jelent meg a Youngstown-i (Ohio, USA) „Katolikus Magyarok Vasárnapja” c. újságban utolsó vezércikke „A megsértett nemzet” címmel. Tudása és kora erkölcsi magaslatáról fájdalommal ír a Szt. Koronát Budapesten ért izléstelen kigúnyolásról, mellyel múltunkat, független állami létünk jelvényét nevetségessé tették: „... A nép érzi, hogy az Egyesült Államok elnökének döntése megsértette azt, ami a magyaroknak szent. Véleményt nem mondhat, de komor némasága mögött egy megsértett nemzet felháborodása morajlik.” Temetése VI.15-én 2 órakor volt a salzburgi Köztemetőbe. Barátai, tisztelőinek részvéte kísérte utolsó útjára. Gyászolják Özvegye, ki hűségese munkatársa is volt, született Kochanowsky Gitta és a világ minden részébe szétszórt, őt szívébe záró magyarság. (KMV 1978.VI.11.)

GEIGER JÁNOSNÉ, Lidia, Geiger János, sydneyi (N.S.W., Ausztrália) csoportunk hűségese csendőrbajtárjának felesége 1978.VII.18-án váratlanul elhunyt. Közösségünk képviselői kísérték őt utolsó útjára. (Dr. T.Gy. 1978.VIII.6.)

Dr. MACARTNEY Carlile Aylmer az oxfordi (Anglia) All Souls College tanára, a magyar történetírás legnagyobb angol szaktekintélye, a Magyar Tudományos Akadémia külföldi tagja meghalt oxfordi otthonában 1978.VI.18-án 84 éves korában. Iskolai elvégzése után a diplomáciai pályára lépett. 1920-23-ig a bécsi angol követségen ismerkedett meg a délkelet-európai országok problémáival. Hivatalos teendőinek ellátása mellett idejének és később életének is java részét a volt Osztrák-Magyar Monarchia komplex történetének feltárására fordította, melyre vonatkozólag több mint 20 könyvet adott ki angol nyelven.

Személyesen járt Magyarországon és vette magának a fáradságot, megtanult magyarul. Elutazott Lengyelországba is, hogy a korai magyar történelem kútfői után kutasson. Könyvei révén hangot adott a magyar történelmi álláspontnak, melyről a nyugat jobbra csak német vagy szláv forrásokból volt tájékozódva. A II. Világháború idején az angol külügyminisztériumban mint délkelet-európai szakértő volt beosztva. Feldolgozta történelmünk több fejezetét a IX. századtól, a trianoni béke és annak következményeit Magyarország és az utódállamok címmel, majd geopolitikai helyzetünkből folyó belesodródásunkat a II. Világháborúba, s kiadott 1962-ben kis magyar történelmet. Távozása a magyarságnak is nagy vesztesége. Érdeklődés, tudásszomj, alaposág, hűség, tárgyilagosság, a tények felderítésében jellemző sajátosság könyveiben. Gyá-

szolják özvegye, a történészek és tanítványainak serege világszerte.

(Magyar Élet 1978.VII.22. Historical Research Society, Calgary, 1978. VII.5.)

Elhúnyt Bajtársainknak, Hozzátartozóinknak, Barátainknak adjon a Mindenható békességes pihenést. Az ittmaradottaknak, s a Gyászoló Családnak ezúton fejezzük ki őszinte együttérzésünket és bajtársi részvétünket.

A MÚZEUM HÍREI

A Múzeum gyűjteményei tovább gyarapodnak. A még rendelkezésre álló férőhely az öröklakás falain belül — egyre kevesebb. A múzeumőr egészségi állapota sem engedi már meg, hogy minden szabadidejét a Múzeum rendezésének szentelje. A Múzeum anyagának egy későbbi időpontban való áthelyezésére a torontói Magyar Kultúrközpont mellett előtérbe került a torontói egyetem is, hol a Széchenyi Társaság által megvalósított Magyarságtudományi tanszék kezd meg működését. A levéltár és a könyvtár anyagát a múzeumőr változatlanul tartani akarja. Végleges elhatározás az ügyben még nem alakult ki.

1978.V.1-től többek között az alábbi adományok érkeztek a Múzeumba, melyeket a Leltárba való bevezetés után ezúton is köszönettel nyugtáz a múzeumőr:

Dr. Albert Wilson, Q.C., (Toronto, Ont. Canada), tart. kir. hb. örgy., kanadai tűzérjelvényeket,

Máté Károly örm. egy művészi kivitelezésű Ontario (Kanada) tartományi zománc-címert,

Bödő Károly m.kir. detektív főfelügyelő a „Royal Canadian Mounted Police” története, valamint „The story of the secret service” c. könyveket,

Bakos István tart.hdgy., (Buenos Aires, Argentina, Dél-Amerika) apósa néhai Pintér Aladár ezds. által 1915-ben mint hadifogoly által felhasznált orosz vasúti jegyet,

vitéz Király Gyula ezds. úr a m.kir. B.M. közbiztonsági főosztálya egykori vezetőjének 1944.X.16-án való letartóztatása után XII.7-én Németországba való elszállításakor Budapesten visszamaradt családjához küldött eredeti levelezőlapja,

Bogár Andor törm. és felesége a következő értékeket: A stuttgarti „Magyar a Magyarért” (B.L. 1977. évi 2.szám) egyesület nemzetiszínű zászlója, a Szentatya 1956.IX.13-án kelt magyarnyelvű áldásának fényképe, az egyesület életéből fényképalbum és fényképek, hivatalos iratok, ezenkívül ritka magyar, cseh, osztrák és szovjet papírpénzek, egy osztrák 50 schillinges ezüst pénzdarabot a lakt.pk-nak, egy 1915-ös osztrák dukátot a B.L. főszerkesztőnek ajándékképpen, valamint volt egyesületük két gumibélyegzőjét,

Majoros István főtörm.-től szinte új járőrtáska, benne teljes nyomozói szolgálati felszerelés, ujjlenyomatfelvevő berendezés, stb., a Tábori

Biztonság félholdas csendőr jelvénye és a régóta kért szovjet nyomású 50 és 100 pengős bankjegyek. Ezzel tették tönkre a dollár 1/3-át érő értékes pengőnket és indították meg a féktelen inflációt. Az új forint értéke csak 1/20 része a mi pengőnknek. Ezenfelül kitüntetéseit, azok sávjait, tthts-i gombokat és csillagokat.

A Múzeum 1850 drb. csendőr és katonai ereklyéjét az elmúlt hónapokban többen meglátogatták és a vendégkönyvben található bejegyzéseik szerint teljes elismeréssel nyilatkoztak a látottak felett. 1978.VII.13-20-ig ismét meglátogatták a laktanyát vitéz Ághy Zoltán ezds. „öreg bajtárs”, veje Pallagi Viktor US tengerész alhdgy., s Tarján László tb.cső. Ittartózkodásuk alatt a múzeumőr szb-on volt, de a helyi bajtársak közül többen, valamint a Grosserlachból Torontóba látogató Bogár Andor törm. és felesége, továbbá a laktanyában élethossziglan lakó özv. Tar Józsefné csendőr özvegy gondoskodtak arról, hogy jól érezzék magukat. Június hóban pedig Dr. André László (III. USA.) fhdgy. feleségével nézte végig az értékes gyűjteményeket.

Ugyancsak meglátogatták a Múzeumot Farkas-Pusztay Ödön törm. feleségével, valamint özv. vitéz Borgóy Jánosné, örgy. özvegye is, továbbá Pápay Elemér árkász fhdgy.

vitéz Vörös Károly (Sao Paulo, Brazília, Dél-Amerika) tb. cső. 1944-es nyomású szovjet 100 pengős bankjegyet küldött Múzeumunknak. (v.K.K. 1978.VIII.21.)

Keresztes Lajos főtörm., felesége és rokonai meglátogatják a Múzeumot.

A Múzeumőr kéri Bajtársait, hogy leveleiket közösségi és egyéb ügyekben a MKCsBK Vezetőség Calgary-i címére küldjék, mert nem képes válaszolni a nagy számban érkező különböző megkeresésekre. Egészségi állapota már nem engedi meg a túlzott igénybevételt. „Se választ, se kérést nem vár senkitől és kéri Bajtársait, ne írjanak.”

A B.L. 1978. évi 1. szám 80. oldalán közölt Értesítés helyesen így hangzik: A Magyar Emlékérmek (Felvidéki, Erdélyi, Délvidéki) Bécsben nem 36 schillingbe, hanem 30-36 dollárba kerülnek. 1973. óta igen sok bajtárs kérte elvesztett kitüntetései pótlását. Ő többeknek be tudta szerezni, alkalmilag, s látogatók hozták magukkal, akik reszkirozták ezt. Winnipegben nem árulnak kitüntéseket, hanem valódi csendőr Manlicher puskát. Torontóból többen vettek. (v.K.K.1978.V.5.)

KÖNYVISMERTETÉS

ARANYRÉT UTCA. Írta Tüz Tamás (Ft.Makkó Lajos), versek az ifjúságnak. Megjelent az Amerikai Magyar Írók sorozatban a szerző kiadásában 1978-ban, művészi, színes, puha-kötésben, 95 oldalon. Ára 7 dollár. Az író legújabb verseskötetét a gyermekeknek írta. Emlékei visszazállanak a gondtalan gyermekkorba, melynek akkor is meg voltak az izgalmai, problémái. Ezek is azután szépen kisimultak, elintéződtek az évek múlásával. Megelevenedik szemünk előtt a jólismert utca, a szülői ház, a szomszédok, a játszópajtások, még a „grund” is. Elkísérjük kirándulásra Lovászpatonára, s szinte érezzük a vidék szabad végtelenjét a város bezártsága után. Újra átéljük a falusi örömeik egyik legnagyobbikát, a disznóölést, mely a gyerekeknek olyan nagy esemény volt. A gyermekkor, a „gondtalanság szigete”, melynek az Aranyrét utca, a Kutató Társaság is egyik állomása volt, örökké szépek maradnak az emlékezés aranykódében. Az író néhány, szavalásra is alkalmas, örökszép versét ismét hozza, ezúttal az ifjúságnak, de az „örök-ifjak”-nak is, hogy ők is újra meg újra átélhessék a gyermekkor, a szülői otthon soha vissza nem térő különös boldogságát. A verseskötetet Seres József rajzai díszítik ízlésesen és hangulatosan.

HUNGARIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD CIVILIZATION. Magyar teljesítmények a világ civilizációjához. Írta angolul Francis S. Wagner, megjelent az Alpha Publications kiadásában, 1977-ben, kemény kék vászonkötésben, 290 oldalon a U.S.A-ban (De Kalb Pike, Pa.).

Rövid történelmi bevezetés után a szerző a különböző tudományágakat veszi sorba és sorolja fel azokat a kimagasló magyar és magyar-származású tudósainkat, kutatóinkat, művészeinket, akik nemzetközi eredményeket értek el és tehetségükkel, tudásukkal, fölfedezéseikkel

hírt és nevet szereztek maguknak, a magyar iskoláknak és a magyar fajtának. Tárgyilagosan ismerteti az ő eredményeiket, melyekkel a legrégibb időtől kezdve a számtan a természettudományok, a történelem, a közgazdaságtan, a társadalomtudomány, a nyelvészet, a régészet, a zene, a szín- és szépművészetek és a sport különféle ágaiban vívtak ki elismerést és járultak hozzá a civilizáció fejlődéséhez. Végül eredeti levelekről készült fénymásolatokat csatol azokról a tudományos kapcsolatokról, melyek az American Philosophical Society (Philadelphia Pa.) és a budapesti Magyar Tudományos Akadémia között 1832-1852-ig fennállottak. A könyv tárgyilagos, tudományos, régi eredményeinket és az ország mai beállítottságát is ismertető összefoglalása egyedülálló a maga nemében. Érdekes és lebilincselő lehet mindnyájunk részére, akik az iskola padjait már régen elhagytuk. Egyben értékes útmutató is tanult fiataljaink részére, különösképpen a magyar történetírás egymást követő korszakainak bemutatásával. Megismerhetik azt a rendszeres történelmi átértékelést, azt a politikai és kulturális irányváltoztatást, mely a II. Világháború végeztével a keleti érdekszférába kebelezett Magyarország kezdetét vette.

A szerző — több történelmi és politikai közép-európai tárgyú magyar, angol, német és szlovák cikk, tanulmány és könyv írója — a szegedi egyetem bölcsészeti karán szerzett doktorátust 1940-ben, 1946-48-ig a magyar konzulátus vezetője volt Pozsonyban, 1953 óta a Washington, (D.C., USA.) Kongresszusi Könyvtár alkalmazottja.

Fények és árnyak. Írta Szitnyai Zoltán. Kiadta a Katolikus Magyarok Vasárnapja (Youngstown, Ohio, USA) 1977-ben puha és 100 példányban az író aláírásával ellátott kemény, bibliofil kötésben, 223 oldalon. Ára 7 illetve 20 dollár, kapható a Vasárnap Könyvosztályán. Illusztrálta Kur Csaba. A történelmi Magyarországra visszanyúló „Még ég a láng” c. lelkiismeretvizsgálás (B.L. 1972. 2. szám) írójának ezen novelláskötete 85. születésnapjára látott napvilágot. Különböző időben írott, változatos társadalmi tárgyú elbeszéléseket tartalmaz. Művét a szerző Szathmáry Lajosnak (Cleveland, Ohio, USA) ajánlja, aki „Szellemi tájakon” c. könyvét jelentette meg áldozatos önzetlenséggel. Maguk a novellák egy-egy pillanatfelvételt vetítenek elénk a 20. század magyar életéből és tárnak fel csodás távlatokat, messzeségeket és emberi kapcsolatokat. A történetek hangja, érzésvilága eléri és megfogja a magyar embert, akárhol éljen is szerte a világban, mert ugyan: „...elkoptak a csillogó díszek, melyek a magyarok karácsonyfáin ragyogtak egykor, de még ég a láng. S szívünkben lobog ezer évünket éltető örök magyar tűz — a remény.”

KRÓNKA. Kiadta a clevelandi Magyar Társaság (Árpád Akadémia, Magyar Találkozó, Árpád Rend), mint a XVII. Magyar Találkozó — V. Magyar Kongresszus tárgyalási anyagát tartalmazó összefoglalást. A Krónikának eddig 14 kötete jelent meg 16 Találkozóról. A tavalyi nagy sikerű erdélyi kötet után most készült el a XVII. Magyar Találkozó kötete,

amely Felvidék és Kárpátalja történetéről, jelen helyzetéről ad beszámolót kiváló, főként felvidéki szakemberek tollából. Bő fejezet ismerteti a II. magyar ifjúsági konferencia előadásait, valamint az emigráció egyik legaktuálisabb, a hazai kormánnyal való párbeszéd kérdésének vitáját. A „Kronika” izléses vázsonkötésben 8 dollár. Megrendelhető a Magyar Társaság címén: 1450 Grace Avenue, Cleveland, Ohio, USA., 44107. (Dr. N.J. 1978.VII.15.)

A NAGY TRAGÉDIA. Írta Padányi Viktor (Meghalt 1963.XII.3-án, Melbourneben (Vic., Ausztrália) temették el.) Kiadta az I. kötetet 1952-ben az Ausztráliai Magyarok „Így kezdődött” címmel. A munka második részének címe „Íme a folytatás”. Ezt a szerző 1957-ben többször átírta. Kiadta az I. kötetrel együtt a Hidfő Baráti Köre 1977-ben. Megrendelhető: Dr.L.Fabó, 22 Hancock St., San Francisco, USA. 04114. Az I. kötetben az Előszót író vitéz Erdélyi István szerint az I. Világháborút kirobbantó okok politikai és társadalmi hátterét adja a szerző, majd a bosszúvá torzult lelkeségből megszületett versaillesi békék egész világot megrázó eltévelyedéseit. A II. kötetben az Egyesült Államok elnökének Rooseveltnek beavatkozása folytán az újból világméretűvé nőtt háború okait, lefolyását és az előbbinél is esztelenebb békék következményeit ismerteti. Az I. rész első kiadása, 1952 óta negyedszázad telt el. Azóta sok minden történt, melyet a szerző nem láthatott előre. Munkája ennek ellenére ma is időszerű, mert a munka elvi része és lényegi mondanivalója az időtől függetlenül mindig helytálló marad. A maga egészében pedig olyan remek szintézisét adja Európa félévszázados tragédiájának, hogy ha a munka szerzője nem magyar lenne, ma az egész világon ismernék és tanítanák...

The Future of Hungary. Írta Dr. Endrey Antal. Megjelent angol nyelven Melbourneben (Vic. Ausztrália) először 1972-ben, a szerző kiadásában, aki a könyvet fiainak ajánlja.

A magyar életet, álláspontot és történelmet ismertető jövőbe néző munkájában az író a magyar történelem hat különösen sorsdöntő szakaszát ismerteti. Mátyás király, a Rákóczi felkelés, a reformok kora, a kiegyezés, Csonkamagyarország és 1956 jelenik meg éles tárgyilagossággal vizsgáló nagyjúrtója alatt s mutatja be történelmi távlatból magatartásunk sorsunkra kiható következményeit. Elénk vetíti volt országunkat, állami berendezkedésünket, társadalmunkat és gazdasági rendszerünket, mely egybekapcsolta a Kárpátmedence lakóit. Végül határozott javaslatokat tesz Magyarországra és a Kárpátmedence jövő újjászervezéséhez a romokból, melyek majd a kommunizmus után visszamaradnak.

A mű eredetileg magyarul jelent meg és több nyugat-európai és amerikai magyar vezető és közíró véleménye szerint szilárd ideológiai alapot képvisel egy jövő szabad Magyarország részére. Az angol nyelvű kiadás más nyelvű, érdeklődő olvasók részére nyújt betekintést a magyar újjászervezés jövő problémáiba és szeretné a megértést és együttműködést

adást munkálni a magyarság nehéz feladatainak megoldásához, melyre a szerző véleménye szerint még a jelen generáció életében sor fog kerülni.

A lelkiismeretvizsgálás eredménye az, hogy jövőnk alapja a hit, melynek át kell hatnia kivétel nélkül minden magyart, mert a jövőért a felelősség mindannyiunkat terhel.

A könyv különösen fiatal és tanult magyar fiataljaink részére tájékoztató történelmi problémáink megértéséhez jövőnk kialakításának szolgálatában.

A M.Kir. Fegyveres Erők Képes Krónikája (1919-1945). Sajtó alá rendezte Msgr. vitéz Vargha Gábor, kiadta a Magyar Vitézi Rend. Minden fegyvernem és minden intézet ismertette van. A könyv bevezetése és a képek aláírása többnyelvű. 300 oldalon, 20-25 oldalas szövegrész mellett 800 válogatott képet tartalmaz. Színes melléklete összes kitüntetéseink tabló formájában. Műnyomásos papíron, kék műbörkötésben, izléses kiállításban 55 DM ellenében megrendelhető: Msgr. Gábor Vargha, Postfach 3, D-8571 Michelfeld, West Germany. (Lásd B.L. 1977. 2. szám 70 oldal) Az előszót v. kisbarnaki Farkas Ferenc, a Vitézi Rend volt főkapitánya írta, s elmondja, hogy a könyv kiadása „Kötelességünk a hősi halottainkkal szemben is. Odahaza az idegen elnyomó hatalom tiltja a megemlékezést a Nemzet elesett katonáiról, városainkban, falvainkban, templomainkban, temetőinkben egy hősi emlékmű sem állhat. Ezért e munkánkat kegyelettel elesett hőseinknek dedikáljuk, emlékeztetve a tizedekre, kik életüket adták a Hazáért a II. Világháborúban és az 1956-os Szabadságharc során.” A Vitézi Rendet a Nemzetközi Genealogiai és Heraldikai Kongresszus 1962-ben Edinburghban nemzetközileg elismerte és 1964-ben a Register of Chivalry-ban kihirdette, s legfőbb védnökül a Magyar Szent Koronát ismeri el.

TÚLÉLÉS. Írta Gábor Áron. Kiadta a XX. Század Los Angeles, München, Sydney-ben 1978-ban kemény vázsonkötésben 358 oldalon az író előszavával. Ára 20.00 dollár. A borítólapon D. Farkas alkotása. Dr.Gábor Áron, a székely szabadsághős vére, elítélt és száműzöttként 15 évet vésztelt át Szibériában a II. Világháború után. Társainak és saját tragédiáját „Az embertől keletre”, az „Évszázados emberek” és a „Szögletes szabadság” c. regényeiben írta meg. 1960-ban került haza Magyarországra, hol 5 évig újságíróként gyűjtötte össze a Túlélés anyagát. 1965 óta Nyolcadik Törzsünk ötkontinensnyi birodalmának „Polgára”. Könyvei németül, angolul, spanyolul és portugálul is megjelennek.

A TÚLÉLÉS az a megnyugtatóan felemelő és megdöbbentően lealázó küzdelmet mutatja be a „Polgár” sorsán át, amellyel ősi eredetünket és európai értékünket védi otthoni népünk az idegen akarat és erőszak ellen. A Polgár sorsából vetíti ki a szerző az erőket, amelyekbe népünk kapaszkodik, de mutatja a csorbulásokat, sebeket is, amelyek lelkét érik az élet-halál küzdelemben. Ezzel az írással Gábor Áron világprob-

lémává emeli a népek sorsát, amelyeket a kommunizmusnak engedett át az álbéke és az álhumánus. A Túlélés hiteles korrajz, otthoni népünk vád és védőbeszéde, de a helytállás és a feladás viadalának színesfilmje is. (Túlélés)

A VEZETŐSÉG LEVELESLÁDÁJÁBÓL

Ausztrália

A.P. (Carlsruhe, Vic.) „...Az időjárás itt, mint tudjátok nagyon kellemetlen, mert a tél nem havat és fagyot hoz, hanem esőt és szelet. Így elhatároztam, hogy egy-két hónapra Sziámba (Thailand) repülök. Tél volt, mikor elindultam és úgy is öltöztem. Amikor június 2-án éjfélkor Bangkokban kiszálltam a repülőgépből prêmes bőrbekecsemben közderültséget keltettem a félmeztelen emberek között. A kánikula pokoli volt és néhány hét kellett, amíg megszoktam. Tehát az időjárás ott nem enyhe, hanem trópusi volt. Mindennap egy autó állt rendelkezésemre sofőrrel, így a várost és nevezetességeit hamar megismertem. A közeli vidékre is autón mentem, a távolira repülön. Így megismertem Sziám földrajzát, néprajzát és történelmét. A nép kellemes, udvarias és barátságos. Jelenleg 45 millió lakosa van, de a szaporodás olyan dinamikus, hogy a századfordulóra 100 millió lesz. Ennek élelmezése majd gondot fog nekik okozni, amit meg is mondtam. Rólunk, magyarokról nem sok fogalmuk volt, így erről csaknem mindennap értekeztem. Magyar szót még a túristák között se hallottam, de tudom, hogy vannak ott magyarok is, bár ezeket és életkörülményeiket már nem tudtam felderíteni. Van 1 és fél millió munkanélküli, s a munkabér nagyon alacsony, mint csaknem minden ázsiai országban, s ezért az árak is rendkívül alacsonyak. (Élelem, ruházat.) Már ezért is kacérkodom a gondolattal, hogy átköltözöm oda és ott élem le életem hátralévő részét. Ezt a közeljövő fogja eldönteni, még az idén. Ételeik elég jók, de egyes fűszereik rettenetesen. Bangkok túlzsúfolt, bár a város fejlődését a talajvíz nagyon hátráltatja. Az utcák, utak is túlzsúfoltak, de rengeteg a gépjármű (villamosok nincsenek). A közlekedés kaotikusnak látszik, de nem az, mert ritkaság a szerencsétlenség. Az ázsiai türelmesség küszöböli azt ki.

Thailand demokratikus királyság. A király Bhumibol Adulvade, rendkívül rokonszenves egyén, Lausanne-ban (Svájc) tanult és nevelkedett, tehát a demokráciát Európában szívta magába. A kormányzásba, közigazgatásba, törvényhozásba nem szól bele és tevékenysége javarészen csak reprezentatív. Szeret a nép között járni és a nincstelenek bajai érdeklik. Így elment az ópiumtermelők vidékére is, sőt a kommunisták közé is. A nép szereti, de már a királyt képviselő kiskirályokat nem. Az egész ország fél a kommunizmustól, illetve az azt képviselő két gigászi nagy-

hatalom megszállásától. A szovjet-veszély árnyéka már előrevetődött, de agresszivitása ott még nem érezhető közvetlenül. A túristaforgalom fellendülésben van és egymásután épülnek a hatalmas, nagy luxus-szállók.

A nép kétféle típusba tartozik. Az északi típus, az eredeti turáni fajú, világosabb színű, rendkívül szép és intelligens fajta. A másik, a déli típus sötétebb színű, malájokkal és borneoiakkal erősen keveredett, kevésbé finom arcvonású emberfajta. Természetesen a közéletben az északi fajta dominál. Gyáripára alig van, kézműipára azonban rendkívül fejlett és művészi. Kereskedelmük még fejletlen, az önkiszolgáló módszer már mutatkozik. Rendszerint mindenki maga árulja a portékáját. Igen sok az utcán a roston, nyárson sütő kifőzde. Ebben a kínaiak vezetnek. Nekünk nyugdíjasoknak Thailand ideális letelepedési hely lehetne, mert minden rendkívül olcsó.

Élvezettel olvastam újságjaikat, melyek javarészen ázsiai problémákkal foglalkoznak. A látszat szerint politikailag a helyes úton járnak, de a jövőtől, a harmadik világháborútól mégis félnek. Közelükben van a hatalmas Kína és szomszédságukban a Szovjetunió (Vietnam). Ez utóbbi már az Indiai Óceánt kezdi meghódítani. Ezt ők is tudják, de semmit se tudnak ellene tenni. Az amerikaiakat nem kedvelik, mert a vietnami népet cserben hagyták. A háború után japánellenes propaganda indult meg, de az most már elült. Valóban ez igazságtalan is volt. A háború után Anglia és Franciaország maguk között szét akarták osztani Sziámot és ezért Anglia Burma felől, Franciaország pedig Indokína felől támadt rá. A sziámiak a francia hadsereget szétverték, mire az angolok is visszavonultak. Nagy a turistaforgalom, bár most nem voltunk a főszezonban. Amilyen nehéz volt a trópusi kánikulát megszokni, főleg a nehéz páras levegőt, olyan nehéz most visszaszokni itthon a hidegbe, s így szenvedünk is miatta. Egyébként most, hogy megjártam Sziámot, elmondhatom, hogy nagyon kellemes benyomásokkal tértem haza ázsiai rokonainktól. Mindnyájotokat sok szeretettel öllelek. (1978.VII.22.)

Európa

L.J. Pforzheim (Nyugat-Németország) „Tisztelt Vezetőség! Szeretném ezúton is megköszönni a magam és testvéreim nevében a MKCsBK Vezetőségének, valamint a Bajtársi Közösség számos tagjának azt az őszinte részvételt, melyet Édesapám — Liscsinszky Béla alezredes — elhunytá alkalmából tapasztalhattunk. Vigasztaló számunkra az a tudat, hogy Édesapánk mennyi szeretetnek és megbecsülésnek örvendett életében és hogy mennyi jóbarát emlékezetében fog tovább élni. Szívvelyes üdvözléssel: Liscsinszky János s.k.” (Érk. 1978.II.6.)

L.L. Bregenz (Ausztria). „... 1978.IV.30. Ma már igen barátságos időben fogok hozzá annak a levélnek megírásához, amelyet ezelőtt két hó-

nappal összeállítottam a szanatóriumban. Hála Istennek jobb a közérze-
tem, aminek igen örülök, mert trombózis és szívbaj miatt fél esztendeig
ezt nem mondhattam. Megkésve ugyan, de BUEK-kal kezdem és a B.L.
dicséretével folytatom. Valóban büszkék lehetünk rá. Mi a szerény olvasói
nagy hálát érzünk a Szerkesztő kedves bajtársak iránt. A B.L. alapítója
néhai vitéz Karsay Jenő alez. úr kedves Feleségével együtt sokáig
Voralrbergben (Nyugat-Németország) laktak. Én 1949-ben jöttem ide
Steierországból, ahonnét szinte menekültem a franciákhoz. Ugyanis az
„amik” pl. Linz környékéről több száz magyar embert erőszakkal haza-
szállítottak. Kremsmünsterből több mint 500-at. Közöttük volt az én csa-
ládom is. Szegedi Artur, „ami” katona, aki kicsit beszélt magyarul, azt
mondta, hogy „a ruszki jó kamerád...”. Próbáltuk meggyőzni arról,
hogy ez nem igaz, ezt csak ők gondolják... Ma már valószínűleg Artur is
megváltoztatta a véleményét. A B.L. kiemelkedően jó cikkei közül meg-
említem nyomdai sorrendben Dorogi János bs. Csendőrnapi írt beszé-
dét. Az ún. magas életszínvonal. Ismerünk bizonyára olyan magyaro-
kat is, akik már az ősi nyelvet, a magyart nem szívesen beszélik. A cső.
becsület az idegenben is jól megállta a helyét. Hála Istennek, néhai vitéz
Taby Árpád őrgy. urat jólismertem. Valakitől hallottam a következőt.
Még az olasz harctéren történt. Magasabb pság-tól egyszer valaki ide-
gesen érdeklődött a harchelyzet felől. Vitéz Taby Árpád röviden csak
annyit válaszolt, hogy „a Monte Grappán Taby hadnagy nem kell-ni.
Flórián Gyuláné: „Kis gondolatok régi időkről...” c. cikke aranyos, igen
szórakoztató, kedves hangulatot keltő leírás. Maróthy-Meizler Károly
„Prohászka, a napba öltözött forradalmár” a tiszta és egészséges haza-
szeretet felújítása, lényeges a nyugat számára. Sajnos a régi hazafias
költészet szünetel... és nemzetközivé lesz holnapra a világ. Ezért az egye-
sületekben, a Burg Kastleban, Maria Zellben, Csendőr napunk megün-
neplésekor stb. a magyar haza iránt táplált szeretetet, a keresztény hi-
tet kell erősíteni, hogy büszke legyen kedves szülei múltjára, aki külföl-
dön született. Meghalt kedves bajtársunk Virágh Béla főtörm. Mintaképe
volt az ízig-vérig hazafiasan gondolkodó jó magyar embernek. Ötvenyven
temették el, aminek a határában fekvő Sándorháza pusztán születtem.
Sajnos idekint nem találkoztunk, csak leveleit őrzöm. Egy esztendeig ná-
lam lakott ifj. Bekő László öpk-nak az unokája. A szomszédomban Papp
András a volt dorogi öpk-nak a fia családostúl. Nagyor örülök, hogy a kö-
zelemben lakik vitéz Vasváry József altbgy. úr. Sűrűn jártam hozzájuk.
Szereti és támogatja a B.L-t. Többször említette, hogy lehetett volna
Cső.Fel. de magasabb érdekből belgrádi és atheni katonai attasé lett.

Amidőn a Szt.Koronát hazaszállították én még a szanatóriumban
voltam. Jó orvosom, aki lelkes magyar barát tisztán rokonérzésből azt
mondta, „úgy fogadták Budapesten a mi Nemzeti Szent Ereklényket,
mint pl. egy tehénavásárlást” (Kuhhandel) — mondta a főorvos. Nagyon
megkapott Dr.Endrey Antal A hazaszeretet halála c. cikke. A kedves,
19 éves Szitási Nándor cső. bs-am jutott most az eszembe és az endrői
hídfő 1944.X. 6-7-én.,Hallottuk, hogy százados úr megsebesült. Azért
hoztam a tart. szakasztól kulacsban jó csirkepörköltet, hogy hamarosan
erőre kapjon és ne hagyjon itt bennünket...” Szitási csendőr önként vál-

lalkozott arra, hogy az aknával és nagyon erős tűzzel elárasztott hídon
áthozza nekem kúszva, szökelve a jó ételmet...” Jó egészséget kívánok
kedves Mindnyájatoknak, Karacz őrm. bs-nak külön is, hogy még sok
kedves B.L.-lel örvendeztessenek meg bennünket. Bajtársi szeretettel.

T.T. München (Nyugat-Németország),1978.VI.12. Április 28-án kelt
leveledet csak most kaptam kézhez, mert több, mint öt hétig kórházban
voltam. Hálásan köszönöm mind baráti soraidat, mind pedig a 30 dollár
Sajtóalap hozzájárulást. A májam mostani súlyos állapotának oka első-
sorban az ausztráliai utamról visszatértemkor indított hajsza, mely Burg
Kastl után a Nemzetört akarta német vonalról megsemmisíteni. Ugyan-
ekkor azok a nemzetközi erők, akik a fekete könyvet kiadták ellenem,
most az egyik legnagyobb baloldali német lapnál, a Süddeutsche Zeitung-
nál egy teljes oldalon támadást akartak indítani a Nemzetör és szemé-
lyem ellen. A legkomolyabb német kapcsolatokkal is csak annyit tudtunk
elérni, hogy miután ugyanaz az újságíró, aki Burg Kastl ellen sok va-
lótlanságot írt elvesztette hitelét és így egyelőre nem jelenik meg a cikk.
Kétszeres nagyítóval olvassák el ellenségeim a lap minden sorát és jut-
tatják el németre fordítva illetékes helyekre. Ezért nem találsz a lap-
ban Németországra vonatkozó híreket, melyek politikai vonatkozásúak,
mert fennmaradásunknak az az előfeltétele. Ami összejöveleteiteket
illeti és arról hírt adtok, azokat a társadalmi események között éppúgy
leközöljük, mint egyéb megmozdulásokat. Többet nem tudok tenni.
Kérlek tolmácsold mindezeket a Bajtársaknak, nehogy azt higgyék,
hogy elvtelenség áll a dolgok mögött, mert ha a Nemzetört olvasod, lá-
tod, hogy töretlenül a magyar nemzeti és keresztény eszmék harcosai
vagyunk.”

Dél-Amerika

A.B. Wilde (Argentina) 1978.VII.30. ...Közel két évi hallgatás után meg-
szólalok. Először is közlöm, hogy a napokban Hollywoodban élő barátom
küld 12 US dollárt ezévi hozzájárulásomra. Amíg ezt a kellemetlen adó-
ságomat nem tudtam rendezni, nem jelentkeztem. Nem könnyű a hely-
zetünk. Gondolom sokan megbánták közülünk, akik nem tartoznak a
„befutottak” csoportjába, hogy Latin-Amerikát, közelebbről Argentínát
választották második hazájuknak. Nemcsak kilométerekben vagyunk
elmaradva többi honfitársainktól, hanem anyagiakban is. Nem beszélve
arról, hogy nekünk fizikai fájdalmat okoz ennek az istenáldotta földnek
istenverte tunya, tarháló, brutó (Brutális) népe. Most nem lehet velük
beszélni, mert — az én megítélésem szerint — jól megérdemelten a lab-
darúgás világ bajnokai lettek. Elszédültek ettől és elhiszik, hogy most a
„világ legjobbjai” hát valóban minden tökéletes ebben az országban:
a távbeszélők, a vonatok, az úttestek, mind jobban működnek, mint a

világ bármely pontján. Ezek örültek. No de ne sírjak, mert másutt se rózsásabb a helyzet. A fegyelmezett Németországból is erkölcsi szemétdombot csináltak a vakoló győztesek. Azt is meg kell szoknunk ebben a „felszabadított” világban, a XX. században, hogy az volt a rossz világ, amikor mindenki ismerte a kötelességét, amikor voltak kötelességek, de annak ellenében jogok is. Nem úgy, mint ma, amikor csak jogok vannak. Ez az igazi kizsákmányolás, mert köteles vagyok megfizetni a postadíjat, de nincsen jogom követelni, hogy a küldeményt kézbesítsék. Közben megkaptam ezen a héten a legújabb B.L-t. Már elolvastam. Már több a halottak rovata, mint a kellemes híreké. Csak azt engedje meg az Úristen, hogy a m.kir. Csendőrség alapításának 100. évfordulóját minél többen és jó sikerrel tudjátok megszervezni.

Amerikai Egyesült Államok

I.D. Berwyn (Ill.) 1978.V.14... „A szép Calgary-i képeslapot megkaptam, s látom, hogy felhőkarcolókból ott sincsen hiány. A kért borítékokat elküldöttem, remélem már meg is kaptátok. Fizetni nem kell érte, ezt én a Közösségnek mindenkor ajándékba küldöm. Különben a Katolikus Magyarok Vasárnapja nyomdája készíti (Youngstown, Ohio, USA) 1000 drb-onként 42 dollárért. A B.L.-t a héten kaptam meg, köszönöm. Nagyon szép, tartalmas. Ha időm engedi rögtön olvasni kezdem és alig bírom letenni kezemből. További magyarságmentő munkátokra a jó Isten áldását kérem.”

Dr.R.B. Tucson (Az.) 1978.VIII.11... „A csendőrség Emléktáblája c. fejezetet a Testület oszlopai című alfejezettel kezdtem el. Ebben megemlékeztem röviden a jv-kről, öpk-okról, a szakasz és szárnyok-okokról. Szerintem ezek voltak a testület tartóoszlopai. A második alfejezet a felügyelőkről, míg a harmadik a testületről alkotott véleményeket öleli fel. Ha lenne listám a II. Világháború alatt és után hősi vagy mártírhalált halt csendőrökről, ez elé a fejezet elé betenném. De ennek összeállítására se megbízható forrásmunkám nincs, s azt se tudom, ki tudna ebben segíteni. Nincs-e ott nektek erről külön nyilvántartástok? Ha lenne, szívesen betenném. Ezek a bajtársaink megérdemelnék, hogy nevüket megörökítsük.” (A Múzeumtól kértem. Szerk.)

ÉRTESÍTÉSEK

Magyar József volt Szatmárnémeti (Szatmár vm.) igazgató-tanító, 84 éves, mindkét világháborúban katonai szolgálatot teljesített, évekkel ezelőtt felhívást küldött az emigrációs magyar egyesületekhez, hogy évente a Hősök Napjához hasonlóan Árpád napot rendezzenek. Ez az összejövettel kiválóan szolgált volna a magyar összefogás ügyét, mert ott minden különbséget félretéve minden igaz magyar megjelenne. 1978.I.15-én kelt leve-

lében kéri a bajtársak ilyen irányú közreműködését. Címe: Albarracin 198, 1834 Temperley, Prov. Bs-As., Argentina, South-America.

A Kőrösi Csoma Sándor Történelmi Társaság (Rubin Str. 12. 8000 München, 50 West-Germany) **Andreas v. Weissenbach** összeállításában német nyelven 1978-ban kiadott két tanulmányt. 1.) Magyarország és a Fegyveres SS.-Hadtörténelmi értekezés. 2.) Tábournokaink halála. Történelempolitikai értekezés. Ára 26 DM az összeg előzetes beküldése esetén (Bayerische Vereins Bank, München, Sonnen Str. 21. Konto No. 6988946/Bücher) (v.I.E.D.)

Dr. André László fhdgy. (Mr. Leslie T. Andre, 817 Olean Pl., Charleston, Ill. 61920, U.S.A.) felkéri azokat a bajtársakat, akik vele szolgáltak a galántai csendőr zászlóalj páncélos századában Budán, a várban, 1944. dec.-1945. feb.16-ig, s akiknek sikerült Nyugatra kijutni, hogy adjanak hírt magukról a fenti címre.

Vitéz Kövendy Károly CM, szds. múzeumőr és felesége ezúton mondának köszönetet házasságkötésük alkalmával levélben, valamint telefonon kapott jókívánságokért és megemlékezésekért, melyeket egyénileg, külön-külön megköszönni képtelenek voltak. (v.K.K. 1978.VII.28.)

„**A M. Kir. Csendőrség Oknyomozó Története**” c. tanulmány sajtó alá rendezése megkezdődött (B.L. 1977.1. és 1978. évi 1. szám). A nyomtatásban megjelent nevek egy része a forrásmunkákban használt módon fog a csendőrség történetében szerepelni. Mindazok, akik az eseményekkel kapcsolatban nevüket a történelemkönyvből mellőzni óhajtják, ezt a körülményt 1978.XII.31-e előtt írják meg az alábbi címre: B.Rektor, 3249 N. Freeway, Tucson, Az., 85705, U.S.A.

Magyar hadifoglyok az Uralban

Bogár Andor törm. (Grafenstr. 18, 7151 Grosserlach, West Germany) 1978.VIII.12-én kelt levelében az alábbi értesítés közzétételét kéri:

„1954-ben a Degerloch-i (Nyugat-Németország) postástól, aki ma is ott lakik és még 1952-ben szabadult ki az Uralban telepített szovjet hadifogolytáborból, megkaptam bajtársak névsorát és rf-át, akik akkor még ott szenvedtek. A névjegyzéket 1958.III.15-én ajánlott levélben elküldöttem a budapesti Vöröskeresztnek, valamint értesítettem Siprák Lászlóné szegedi lakost, volt előljáróm Siprák örgy. feleségét, de választ nem kaptam. A táborban abban az időben 150 magyar és 1,500-2,000 más nemzetiségű hadifogoly volt. Az MHBK kiadásában 1951-ben megjelent „Fehérkönyv” illetve „White Book”-ban az Uralban 248 hadifogoly- 22 internálótábor és 16 kórház van föltüntetve.

A nekem átadott névsorok az alábbiak:

Bukovány vörgey., Varga vörgey., Szalontay György szds., Kurucz József hdgy., Kiss János főtörm., Bánki Elemér cső.főtörm., Szicsa György cső. főtörm., Fülöp Lázár cső. örm., Kamocsai Béla h.örv., Szlassi János h., Varga Sándor h., Frelich A.D., kb. 90 éves volt, 1945-ben hurcolták el Budapestről, Szabó vörgey., Siprák László örgy., Lugossy József fhdgy., Pap Gyula zls., Szabadvári Antal főtörm., Gombos István cső., főtörm., Üveges Sándor cső.örm., Tollár Imre rendőr, Pruchner Károly h., Ciráki Lajos h., Izsák Zoltán, Sasváry vörgey., Szaploneczay György szds., Bazsó, Szejfert Ödön zls., Szántai András huszár, Bacsó József h., Kiss István h., Klein Gábriel.

HELYESBÍTÉS

A B.L. 1978. évi 1. szám 21. oldal 3. bekezdésében található „társosztályok” helyett **társországok**, a 23. oldal 1. bekezdésében a „társosztályokkal” szó helyett **társországokkal** szavak olvasandók.

A 41. oldal 1. bekezdésében a MKCsBK örökös tb. vezetőjének utolsó rf-a helyesen: Ezredes.

A 66. oldalon néhai Kiss Sándor főtörm. elhunyt bajtársunk halálának éveként 1977. olvasandó.

A MKCsBK Vezetősége ezúton is nyugtázza köszönettel az 1978. január 1- június 30-ig beérkezett előfizetéseket és egyéb pénzküldeményeket:

v.Sz.L.J.	§	20.00	Dr.B.L.	§	15.00
Melbourne-i csoport		312.20	S.A.		10.00
Perth-i csoport		43.83	G.M.		20.00
H.I.		38.60	Cs.A.M.		20.00
V.I.		14.64	v.A.Z.		25.00
Dr.T.Gy.		14.88	B.J.		15.00
Adelaide-i csoport		191.48	F.M-né		10.00
T.J.		12.68	Dr.Sz.K., Nt.		100.00
v.T.J.		3.00	V.L.		15.00
			V.J-né		15.00
O.J.		22.00	Cs.B.		17.00
Gy.F.	S.Fr.	20.00	T.A.		25.00
T.J.	Fr.Fr.	100.00	S.L.		25.00
R.J.	Sch.	150.00	Dr.A.F.		15.00
P.Ch.	D.M.	40.00	v.B.T.E.		18.00
L.J.		10.00	v. N.L.		5.00
F.M.		50.00	v.Dr.K.Z.		15.00
A.M.E.		30.70	v.K.Z.		15.00
B.J.	§	14.00	K.Z.		10.00
H.G.		10.00	I.J.D.		25.00
Dr.P.Z.		11.62	Dr.B.I.		10.00
K.L.		10.00	v.P.J.		5.00
K.F.		5.00	v.Sz.J.		15.00
v.S.B.		10.50	F.J.		30.00
M.L.		12.00	K.J.		15.00
v.Sz.I.		25.00	T.K.		20.00
L.L.		15.00	R.A.		5.00
J.I.		15.00	T.J.		20.00
P.A.		20.00	K.J.		15.00
v.I.E.D.		5.00	New Brunswick-i csoport		260.00
			v.S.I.		12.00
H.K.		12.00	A.F.		15.00
T-né H.M.		12.00	J.P.		20.00
P.I.		15.00	B.Á.		15.00
M.I.		30.00	M.I.		20.00
Welland-i csoport		100.00	Özv.Dr.K.L-né		50.00
K.K.		12.00	Dr.R.B.		40.00
B.I.		15.00	N.S.Miler		25.00
Calgary-i csoport		180.00	V.W.Reimer		25.00
S.P.		20.00	J.F.Shula		10.00
Gy.Ö.		30.00	Dr. P.Z.		100.00
U.J.		30.00	P.V.		10.00
G.		20.00	Dr.v.U.L.		20.00
..F.		15.00	v.D.F.		10.00
			T.I.		25.00
Gy.		48.00	V.Zs.		5.00
.P.L.		20.00	D.B.		10.00
J.S.		25.00			
Cs.J.		25.00	Sao Paulo-i csoport		77.65
K.A.		10.00	N.Ö.		10.00
Sz.F.		15.00	F. Zs./1978.VIII.17./		15.00
T.P.		30.00			
P.J.		12.00			
W.J.		25.00			
Hamilton-i csoport		154.00			

A felülfizetésekért ezúton is hálás köszönetet mondunk.

SZERVEINK:

A Bajtársi Levél

A M. Kir. Csendőr Bajtársi Közösség — MKCsBK — hivatalos lapja,
központi tájékoztatója.

Tartalmaz tanulmányokat, cikkeket, leírásokat, beszédeket, verseket
Beszámol közösségi egyesületi és társadalmi eseményeinkről, a magyar
élet híreiről világszerte. Személyi hírek, könyvszemle, közérdekű levelek
és értesítések minden számban.

Szerkeszti a MKCsBK Vezetősége megbízásából a Szerkesztő Bizottság.
Kiadja a MKCsBK Vezetősége.

Minden cikkért és közleményért annak szerzője, a közlésért
a kiadó felelős.

Főszerkesztő és felelős kiadó:

Dr. Kiss Gyula

Munkatársak:

Szelei József
pénztáros

Dr. Fabó Károly
lektor

Karancz János
nyilvántartó

Vörös Imre
pénztári ellenőr

vitéz Rácz István
pénztári ellenőr

Levéltár és Múzeum

Bajtársaink gyűjtéséből és adományaiból példás áldozatkészséggel lé-
tesített és fenntartott otthona történelmi és testületi értékeinknek és a
testvér bajtársi egyesületek emlékeinek.

Levéltáros és múzeumőr: Vitéz Kövendy Károly szds. Címe: „MKCsBK”
Hungarian Veterans' Archive and Museums, P.O. Box 335, Etobicoke,
Ont. Canada, M9C 4V3

POSTACÍMÜNK MEGVÁLTOZOTT:

A pénzküldemények kézhezvételét a B.L-ben, vagy magánlevélben el-
ismerjük és nyugtázzuk. Minden levelet, hírt, közleményt, előfizetést és
pénzadományt a rendeltetés megnevezésével a Szerkesztőség és Kiadó-
hivatal címére kérjük. Címe a következő:

Veterans' Association
712-54th Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada.
T2V 0E1